

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ
ANABİLİM DALI
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ
BİLİM DALI

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN İNTERNET ALGILARININ
KELİME İLİŞKİLENDİRME TESTİ KULLANILARAK
İNCELENMESİ

Sinem MIHÇI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Doç. Dr. Ahmet Oğuz AKTÜRK

Konya-2019

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı	Sinem MIHÇI
	Numarası	108305011008
	Ana Bilim Dalı	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı
	Bilim Dalı	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tezin Adı	Lise Öğrencilerinin İnternet Algılarının Kelime İlişkilendirme Testi Kullanılarak İncelenmesi

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

28/06/2019

Sinem MIHÇI

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	Sinem MIHÇI
	Numarası	108305011008
	Ana Bilim Dalı	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı
	Bilim Dalı	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Ahmet Oğuz AKTÜRK
	Tezin Adı	Lise Öğrencilerinin İnternet Algılarının Kelime İlişkilendirme Testi Kullanılarak İncelenmesi

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan Lise Öğrencilerinin İnternet Algılarının Kelime İlişkilendirme Testi Kullanılarak İncelenmesi başlıklı bu çalışma 28/06/2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

	Ünvanı Adı Soyadı	İmza
Danışman	Doç. Dr. Ahmet Oğuz AKTÜRK	
Jüri Üyesi	Dr. Öğr. Üyesi Yakup YILMAZ	
Jüri Üyesi	Dr. Öğr. Üyesi Selahattin ALAN	

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

Lise öğrencilerinin bilişsel yapılarındaki internet algılarıyla, internet hakkındaki kavramlar arasındaki ilişkiyi değerlendirmek amacı ile hazırlanmış olan bu araştırma, birçok kişinin emeği sonucu ortaya çıkmıştır.

Öncelikle araştırma sürecinde bilimsel tutum ve görüşleri ile bana ışık tutan, çalışmam sırasında değerli önerileriyle yol gösteren ve destek olan, kendisinden çok şey öğrendiğim değerli hocam ve danışmanım Doç. Dr. Ahmet Oğuz AKTÜRK'e teşekkürlerimi sunarım.

Verilerin toplanmasında yardımcı olan lisedeki öğretmen arkadaşlarıma ve her aşamasında bana destek olan saygıdeğer idareciler ve tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Yalnızca bu araştırma süresince değil, yaşamımın her aşamasında maddi ve manevi desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen, yıllardır her konuda çalışmamı destekleyen başarımın mimarı annem, babam ve kardeşime sonsuz teşekkür ederim.

Son olarak, tezimde katkıları bulunan ve ismini belirlemediğim emeği geçen herkese teşekkür ederim.

Sinem MIHÇI

KONYA, 2019

Öğrencinin	Adı Soyadı	Sinem MIHÇI
	Numarası	108305011008
	Ana Bilim Dalı	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Anabilim Dalı
	Bilim Dalı	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Ahmet Oğuz AKTÜRK
	Tezin Adı	Lise Öğrencilerinin İnternet Algılarının Kelime İlişkilendirme Testi Kullanılarak İncelenmesi

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, internet konusunda lise öğrencilerinin algılarının tespit edilmesi ve internet ile ilgili zihinlerindeki kavramlar arasındaki ilişkilerin nasıl oluştuğunu belirlemektir. Nitel araştırma desenlerinden olgu bilim (fenomenoloji) deseni kapsamında yürütülen bu araştırmanın verilerinin toplanmasında kelime ilişkilendirme testi kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcılarını Konya ili merkezinde bulunan bir Anadolu Ticaret Meslek Lisesi'nin farklı bölümlerinde öğrenim gören 251'i kadın ve 224'ü de erkek olmak üzere toplam 475 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilere internet ile ilgili 12 anahtar kavramdan oluşan kelime ilişkilendirme testi ön test ve son test olarak uygulanmıştır. Kelime ilişkilendirme testinin ön test olarak uygulanması aşamasında öğrencilerin anahtar kavramlarla ilgili ilk akıllarına gelen cevap kelimelerini yazmaları istenmiştir. Kelime ilişkilendirme ön testi aşamasından sonra öğrencilere "İnternet Kavramları Semineri" eğitimi verilmiştir. Bu seminer eğitiminden hemen sonra aynı kelime ilişkilendirme testi öğrencilere son test olarak uygulanmıştır. Kelime ilişkilendirme testinin öğrencilere ön ve son test olarak uygulanması sonucunda elde edilen verilerden bir frekans tablosu oluşturulmuştur. Bu frekans tablosu yardımıyla öğrencilerin internet ile ilgili bilişsel yapılarını ortaya

koyan ön ve son kavram ağı haritaları çizilmiştir. Ön ve son kavram ağlarında ortaya çıkan ilişkilere göre veriler analiz edilerek yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin internet algılarında yoğun olarak “Facebook, Twitter, Google ve Yandex” kelimelerini kullandıkları görülmüştür. Öğrenciler, anahtar kavram olarak Sosyal Ağlar ve Arama Motoru anahtar kavramları hakkında yoğun olarak cevap vermişlerdir. Elde edilen sonuçlar, öğrencilerin bilişsel yapılarında internet ile ilgili kavramlar hakkında bilgi yanlışlarının ve eksikliklerinin olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Bilişim Teknolojileri, Kelime İlişkilendirme Testi, İnternet Algıları.

Öğrencinin	Adı Soyadı	Sinem MIHÇI
	Numarası	108305011008
	Ana Bilim Dalı	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Anabilim Dalı
	Bilim Dalı	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Ahmet Oğuz AKTÜRK
	Tezin İngilizce Adı	The Examination of Internet Perceptions of High School Students through the Word Association Test

SUMMARY

The purpose of this study is to determine high school students' perceptions regarding the internet and identify how the relationships between concepts about the internet are formed in their minds. The word association test was used to collect the data of this test, which was conducted within the framework of phenomenology design, which is one of the qualitative research designs. The participants of the study consist of a total of 475 high students, 251 female and 224 male, attending different departments of Anatolian Vocational High School of Commerce in Konya metropolitan city. The word association test, which is composed of 12 key concepts about the internet, was administered to the students as pretest and posttest. At the stage of the administration of the word association test as pretest, the students were asked to write down the words about the key words that first came to their minds. Following the pretest stage of the word association test, the students were given an "Internet Concepts Seminar" education. The same word association test was administered to the students as posttest right after this seminar education. A table of frequency was formed from the data obtained as a consequence of the administration of the word association test as pretest and posttest. Pre and post conceptual network

maps were drawn revealing the students' cognitive concepts regarding the internet. The data were analyzed and interpreted according to the relationships that emerged from the pre and post conceptual networks. It was found as a result of the study that the students heavily used the words "Facebook, Twitter, Google and Yandex" in their internet perceptions. The students' responses concentrated mostly around the concepts of Social Networks and Search Engine as key words. The results that were obtained indicate that there are shortcomings and misinformation in the students' cognitive constructs about concepts related to the internet.

Key Words: Information Technologies, Word Association Test, Internet Perceptions.

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI	ii
YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU	iii
ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR	iv
ÖZET	v
SUMMARY	vii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar LİSTESİ	xii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiii

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ	1
1.1. Problemin Durumu	1
1.2. Problem Cümlesi	3
1.3. Alt Problemler	3
1.4. Sayıtlar	4
1.5. Sınırlılıklar	4
1.6. Araştırmanın Önemi	4
1.7. Tanımlar	6

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE	8
2.1. Eğitim ve Teknoloji	8
2.2. Eğitimde Teknoloji Kullanımı	12
2.3. İnternetin Tarihçesi ve Yayılması	16
2.4. İnternet ve Eğitim İlişkisi	18
2.4.1. Eğitimde İnternet Kullanımı	19
2.4.2. Öğrencilerin İnternet Algıları	22
2.5. Kelime İlişkilendirme Testi Kavramı	25

2.6. İlgili Araştırmalar.....	28
2.6.1. Kelime İlişkilendirme Testi Kullanılarak Yapılan Araştırmalar	28
2.6.2. Öğrencilerin İnternet Algılarıyla İlgili Yapılan Araştırmalar	34

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM	37
3.1. Araştırmanın Modeli.....	37
3.2. Araştırmanın Katılımcıları	37
3.3. Veri Toplama Aracı	38
3.4. Verilerin Toplanması	39
3.4.1. Kelime İlişkilendirme Ön Testi Uygulama Süreci.....	40
3.4.2. İnternet Kavramları Semineri.....	41
3.4.3. Son Test Uygulama Süreci.....	42
3.5. Verilerin Analizi	42

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR.....	45
4.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular.....	45
4.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular.....	46
4.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular	52
4.3.1. Kesme Noktası 400 ve Üzeri Olan Cevap Kelimelerden Oluşturulan Kavram Ağı Haritaları	52
4.3.1. a. Ön Kavram Ağı Haritaları	52
4.3.1. b. Son Kavram Ağı Haritaları	52
4.3.2. Kesme Noktası 300-400 Arası Olan Cevap Kelimelerden Oluşturulan Kavram Ağı Haritaları	53
4.3.2. a. Ön Kavram Ağı Haritaları	53
4.3.2. b. Son Kavram Ağı Haritaları	54
4.3.3. Kesme Noktası 200-300 Arası Olan Cevap Kelimelerden Oluşturulan Kavram Ağı Haritaları	55

4.3.3. a. Ön Kavram Ağı Haritaları	55
4.3.3. b. Son Kavram Ağı Haritaları	55
4.3.4. Kesme Noktası 100-200 Arası Olan Cevap Kelimelerden Oluşturulan Kavram Ağı Haritaları	57
4.3.4. a. Ön Kavram Ağı Haritaları	57
4.3.4. b. Son Kavram Ağı Haritaları	59
4.3.5. Kesme Noktası 50-100 Arası Olan Cevap Kelimelerden Oluşturulan Kavram Ağı Haritaları	62
4.3.5. a. Ön Kavram Ağı Haritaları	62
4.3.5. b. Son Kavram Ağı Haritaları	64
BEŞİNCİ BÖLÜM	
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	67
5.1. Öğrencilerin Cevap Kelime Sayılarına İlişkin Sonuç ve Tartışma	67
5.2. Öğrencilerin Cevap Kelime Çeşitlerine İlişkin Sonuç ve Tartışma	67
5.3. Öğrencilerin Ön ve Son Kavram Ağı Haritalarına İlişkin Sonuç ve Tartışma.....	73
5.4. Öneriler	83
5.4. 1. Uygulamaya Yönelik Öneriler	83
5.4. 2. Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler	84
KAYNAKLAR	85
EKLER.....	97
EK-1: Kelime İlişkilendirme Testi Örneği.....	97
EK-2: Ön Test Kavram Ağlarının Oluşturulduğu Anahtar Kavram ve Cevap Kelimleri İçeren Frekans Tablosu	98
EK-3: Son Test Kavram Ağlarının Oluşturulduğu Anahtar Kavram ve Cevap Kelimleri İçeren Frekans Tablosu	109
EK-4: Araştırma İzin Yazıları.....	122
EK-5: İnternet Semineri Sunusu	129
EK-6: Özgeçmiş.....	148

TABLolar LİSTESİ

Tablo-1: Çalışma Grubunun Demografik Özellikleri	38
Tablo-2: Ön Test Aşamasındaki Bölümlere Ait Öğrenci Sayıları	41
Tablo-3: Anahtar Kavramlara Verilen Ön Cevap Kelime Sayıları ile Son Cevap Kelime Sayıları	45
Tablo-4: Anahtar Kavramlara Verilen Toplam Çeşit ve Cevap Sayısına İlişkin Bulgular	47
Tablo-5: Devam	48

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil-1: İnternet Kavramının Alt Başlıkları.....	42
Şekil-2: Kesme Noktası 400 ve Üzerine Göre Oluşturulmuş Son Kavram Ağı Haritası.....	52
Şekil-3: Kesme Noktası 300-400'e Göre Oluşturulmuş Ön Kavram Ağı Haritası	53
Şekil-4: Kesme Noktası 300-400'e Göre Oluşturulmuş Son Kavram Ağı Haritası.....	54
Şekil-5: Kesme Noktası 200-300'e Göre Oluşturulmuş Ön Kavram Ağı Haritası	55
Şekil-6: Kesme Noktası 200-300'e Göre Oluşturulmuş Son Kavram Ağı Haritası.....	56
Şekil-7: Kesme Noktası 100-200'e Göre Oluşturulmuş Ön Kavram Ağı Haritası	58
Şekil-8: Kesme Noktası 100-200'e Göre Oluşturulmuş Son Kavram Ağı Haritası.....	60
Şekil-9: Kesme Noktası 50-100'e Göre Oluşturulmuş Ön Kavram Ağı Haritası	63
Şekil-10: Kesme Noktası 50-100'e Göre Oluşturulmuş Son Kavram Ağı Haritası.....	65

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Bu bölümde, araştırma konusu ile ilgili problemin durumu, problemin cümlesi, sınırlılıkları, varsayımlar ve tanımlar bulunmaktadır.

1.1. Problemin Durumu

Çağımızın getirmiş olduğu teknolojik değişimler birçok farklı alanda etkisini göstermektedir. Bu değişimlerin en başında da insanların işlerinde, alışverişlerinde ve eğitimlerinde kullandıkları internet gelmektedir. Özellikle bilgisayar ve akıllı cep telefonlarının kullanım oranının artması ile insanların internete olan bağımlılığı da artmıştır. Hayatın her alanında kullanımı büyük oranda artan internet kullanımı olumlu yönleri ile fayda sağladığı kadar olumsuz yönleri ile de etkisini göstermektedir. İnternet, olumlu olarak kullanıldığında bireylere önemli avantajlar sağlamaktadır. Ancak özellikle gençler üzerinde bağımlılık yapacak kadar olumsuz etkisi de olabilmektedir. Bu bağımlılığın gençler üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerinin tespit edilmesi birçok araştırmaya konu olmuştur. Günümüz koşullarında internetin kullanılmasının giderek yaygınlaşması nedeni ile gençlerin internetten kaynaklı olumsuz etkilerinin belirlenmesi ve önlemler alınması zorunlu hale gelmiştir.

Gençlerin özdenetim açısından zayıf ve dış etkilere maruz kalma konusunda oldukça açık olduğu düşünüldüğünde, tedbirler alınmayıp ve eğitimler verilmediği takdirde internetin olumsuz etkiler bırakacağı muhtemel bir durumdur. Özellikle lise çağındaki gençlerin internette; yanlış bilgiler edinme, bilgi kirliliği, zararlı sitelere erişme, suça teşvik edici içeriklere erişme, müstehcen sitelere erişme, yasaklı sitelere ulaşma, kişisel hak ve hürriyetleri ihlal etme, siber suçlar, para israfı, zamanlarını harcama, toplumdan uzaklaşma, kötü çevre edinme ve bağımlılık gibi birçok faktörden etkilenme ihtimali bulunmaktadır (Turalalp, 2016). Bir başka olumsuz etki ise, internette bilgilerin hızlı bir şekilde yayılması ve bilgilere ulaşmada kaynakların doğruluğu ve de varlığının dikkatten kaçması durumudur. Bu nedenle bilgiler ilk

kaynaktan ulaşmak zorlaşmakta ve bilgilerin güvenilirliği azalmaktadır. Bu durum da gençlerin geçersiz bilgiler edinmesine yol açmaktadır (Odabaşı, Kabakçı ve Çoklar, 2007).

İnternet, kontrol edilme bakımından zor bir yapıya sahip olmakla birlikte, gençlerin gelişimlerini olumsuz etkileyebilir. İnternet ortamında gençlerin olumsuz içerikler ile karşılaşmaları ile birlikte, internet ve bilgisayar kullanımlarındaki sürelerinin fazlalığı, gençlerin fiziksel durum ve sağlıkları ile alakalı birtakım olumsuz durumlarla ilgili çalışmalar bulunmaktadır. Ekran karşısında uzun süre kalarak yemek yeme düzenlerinde, fiziksel hareketlerinin azlığında ve obezite durumunda doğrusal bir ilişkinin olduğu belirtilmektedir (Muslu ve Bolışık, 2009). İnterneti kullanım süresinin artması ile internet bağımlılığı ve sağlık açısından sorunlar da ortaya çıkarmaktadır (Esen ve Siyez, 2011).

Gençlerin ruh halini anlamak ve yaşamlarındaki olaylar ile ilgili farkındalıklarını artırmak önem arz etmektedir. İnternetin mevcut tehlikeleri yüzünden gençlere internet kullanımını yasaklamak veya kısıtlamak ise yanlış ve etkisiz bir davranış biçimi olacaktır (Çelen, Çelik ve Seferoğlu, 2011). Gençlerin internet kullanımından zarar görmelerini önlemek ve daha etkin internet kullanımını sağlamak için onlara küçük yaşlardan itibaren okullarda eğitimler verilmesi etkili olabilir. Öğrencilerin gelecekte interneti etkin kullanmaları, aldatıcı ve zararlı içerikler hakkında bilgi sahibi olmaları için eğitim alanında teknoloji kullanımının etkinliği konusunun üzerinde önemle durulması gerekmektedir (Seferoğlu, 2007).

Akıllı cep telefonları ve bilgisayar ile sürekli olarak interneti kullanan öğrencilerin interneti hangi amaçla kullandıklarının belirlenmesi, lise düzeyinde verilecek eğitimlerin konusunun da belirlenmesine katkı sağlayacaktır. Bu kapsamda, lise öğrencilerinin internet algılarının hem eğitimlerinde hem de sosyal ilişkilerindeki etkilerinin yönlendirilmesinde önemlidir. Gençlerin eğitiminden sorumlu olan eğitimcilerin, ulaştığı bilgiyi sentezleyebilen ve bu bilgilerden yeni bilgiler üretebilen öğrenciler yetiştirmesi beklenmektedir (Gündüz ve Özdiç, 2008).

İnternet kullanım oranlarının artması ile gelecek nesillerin internet kullanım düzeylerinin tespit edilmesine ve nasıl kullandıklarına ilişkin bilgilere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışma ile lise düzeyinde eğitim gören gençlerin interneti hangi amaçla kullandıkları ve internet hakkındaki algıları ölçülmeye çalışılmıştır.

1.2. Problem Cümlesi

Günümüz gençleri geleceğin yetişkinleri olan lise öğrencilerinin, internet konusunda bilişsel algılarının neler olduğunun tespit edilmesi, toplumda internetin doğru ve toplum yararına hizmet edecek şekilde kullanımı konusunda etkili yöntemler geliştirilmesine katkı sağlayacaktır. Bu çalışmanın amacı, internet konusunda lise öğrencilerinin algılarının tespit edilmesi ve internet ile ilgili zihinlerindeki kavramlar arasındaki ilişkilerin hangi faktörlerden oluşturduklarını belirlemektir. Araştırmanın amacı doğrultusunda problem cümlesi aşağıdaki gibi düzenlenmiştir.

“Lise öğrencilerinin internet hakkındaki algıları nasıldır?”

Araştırmanın problemine cevap bulabilmek için aşağıdaki alt problemler oluşturularak öğrencilerin Web Tarayıcısı, Köprü/Bağlantı (Link), Arama Motoru, Upload-Download, Online Eğitim, Online Alışveriş, Sosyal Ağlar, Online Oyun, Güvenli İnternet, Siber Zorbalık, İnternet Etiği ve Lisanslı Yazılım anahtar kavramlarıyla ilgili algıları öğrenilmeye çalışılmıştır.

1.3. Alt Problemler

Kelime ilişkilendirme testinin çalışma grubu öğrencilerine ön test ve son test olarak uygulanması sonucunda;

1. Öğrencilerin ön cevap kelime sayıları ile son cevap kelime sayıları arasında farklılık var mıdır?
2. Öğrencilerin ön cevap kelime çeşitleri ile son cevap kelime çeşitleri arasında farklılık var mıdır?”
3. Öğrencilerin ön kavram ağı haritaları ile son kavram ağı haritaları arasında farklılık var mıdır?

1.4. Sayıtlar

1. Araştırma aşamasında kullanılan kelime ilişkilendirme testlerinin öğrenciler tarafından samimi ve doğru cevaplandıracakları varsayılmaktadır.
2. Öğrencilerin algılarını içeren veri toplama araçlarının, onların düşüncelerini tespit edecek özellikle olduğu varsayılmaktadır.
3. Araştırmaya katılan öğrencilerin internet konusunda değerlendirme yapabilecek kadar bilgi sahibi oldukları varsayılmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

1. Bu araştırma uygulanan kelime ilişkilendirme testi ile sınırlıdır.
2. Konya ili Anadolu Ticaret Meslek Lisesinde “Bilişim Teknolojileri”, “Gazetecilik”, “Muhasebe ve Finansman” ve “Radyo Televizyon” alanlarında öğrenim görmekte olan; “9, 10, 11 ve 12. Sınıf” öğrencilerinin cevaplamaları ile sınırlandırılmıştır.
3. Kavram yanılgılarının belirlenmesinde sadece öğrencilerin seçilen anahtar kavramlarla ilişkilendirdikleri cevap kavramlar kullanılmıştır.

1.6. Araştırmanın Önemi

İnternetin yaygın hale gelmesi ile birlikte küçük yaştan ileri yaşlara kadar birçok insan artık hem iletişim aracı olarak hem de birçok farklı iş için interneti kullanmaktadır. Toplumların eğitim, sağlık, bilimsel çalışmalar, alışveriş, eğlence ve birçok alanda interneti kullanması nedeniyle internetin nasıl kullanılacağı da üzerinde çalışılması gereken bir olgu haline gelmiştir. Günümüz toplumlarında internetin küçük yaşlardan itibaren kullanılmaya başlanması, özellikle eğitim alanında etkilerinin tespit edilmesi açısından önem kazanmıştır.

İnternet hakkında gençlerin eğitilmesi ve internetteki içerikler hakkında bilgi verilmesi, gelecek nesillerin etkin internet kullanımı açısından önemlidir. İnternet sayesinde elde edilen bilgilerin güvenilirliği, öğrencilerin ödevlerinde internet vasıtasıyla kolayca kaçmaları, siber suçlarla ilgili sıkıntılar ve zamanlarının çoğunu internet başında geçirmeleri gibi sorunlar özellikle gençlerin internet konusunda eğitilmelerinin gerekliliğini ortaya koymaktadır (Livingstone, 2001). Ayrıca, casus

yazılımlar ve uygunsuz içerikler gençlerin etkilenebileceği olumsuz internet konularının başında gelmektedir. Özellikle lise çağındaki gençlerin, bilgisayar kullanırken veya internet ortamında gezinirken kendilerine ve ailelerine verebilecekleri zararlar hakkında bilgilerinin olmadığı bir gerçektir. Gençlerin indirdikleri programlar, virüsler, oyun programları, zararlı yazılımlar ve girdikleri internet siteleri kullandıkları bilgisayarlara ve akıllı telefonlara zarar verebilmektedir. Ancak gençlerin bu konularda bilgileri yetersiz veya eksik olduğundan dolayı kötü sonuçlarla karşılaşabilmektedir (Canbek, 2007).

İnternetin artması ile birlikte ülke yönetimleri, eğitimde internet kullanımı üzerine çalışmalar yapmaya başlamıştır. Ülkemizde de çocukların ve gençlerin interneti etkin kullanmaları amacı ile “Fırsatları Artırma Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi” uygulamaya konulmuştur. Proje kapsamında Milli Eğitim Bakanlığı (MEB)’na ait ilk, orta ve lise düzeyindeki okullarda akıllı tahta, bilgisayar ve tablet başta olmak üzere internet kullanımı sağlanmıştır. Bu proje ile çocukların ve gençlerin eğitiminde internetin kullanılması, bilgilere ulaşım metotlarının öğretilmesi, zararlı ve uygun içerikler hakkında bilincin artırılması, teknoloji kullanımı, iletişim becerilerinin artması, internetin bilinçli ve güvenilir şekilde kullanımının öğretilmesi, öğretim programlarının etkin kullanımı, eğitsel e- içeriklerin sağlanması ve yönetilmesi, birlikte çalışma ve işbirliği ile çalışmak gibi birçok konunun gençlere öğretilmesi amaçlanmıştır (MEB, 2019).

FATİH Projesi ile görüleceği üzere internetin gençler üzerindeki etkilerinin belirlenmesi ve olumsuz etkilerinin azaltılması amacı ile ulusal düzeyde çalışmalar yapılmaktadır. Ayrıca ülkemizde yapılan makale ve tezlerde internetin lise öğrencileri üzerine etkilerini inceleyen çalışmalar yapılmıştır (Arslankara, 2017; Eyyupoğlu, 2017). Bu çalışmalarda genel olarak internetin lise öğrencileri üzerindeki bağımlılığına ve etkilerine yönelik araştırmalar yapıldığı görülmektedir. İnternetin lise öğrencileri üzerindeki olumsuz etkileri hakkında çalışmalara rastlamak mümkündür. Bununla birlikte, internetin kelime ilişkilendirme testi ile bağlantılı olarak yapılmış olan tezlerde ilk ve ortaokul düzeyinde çalışmalar bulunmaktadır. Lise öğrencilerin internet algılarına yönelik herhangi bir çalışma olmaması

çalışmamızın bu konuda bir ilk olma özelliğine sahip olmasını sağlamaktadır. Ayrıca çalışmamız, örneklem büyüklüğü ve soru sayısı bakımından diğer çalışmalardan farklılaşmaktadır.

1.7. Tanımlar

İnternet: Milyarlarca alt ağdan oluşan bir sistem içinde insanların aktif şekilde farklı yöntemlerle buluştukları, birbirleriyle etkileşim içinde olmalarını sağlayan “ağ” protokolüne “internet” adı verilmektedir (Gürol ve Sevindik, 2001).

Web Tarayıcısı: Web sitelerini kullanan kişilerin ilgi alanlarına göre kişiselleştirilmesi ve bireylere göre farklılıklar gösteren web sitelerinin oluşturulmasına imkan tanıyan sistem olarak adlandırılmaktadır (Demirli ve Kütük, 2010).

Köprü/bağlantı (link): Link, internette sayfalar arasındaki geçişi sağlayan tekniğe verilen addır (Memiş, 2002).

Arama Motoru: Veri tabanlarında sunulan sayısız datalara ulaşımı sağlayan sistemdir (Headrick, 2002; Howe, 2010).

Upload: Türkçe karşılığı “yükleme” olan upload, herhangi bir içeriğin sesli, görüntülü veya metin olarak farklı formatlarda kullanıcılar tarafından internet ortamına yüklenmesi anlamına gelmektedir (Kim vd., 2007).

Download: Türkçe karşılığı “indirmek” olan download, internette bulunan her türlü veri ve dosyanın kullanıcılar tarafından bilgisayara transfer edilmesi işlemidir (Pala, 2005).

Online Eğitim: Mevcut eğitim sistemi ile birlikte teknolojik imkanlar kullanılarak öğrencilerin bilgilere internet vasıtasıyla kolay ulaşımını ve detaylı araştırma imkânlarını sağlayan eğitimidir (Suanpang, Petocz ve Kalceff, 2004).

Online Alışveriş: Tüketicilerin alışveriş anlayışlarının değişmesi ile birlikte daha kolay ürün veya hizmetlere ulaşımını sağlayan, evlerine kadar siparişlerini

teslim eden ve farklı fiyatla dünyanın her yerinden alışveriş yapmalarına imkan tanıyan web tabanlı alışveriş sistemidir (Turan, Reisoğlu, Özçelik ve Göktaş, 2015).

Sosyal Ağlar: Kullanıcılar tarafından çevrimiçi bilgi ve iletişim teknolojileri yoluyla yürütülen, sosyal olmayı amaçlayan ve diğer insanlarla bağlantı kurulmasını sağlayan ortamlar olarak kabul edilmektedir (Cheung, Tang ve Tang, 2011; Hamid, Waycott, Kurnia ve Chang, 2010).

Online Oyun: İnsanların bilgisayar, tablet ve cep telefonları ile internet üzerinden eğlenmek, para kazanmak veya dinlemek amacı ile tek başlarına veya oyuncuların birbirleri ile oynayabildikleri, oyun içindeki kurgulanmış olan karakterlerle mücadele ettikleri ve iş birliği içine girdikleri çok farklı sisteme ve dizayna sahip içerikli oyunlardır (Barnett ve Coulson, 2010).

Güvenli internet: Güvenli internet kullanımı; uygun kullanım süresi içinde, amaçlanan etkinliğe uygun olarak, karşılaşılabilecek internet riskleriyle sahip olunan bilgi ve becerilerle başa çıkarak internetin sunduğu fırsatlardan, psikolojik veya fiziksel bir rahatsızlık yaşamadan verimli bir şekilde yararlanmak olarak tanımlanmaktadır (Çetin ve Ceyhan, 2014).

Siber Zorbalık: Siber zorbalık, sosyal ortamlarda kötü bireylerin tehdit veya taciz ederek, kişileri veya grupları, teknolojik iletişim araçlarıyla kötü, düşmanca ve korkutarak gönderdikleri mesaj ve iletiler bütünü anlamını taşımaktadır (Hinduja ve Patchin, 2008).

İnternet Etiği: Siber etik olarak da ifade edilen internet etiği kavramı, insanların interneti kullanma yöntemlerini anlatan ve nasıl kullanacaklarını yasal yollarla ifade eden tanımlamalara verilen addır (Karim, Zamzuri ve Nor, 2017).

Lisanslı Yazılım: İnternette veya bilgisayarlarda kullanılan sistemlerin bilgi güvenliğini, kötü niyetli hasarlardan korunmasını, doğru teknolojilerin yasal şekilde kullanılmasını ve de bilgilerin kötü bireyler tarafından elde edilmesini önlemeyi amaçlayan, sahibinin iznini almadıkça yazılımda ya da kişinin isminde eklemeler, kısaltmalar ve farklı uyarlamalar yapılması yasak olan yazılımlardır (Çakır ve Kesler, 2012).

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde eğitim ve teknoloji kavramları, eğitimde teknoloji kullanımı, internetin tarihçesi ve yayılması, internet ve eğitim ilişkisi, kelime ilişkilendirme testi kavramı ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Eğitim ve Teknoloji

Eğitim kelimesinin anlamı, Divan-ü Lügat-it Türk'teki anlamını ifade eden “iğitmek, ikidmek, terbiye etmek, yetiştirmek” kelimelerinden türetilmiştir. Eğitim, toplumu meydana getiren bireylerin yaşama katılarak, karakter ve kişiliklerini geliştirmeleri amacı ile bireylere sunulmuş olan araçlar ve yöntemler bütünüdür. Genel konulardaki bilgiler, iletişim, dil, teknoloji ve ahlak kuralları gibi birçok farklı konu eğitimin içinde yer almaktadır. Bu nedenle eğitim, bilgi aktarımıyla birlikte insanların kültürlerini ve kurallarını öğrendikleri ve de toplumla bütünleşmelerini sağlayan önemli bir süreç olarak kabul edilmektedir (Güven, 2004).

Günümüz dünyasında sürekli olarak kendini yenileyebilen, gelişmelere açık, toplumsal duyarlılığı olan, çağın getirdiği durumlara karşılık verebilen, sorgulayıcı ve araştırmacı, özgüvenli, kendini geliştirebilen ve çevresine faydalı bireyler yetiştirmek önemli hale gelmiştir. Bu bireylerin de yetiştirilmesinin tek yolu etkin bir eğitim sisteminin varlığı ile mümkün olmaktadır (Anıl, 2009). Eğitim sistemleri genel olarak program, öğrenci ve öğretmenden oluşan bir yapıya sahiptir. Bu sistemlerin başarılı bir şekilde yürütülmesi, verimliliğinin artırılması ve etkin olarak toplumlara yansıtılması için bu üç ögenin doğru bir uyum içinde çalışması gerekmektedir. Bu yapı içinde meydana gelebilecek aksama, bozulma, yanlış işleyiş veya zayıflık eğitim sisteminin verimliliğini ve de etkinliğini azaltacaktır. Her bir ögenin sistemli ve dikkatli şekilde günün şartlarına uygun olarak donatılması ve ilerlemesi eğitim sisteminin geleceği açısından önemlidir (Karagözoğlu, Arıcı, Bülbül ve Çoker, 1995).

Eğitim kavramı tarihsel süreç boyunca insanlar için her zaman önemli bir konu olmuştur. Özellikle toplumlar kendi devamlılığını sağlamak amacı ile eğitime önem vermiş ve sürekli olarak eğitim alma ihtiyacında bulunmuştur. Geleceklerini garanti altına almak ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşmak amacı ile kültürel, politik, ekonomik, sanatsal ve bilimsel olmak üzere birçok alanda uygulayabilecekleri eğitim anlayışı içine girmişlerdir. Bireysellikten toplumsallığa geçerek, her bireyin eğitimiyle devam etmesini sağlayarak, diğer toplumlara karşı önde olmasını, toplumu geliştirmeyi ve kültürel yapıyı korumayı amaçlayan eğitim anlayışı geliştirilmiştir (Tunç, 2012).

Toplumlar açısından bakıldığında insanlar tarih boyunca sürekli olarak dinamik bir yapı sergilemiştir. Bu yapının gereği kendilerini geliştirme, öne çıkma ve diğer insanlardan farklılaşma gibi isteklerinden dolayı eğitime ihtiyaç duymuşlardır. Ülkelerin toplumsal yapılarına göre eğitim ihtiyaçları değişim göstermiş ve zamanla bireysel öğrenme ile birlikte toplumsal öğrenme sürecine girmiştir. Tarihsel süreçte bakıldığında geçmişte eğitim sadece asiller için olup, bu kişilere kazandırılması gereken şöhret, temel değerler, kahramanlık, ahlak ve ruh güzelliği edinmek amaçlı olarak verilmiştir. Zamanla bireysel öğrenmeden topluma yayılan eğitim ihtiyacı artmaya başlamıştır. Bundan sonra ki süreçte toplumların eğitim ihtiyacının artması ile genele yayılan bir süreç oluşmuştur. Bu kapsamda toplumlar için eğitimle ilişkili olarak ele alınan temel konular, sosyal tabakalar, sosyal roller, sosyal süreçler, sosyal değişim, eğitim politikaları, eğitim planlaması, meslekler, kültür, hukuk gibi konuları içermeyi zorunlu hale getirmiştir (Şişman, 2007).

Dünyada var olmuş her kültür kendi eğitim sistemini oluşturmaya çalışmıştır. Toplumların kültür, deneyim, bilgi ve değerlerine göre eğitim sistemleri şekillenmektedir. Bu nedenle, eğitim anlayışları açısından her eğitim sistemi kendi ülkesine özgü ve milli olmak zorundadır. İnsanların yaradılış özelliğine göre her insanın eğitim ihtiyacı bulunmaktadır. Eğitim sistemi kendine özgü olmayan ve kendi halkına öğretemeyen toplumların varlığını devam ettirmesi zorlaşacaktır (Özcan, 2011).

Eğitimin tarihçesi incelendiğinde, milattan önceki yıllara dayanmakla birlikte, Sümerler, Mısırlar, Persler, Hititler, Çin, Yunan, Türk, Roma, Mezopotamya ve Eski Amerika uygarlıkları başta olmak üzere birçok farklı medeniyette görülmektedir. Bu uygarlıklarda genel olarak merkezi sistemli eğitim anlayışı benimsenmekle birlikte, zaman içinde özellikle din adamlarının etkili olduğu eğitim sistemi öne çıkmıştır. Eğitim kurumları dini tapınakların yanlarında ya da yakınlarında inşa edilmiş ve din adamları özellikle yeni çağın başlangıcına kadar eğitim konusunda etkili olmuştur. Avrupa'da yaşanan değişimler, küreselleşmenin etkisi ve teknolojik ilerlemelerle beraber eğitim sistemi dini değişimler yaşayarak toplumun geneline yayılan bir eğitim sistemi dünya genelinde uygulanmaya başlanmıştır (Tunç, 2012).

Küreselleşmenin etkisi ile birlikte, bilginin hızlı yayılması ve teknolojik gelişmelerin artması eğitimin yapısının da değişimine neden olmuştur. Bilginin ezberlenmesi yerine bilginin etkin kısmını kullanmak ve gerekli bilgiye ulaşmak daha önemli hale gelmiştir. Sorumluluk sahibi olmayı, toplumun gelişmesi için çalışmayı, eleştirel ve sorgulayıcı bireyler yetiştirmeyi ve de araştırmayı hedefleyen bireyler ortaya çıkaracak eğitim sistemleri üzerinde çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. Eğitim maliyetlerinin azaltılarak toplumun geneline yayılacak bir eğitim anlayışı çabası içinde olursa bile, günümüzde eğitimdeki maliyetlerin fazla olması nedeni ile tam olarak başarılamamıştır. Ancak, eğitim anlayışının değişmesi ile birlikte çevreye ve topluma duyarlı öğrencilerin yetiştirilmesi konusunda önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Eğitim felsefesinin toplumlara iyi aktarılması ile birlikte nitelikli öğrencilerin yetiştirilmesi aşamasında ilerlemeler sağlanmıştır (Şimşek, 2004).

Eğitim sistemlerinin değişimi ile birlikte toplumların eğitim ihtiyacının artması ve bilginin hızlı bir şekilde yayılması eğitim sistemlerinin de teknolojik anlamda kendilerini yenilemeleri gerekliliğini ortaya koymaktadır. Teknolojinin gelişimi ile birlikte insanların birçok alanda daha rahat yaşamasına ve bilgiye kolay ulaşımına imkan tanıyacak olanaklar geliştirilmiştir. Bu imkanların birçoğu da eğitim alanında yeniliklerden ve sürekli eğitim yöntemlerinden oluşmaktadır (Li ve Perkins, 2007). Eğitim alanında teknolojinin kullanılmaması gibi bir ihtimal

bulunmamaktadır. Bilim ve eğitimle birlikte teknolojik değişimler ve ilerlemeler görülmüştür. Toplumların eğitim ihtiyaçları ile aynı anda teknolojik imkanları kullandıkları ve sürekli olarak geliştirdikleri görülmektedir. Teknolojik ilerlemelerin insan ihtiyaçlarını nasıl etkilediği ve insanların bu teknolojik gelişmelerden eğitimlerinde nasıl faydalanabilecekleri konuları incelenmesi gereken önemli konuların başında gelmektedir. Ayrıca, teknolojinin eğitim kuruluşlarındaki işleyişi, yönetilmesi ve kullanılan yöntemler değişen şartlara uygun olarak sürekli olarak gözden geçirilmelidir (Basalla, 2000).

Bu kapsamda incelendiğinde teknoloji ile eğitimin bir bütün olarak ele almak gerekmektedir. Eğitimi teknoloji olmadan, teknolojinin ilerlemesini de eğitim olmadan düşünmek mümkün değildir. Bu nedenle, eğitim ve teknoloji arasındaki ilişkiyi incelemeden önce teknoloji ile ilgili bilgilerden bahsetmek gerekmektedir. Teknolojinin gelişim süreci hakkında bilgi sahibi olmak, eğitim ile teknoloji arasındaki ilişkinin anlaşılması bakımından önem arz etmektedir. Bu nedenlerden ötürü, teknolojinin tarihsel gelişimini kısaca ele almak gerekirse, genel olarak üç ana dönemde incelemek mümkündür. 1960'lı yıllar bilimsel araştırma yılları olarak kabul edilmektedir. Bu yıllarda, elektriksel ve mekaniksel alanlarda gelişmeler yaşanırken, fen bilimleri alanlarında özellikle tıp konularında hastalık tedavilerinde yeni yöntemler, yeni tedaviler bulunmuş ve insanların vücut yapıları ile ilgili bilgiler edinilmiştir. 1970'li yıllar teknoloji uygulama aşaması olarak ifade edilmektedir. Bu yıllarda, endüstriyel robotlar ve bilgisayarın modellerinde gelişimler yaşanarak bunların kullanım konuları genişlemiştir. Mühendislikte genetik kavramında ve farklı malzemeler kullanımları konularında dünya genelinde yeni çalışmalar başlamıştır. 1980'li yıllar ise ticari uygulama aşaması olarak sınıflandırılabilir. Bu yıllarda, teknik maliyetlerin düşürülmesi ile bilgisayarlar küçülmeye başlamış ve bu durum küreselleşmeyi hızlandırmıştır. Biyoloji, tıp ve bilgisayar alanında önemli bir ilerlemeler yaşanmış ve ortaya çıkan bu ürünler dünya pazarlarında satışa başlanmıştır (Erol, 1982; Snow ve Ottensmayer, 1990; Kayalidere, 2014).

Türkiye açısından teknolojik ilerlemeler ve tarihsel gelişimi ele alındığında ise, Cumhuriyet dönemi sonrasında teknoloji konusunda politikalar yapılmış, 1960

yılı sonrasında ise kalkınma konusunda planlar ile aynı şekilde oluşturulan teknoloji politikaları yapılmıştır. Bilim ve teknoloji konusunda farklı politikalar uygulanarak, “Planlı Dönem” başlatılmış, 1963 yılında “TÜBİTAK” (Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu)’ın kurulması ile birlikte teknoloji alanında kurumsal yapı oluşturulmaya başlanmıştır. Özellikle teknolojinin iletilmesi ve yönetilmesi kapsamında çalışmalar yapılmıştır. 1990’lı yıllar sonrasında Türkiye teknoloji kullanımında hızlı bir ivme kazanmıştır (Kayalıdere, 2014).

Ülkemiz sanayileşmeye geç başladığı için bilgi toplumu oluşma sürecine de geç başlamıştır. Bilgi teknolojilerindeki gelişmelerin hızlı ilerlemesi, bilgi toplumunun oluşması sonucunu ortaya çıkarmıştır. Toplumların bilgi düzeyinin artması ile teknolojiye gelişmeler sanayide etkisini göstermiş, nitelikli çalışan sayısının artması sonucu ortaya çıkmıştır. Bilginin artması, günümüz üretim sisteminde ve ülke kaynaklarının artmasında önemli bir kaynak niteliği taşıdığı için bilgi üretimi konusunda çabalar giderek artmıştır (Kocacık, 2003).

Son zamanlardaki teknolojik gelişmeler, insanların hayatı üzerinde önemli değişiklikler yaratmıştır. Eğitim ve teknoloji insan yaşamında etkili faktörlerdir. Eğitim ve teknoloji, insanların günlük hayatında önemli bir yeri bulunan unsurlardır. Doğuştan kazanılan özellikler ve yetenekler ancak eğitim yolu ile ortaya çıkmakta ve de insanların kendisini geliştirmesine hizmet etmektedir. Teknoloji, kazanılan bilgilerin ve becerilerin etkili ve verimli biçimde kullanılabilmesine, sistemli ve de bilinçli şekilde uygulanmasına etki etmektedir. Günümüzde eğitim sisteminde eğitimcilerin teknolojiyi etkin kullanması ile birlikte öğrencilerine teknolojinin kullanımı konusunda yol göstermesi gerekmektedir (Fidan, 2008). Eğitim ve öğretim süreçlerinde yaşanan gelişmeler ile birlikte, eğitim yöntemlerinde teknolojinin kullanımı daha da artmıştır.

2.2. Eğitimde Teknoloji Kullanımı

Küreselleşme ile birlikte teknolojinin kullanımının eğitim alanında arttığı görülmektedir. Eğitim programları, problemleri çözme, sorumluluk sahibi olma, analitik düşünme, yaratıcılık, takım çalışmasına yatkınlık sağlama, sorgulama ve

araştırmacı kişilik gibi yetenekleri geliştirmeyi hedeflemektedir. Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa Birliği, Çin, Japonya, Avustralya ve Yeni Zelanda gibi ülkeler teknolojinin eğitimde kullanımı konusunda hızlı ilerleyen ülkeler olarak ön plana çıkmaktadır. Özellikle, dünyadaki eğitim alanındaki teknolojik gelişimleri yakalamak amacıyla, bu ülkeler eğitim programlarının sürekli yenileyerek müfredatlarını geliştirmeye çalışmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri'nde teknoloji eğitimleri anaokulunda başlamakta ve lise sonuna kadar her sınıfta devam etmektedir. Eğitim alanında teknoloji kullanımları Almanya ve İtalya'da 6 ile 15 yaş aralığında, İngiltere'de 5 ile 15 yaş aralığında, Fransa'da ise 6-14 yaşları arasında zorunlu olarak verilmektedir (Şenel ve Gençoğlu, 2003).

Japonya'da her eyalette, içinde teknoloji/endüstri-ilişkili eğitim bölümü bulunan bir eğitim merkezi bulunmakta ve ilkokul düzeyinden itibaren eğitimlere dahil edilmektedir. Büyük eyaletlerden bazılarında ise bilgi teknolojisi ve teknik konularda eğitim için bağımsız merkezler bulunmaktadır (Murata ve Stern, 1993). Tayvan ve Malezya'da ise 1996 yılından sonra eğitimde "Akıllı Okullar (Smart Schools)" uygulamasını başlatılmıştır (Jen ve Huang, 2000). Avusturalya ve Yeni Zelanda gibi ülkelerde de eğitimin ilk 10 yılı teknoloji kullanımı zorunlu hale getirilerek uygulanmaktadır (Moreland ve Jones, 2001).

Türkiye'de okullarda internet ve bilgisayar kullanımında yönelik olarak özellikle son on yıl içerisinde önemli girişimler yapılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı düzeyinde hemen hemen her okula bilgisayar alt yapısı ve internet bağlantısı kurulmaya başlanmıştır. Bilgisayar ve internet altyapıları kurularak bilişim sınıfları kurulmaya çalışılmaktadır. Bununla birlikte her sınıfta internet bağlantılı eğitim için çalışmalar yapılmaktadır. Ayrıca hem velilerin yardımı hem de Milli Eğitim Bakanlığı desteği ile her sınıfta projeksiyon ve akıllı tahta kurulması için çabalar devam etmektedir (Demirci, Taş ve Özel, 2007). Bununla birlikte, "FATİH Projesi" ile Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullara teknolojinin kullanılması ile ilgili önemli yatırımlar yapılmaktadır. FATİH Projesi ile eğitimsel e-içeriklerin oluşturulması ve yönetimi, eğitim müfredatlarında iyi derece bilgisayar teknolojileri kullanılması, hizmet içi eğitimlerinin tamamlanması, akıllıca, güvenilir, iyi

yönetilebilen ve ölçülebilir bilgisayar teknolojilerinin kullanımının sağlanması hedeflenmektedir (Ekici ve Yılmaz, 2013).

Teknolojinin eğitim-öğretim alanında kullanılması için uzun bir süreç gerekmektedir. Teknoloji kullanımının derslerin içeriği ile uyumlu olacak şekilde tasarlanması, geliştirilmesi ve nasıl yönetileceğinin bilinmesi gerekmektedir. Bilgisayar teknolojilerini, sınıfta kullanmak pahalı ve karmaşık işlem gerektirse de, özellikle eğitimde teknolojinin kullanılması öğrencilerin kavram kazanımları ve eleştirel düşünce becerilerini geliştirmelerinde yardımcı olmaktadır. Bu teknolojileri eğitimde etkili şekilde kullanmak zor olsa da bu konuda önemli yatırımlar yapılmaktadır. Finansal yatırımların sürekli olarak devam ettiği düşünüldüğünde, sınıflarda bilgisayar teknolojilerinin etkin kullanımı önem arz etmektedir (Akbaba Altun, 2006).

Eğitimde bilgisayar teknolojilerin kullanabilmesi için öncelikle bilgisayar teknolojileriyle donatılmış sınıfların mevcut olması gerekmektedir. Bilgisayar araştırma yapma, iletişim kurma ve yazma imkanı sağlamaktadır. Teknolojinin sürekli geliştiği bir ortamda, öğrenciler için sınıflarda bilgisayar teknolojilerinin bulunması önemlidir. Ancak, bütün bu olumlu katkılarına rağmen, sınıflarda bilgisayar kullanımı sınırlı düzeyde kalmaktadır (Lim ve Khine, 2006). Özel hayatlarında bilgisayar teknolojilerini kullanabilen öğretmenler, öğrencilerini bu konuda eğitme yeteneğine tam sahip olmayabilirler (Eteokleous, 2008). Bilgisayar teknolojileri, öğretmenler etkin olarak öğrettikleri takdirde, öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştırmakta faydalı olmaktadır (Keengwe ve Anyanwu, 2007).

Bilişim alanındaki gelişmeler, öğrenmeyi kolaylaştıran etkili bir araçtır. Eğitimde görsel öğelerin kullanılması her zaman olumlu sonuçlar doğurmaktadır. Eğitim yazılımları, animasyonlar ve filmler kullanıldığı zaman öğrenen bireyler verilmek istenen bilgiyi daha kolay almakla birlikte, akılda kalıcılığı daha etkili olmaktadır. Bilgisayar teknolojileri bireylerin hayat kalitelerini artırmaktadır (Lee, Leung, Lo ve Xiong, 2008). Günümüzde bilgisayar teknolojilerinin hızlı gelişimi sonucunda, hem eğitim-öğretim alanında sıklıkla kullanılmaya başlamasıyla hem de günlük hayatta yer edinmesiyle birlikte bireylerin çalışma, öğrenme ve iletişim

tarzları da değişmiştir. İnternet, müzik çalıcılar, film oynatıcılar sadece evlerde ya da okullarda değil günlük hayatta hemen hemen her yerde kullanabileceğimiz teknolojik unsurlar olmuştur. Bilgisayar teknolojileri ile öğrenen bireyler zamandan bağımsız çalışabilmektedir (Bourne, Harris ve Mayadas, 2005).

Uzaktan eğitim sisteminin ortaya çıkışı ile birlikte eğitimde zaman sınırlaması ortadan kalkmıştır. Bireyler istedikleri zaman çalışmasını yapabilmekte, interneti kullanarak zamana bağlı kalmadan iletişim kurabilmekte ve de araştırma yapabilmektedir. Bilgisayar teknolojileri sayesinde bireylerin performansları da artırmaktadır (Douglas, Miller, Kwansa ve Cummings, 2007). Eğitimin interaktif ve öğrenci merkezli olmasıyla birlikte, bilgisayar teknolojileri öğrenme aktivitelerinde aktif rol almaya başlamışlardır. Bunun sonucunda da öğrenciler, derslerinde, bilgisayar teknolojilerinin kullanılmasına daha olumlu bakmaya başlamış ve performanslarında artış gözlenmiştir (Timmerman ve Kruepke, 2006).

Derslerde kullanılmaya başlanan simülasyonlar ve animasyonlar, öğrencilerin performansı üzerinde etkili olmaktadır. Bu teknolojiler öğrencilere hayatları boyunca öğrenme imkanı sağlamaktadır (Bourne, Harris ve Mayadas, 2005). Genel olarak, eğitimde kullanılan farklı teknolojik imkânlar öğrencilere gelecekleri için avantaj sağlayacaktır. Öğrenme ve öğretme süreçlerinin çağdaş eğitim teknolojileri kullanılarak iyi bir şekilde planlaması, uygulanması ve geliştirilmesi gerekmektedir. Eğitim teknolojisinin öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanım amaçlarını genel olarak aşağıdaki şekilde sıralamak mümkündür (Alpar vd., 2007):

- Eğitim konusunda problemlerin çözümünde uygulamak,
- Öğretmek ve öğrenmek ile uygulamalar yapmak,
- Büyük kitlelere eğitimlerin ayaklarına götürülmesi,
- Verimli öğrenme süreci oluşturmak,
- Kişisel öğrenme süreci planlamak,
- Bilimsel alanda eğitim konusunda destek sağlamak,
- Eğitim veren kurumların yeterliliğini sağlamak,
- Sürdürülebilir eğitim sistemi oluşturmak,

- Eğitici personelin yeterliliğini arttırmak,
- Çevresel etmenleri eğitime uygun hale getirmek,
- Öğrenci yeteneğine uygun eğitimler hazırlamak.

2.3. İnternetin Tarihçesi ve Yayılması

Dünya’da 1960’lı yıllar başlangıcı ile bazı bilim insanları tarafından bilgisayarların etkin kullanımı fikri ortaya çıkmıştır. Leonard Kleinrock, temel olarak internet bağlantılarını yapmak amacı ile “paket anahtarlar” fikrini ortaya çıkarmıştır. Lavvrence Roberts adlı bilim adamı ise, 1965 yılında telefon hatlarıyla Kaliforniya ile Massachusetts arasında iki bilgisayar arasında bağlantı kurmuştur. Yapılan çalışma ile şebekeleşme yapılabileceği ortaya çıkmıştır. Daha sonra ARPANET (Gelişmiş Araştırma Projeleri Dairesi Ağı) için planlar hazırlanmıştır. 1969 yılı ile ARPA (Advanced Research Projects Agency) adlı kuruluş faaliyete geçmiş ve internet ilk kez olarak ortaya çıkmıştır. ARPA ilk olarak üniversitelerdeki ana bilgisayarlarda bağlantıya geçmiştir. İlerleyen on yılda birçok kuruluş aşamalı olarak ARPA’ya bağlanmıştır. 1986 yılı itibariyle, ticari olarak Compuser şeklinde farklı ağlar da kullanılmaya başlanmıştır. Ayrıca, TCP/IP (Transmission Control Protocol/Internet Protocol) sistemi ile farklı bilgisayarlar ve ağlar birbirleriyle iletişime geçecekleri bir sistem oluşturulmuştur (Kutup, 2010).

Türkiye ilk internet bağlantısını 1991 yılı içinde ODTÜ (Ortadoğu Teknik Üniversitesi)-TÜBİTAK işbirliği ile hazırlanan “TR-Net” ile faaliyete geçmiştir. İnternetin ilk bağlantısını 1993 tarihinde ODTÜ-ANKARA-WASHINGTON-ABD ile sunmuştur. Günümüzde bütün okul, üniversite, kamu kuruluşları, özel firmalar ve insanlar internetin kullanımından TR-Net aracılığıyla yararlanmaktadır (Özen Gülaçtı ve Çıkılı, 2004).

Dünyada birçok ülke interneti farklı şekillerde ve teknolojik araçlarla kullanmaktadır. İnternet, milyarlarca insanı bir araya getiren önemli bir sistem olup birbirinden bağımsız ya da ortak yöntemlerle kullanılan birçok yazılımı içermektedir. İnternet, her yaş grubundan ve her sektörden farklı insanlar tarafından kullanılan bir yapıya sahiptir. Bu nedenle internetin kapsamı sürekli değişen ve iletişim imkanları

gelişmiş bir yapıya sahiptir (Özen Gülaçtı ve Çıkılı, 2004). İnternet bilginin paylaşımı, depo edilmesi, saklanması ve yayılması konularında önemli bir araç olarak görülmektedir (Yalçın, 2006) Bu hızlı ve etkin özelliğinden dolayı internet, son yıllardaki en önemli devrim olarak nitelendirilmektedir (Güzel, 2006).

Eğitim ve birçok bilimsel alanda kullanımı ile birlikte, günümüz koşullarında internet kullanımı alışverişten ticari faaliyetlere kadar farklı alanlarda kullanılmaya başlanmıştır. Bu kapsamda, internetin kullanım şekilleri ve amaçları da farklılık göstermektedir (Işıklı, 2001). Kullanım alanlarındaki bu değişimlerle birlikte, kültürel ve sosyal alanlarda da kullanılması internete farklı bir kimlik getirmiştir (Güzel, 2006). İnsanların hızlı ve etkin bir şekilde iletişimini sağlaması ve bilgiye kolay ulaşımı interneti cazip kılan özellikleri arasında gelmektedir. Günlük yaşamda haberleşme ve bilginin yayılımı konusunda yaygın olarak kullanılmaktadır. Birçok farklı sosyal medya araçları ile insanların vazgeçilmez bir iletişim aracı konumundadır (Altunay, 2010). Bu nedenle internet kullanım oranı ve sıklığı her geçen gün artmaktadır. Gelecekteki yıllarda bu kullanım oranlarının giderek artacağı düşünülmektedir (Hazar, 2011).

Bilgiler, fikirler, düşünceler ve farklı birçok paylaşımlar internet vasıtasıyla dünya genelinde çok geniş kitlelere yayılabilmektedir. İnsanlar, internet teknolojisi aracılığı ile çok daha rahat bir şekilde bilgiye ulaşabilme imkanına kavuşmuş durumdadır (Çalık ve Çınar, 2009). Bilgisayar ve benzeri teknolojik ürünlerin internetle birlikte kullanımının artması ile birlikte özgür ve güvenli şekilde bilgiye ulaşım söz konusu olmuştur. İnternetin yayılması ile birlikte özellikle bilgi paylaşımı açısından gelişim yaşanmış, sanal kütüphaneler sayesinde akademik bilgilere, dergi, makale ve kitaplara ulaşmak kolaylaşmıştır (Tercan, Sakarya ve Çoklar, 2012). İnsanların interneti doğru ve etkili kullanımı ile bilgilere ulaşmalarının önü açılmıştır. Bu sayede özel veya resmi kurumlarla birlikte milyarlarca insan birçok farklı konuda bilgi edinme konusunda internet teknolojilerini kullanmaktadır (Özbay ve Yetişener, 2000).

İnternetin yaygın kullanımı ile ülkeler arasındaki turizm, ekonomi, siyasi ve sosyal ilişkilerin birçoğu bu ortamlardan sağlanabilmektedir. Globalleşmenin etkisi

ile tüm ülkeler interneti kendi aralarında iletişim kurarken de kullanmaktadır (Kılıç, 2011). Küresel bir iletişim ağı haline gelen internetin bu özelliğinden dolayı ülkeler arasında hızlı ve etkili bir iletişim sistemi oluşmuştur (İnan, 2000). Geçmiş yıllardaki kitle iletişim sistemlerine oranla çok daha hızlı ve etkili olan internet teknolojileri, günümüzde ticari, siyasi ve ticari alanlarda yoğun olarak tercih edilen bir yapı haline gelmiştir (Arnas, 2005). Bununla birlikte internetin toplumlar arasında etkin ve yaygın kullanımı da artmıştır. Bu yaygın kullanımda da özellikle eğitim alanında internetin kullanımını arttırmış ve zorunlu hale getirmiştir.

İnternetin, kimliğin keşfi, sosyal destek, kişiler arasındaki ilişkiler ve etkin düşünme kabiliyetinin gelişimi ile birlikte, bilgiye hızlı ve kolay şekilde ulaşma ve de akademik bilgiye ulaşma gibi eğitimsel faydaları da bulunmaktadır (Valkenburg ve Peter, 2007). Birçok yönden internet olumlu görülüyor olsa da, araştırmacılar sanal ortamlarda son zamanlarda karşılaşılan bir takım riskleri belirtmekte ve internette zaman harcama gibi önemli bağımlılıkların arttığını ifade etmektedirler (Shariff, 2009). Gençlerin ciddi orandaki bir kısmının internet teknolojileri ile kullandıkları siteleri sosyal yaşamlarının önemli bir parçası olarak gördükleri belirtilmektedir (Kowalski ve Limber, 2007). Bu nedenle eğitim çağına gelmiş olan tüm gençlerin internet ile ilişkisinin incelenmesi ve daha küçük yaşlardan itibaren internet kullanımı hakkında bilgilendirmeleri ve de yönlendirilmeleri gerekmektedir.

2.4. İnternet ve Eğitim İlişkisi

Günümüz şartlarında internetsiz bir eğitim düşünülemeyeceği gibi bunun tam tersi olarak eğitimsiz bir internet kullanımını da düşünmek pek mümkün olamamaktadır. İnternetteki programlar eğitim sistemi içerisinde kullanılırken, internet teknolojisini geliştirmek ve ilerletmek için de eğitim gereklidir. Eğitim ile internet arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmalar da bu ilişkiyi desteklemektedir (Güzel, 2006). Eğitimin içerisinde internetin kullanılması da günümüz koşulları zorunlu hale gelmiştir. Bu kapsamda, eğitimde internet kullanımını daha detaylı olarak incelemek daha uygun olacaktır.

2.4.1. Eğitimde İnternet Kullanımı

Eğitim sisteminin yapısını değiştiren ve farklılaştıran internet, eğitim sistemini sanal ortamlara çekmektedir. Sınıflarda kullanılmakta olan ders kitapları ile birlikte, ders içeriği olan CD'lerle eğitimler desteklenmekte, internet aracılığı ile sınav soruları ve ödevler verilebilmektedir. Ders konularında yardımcı kaynaklar internette bulunabilmekte, öğrenciler tarafından internet kullanılarak sanal ortamlarda araştırma yapmak ve kaynaklara ulaşmak daha kolay olmaktadır. Öğrenciler internet kullanarak eğitim sistemi içinde daha aktif rol alabilmekte, öğretmenlerin yönlendirmeleri ile takım çalışması tabanlı öğrenme sürecinde kendilerini geliştirebilmektedir. İnternetin doğru ve etkin kullanımı ile öğrencilerin kendi yeteneklerini daha iyi ortaya çıkardığı, sorumluluk alma konusunda ve sistemli bir çalışma sürecine dahil olabildikleri görülmektedir (Akkoyunlu ve Soylu, 2005).

Bilişim teknolojilerinin kullanımındaki yoğunluk nedeni ile birlikte küreselleşen bir eğitim anlayışına doğru bir ilerleme görülmektedir. Çağımızda yeni nesiller dijital dünyada doğmakta ve teknolojik gelişmeler yaşamlarının önemli bir parçası haline gelmiştir. Bununla birlikte, internetin daha etkin kullanılması ile uzaktan eğitim yöntemleri, karşılıklı olarak verilen eğitim sistemleri içinde bulunmayan insanların eğitim konusundaki eksikliklerini tamamlamak için faydalı olacaktır (Beldarrain, 2006). Bilgisayar sistemlerinin sürekli olarak ilerlemesi ve internet ile birlikte yaygın hale gelmesi, daha önce mevcut olan uzaktan eğitim sistemlerinin yenilenmesini mecbur hale getirmiştir. Eğitimde e-öğrenme kullanımı artmış ve dünya geneline yayılmıştır. E-öğretim; bilgisayar sistemli öğretim, web tabanlı öğretim, sanal sınıf ve sayısal teknolojilerinin ortak kullanımı ile günümüz önemli eğitim sistemleri arasında kendine yer edinmiş bulunmaktadır. E-öğretim sistemi ile öğrencilerin becerilerini ve güncel bilgi durumlarını teknolojik gelişmelerle birlikte yenilemesi sağlanarak, oluşacak eğitim talebini karşılama yönünde adım atılması hedeflenmektedir (Demir ve Maskan, 2014).

Teknolojik değişimler sonucu eğitim faaliyetlerinde, sınıflarda ve ders işleyiş tarzlarında kitaplara bağlı ders öğretim metotları ile birlikte internette kullanılmaya başlanmıştır. Öğretmenler, bilgiyi aktarmakla birlikte öğrencilere bilgiye nasıl

ulaşacaklarını ve o bilgiyi nasıl yorumlayacaklarını öğretmeyi de göstermek zorundadır. Özellikle internetin nasıl kullanılacağının öğretilmesi de öğretmenlerin görevleri arasına girmiştir (Akkoyunlu, 2002). Öğrencilerin internete karşı fikir ve davranışları, internetin etkin bir eğitim aracı olarak kullanmasında direk şekilde etkili olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda öğretmenlerin de, internetin kullanımında dersler ile ilgili içerik elde etmek, kaynaklara ulaşmak ve çalışma şekilleri konularında öğrencilerini doğru internet kaynaklarına yönlendirmeleri gerekmektedir (Karal ve Şimşek, 2006).

İnterneti hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin kullanmaları, farklı yerlerdeki öğretmenlerle ve öğrencilerle iletişim kurmalarına imkan vermektedir. Bu durum eğitimde düşünce zenginliği yaratarak, verilen eğitimlere zenginlik kazandıracaktır (Akınoğlu, 2002). Eğitimdeki zenginliğin artması ile birlikte, bu eğitim sistemi içinde bulunan öğrencilerin düşünce yapılarının ve yeteneklerinin gelişmesini sağlayacaktır. İnternet sistemleri ile öğrenciler sadece buldukları yerlerde değil, dünyadaki her yerdeki bilgiye ulaşabilecek, ilgi duydukları alanlarda kendilerini geliştirebilecek tüm kişi veya kuruluşlarla ilişki kurabilecek düzeye gelebileceklerdir. İnternet, eğitim alanında hem öğretmenlere hem de öğrencilere çok farklı ve iyi imkanlar sunmaktadır. Her bireyin kendisini eğitim alanında yenilemesine olanak tanımakta, gelişmeleri hızlı ve anında takip edebilmelerini kolaylaştırmaktadır. Dünyanın her yerinde yapılmakta olan toplantılara, konferanslara veya söyleşilere aynı anda katılabilme, uzak yerlerdeki eğitimlerden faydalanabilme, eposta yoluyla bilgileri depolama gibi birçok farklı kazanımlar internet yardımı ile elde edilebilmektedir (Tor ve Erden, 2004).

Eğitimler kapsamında internetten faydalanabilmek ve bilgilerden etkin şekilde yararlanabilmek için öğrencilerin bilgili olması zorunludur. Bu durumun gerçekleştirilebilmesi ancak, öğrencilerin iyi bir şekilde karar verme ve analiz etme yeteneklerinin artırılması ile mümkün olabilecektir. Bu yeteneklerinin gelişmesi de sosyal medya eğitimi ile sağlanabilmektedir. Öğrencilerin etkin ve doğru internet bilgisine sahip olması, sosyal medya eğitimlerinin öğrencilerle aynı anda ailelerine de verilmesi ile etkili olacaktır. Bununla birlikte, ülkemizdeki ailelerin internet

kullanımlarındaki sorunları ve bu sorunlara karşı önlemlerin neler olacağını belirlemek için yapılmış olan araştırmalarda, öğrencilerin günümüzde iletişimde en çok internet kullandıkları sonucunu ortaya çıkarmıştır (Kuzu, 2011).

Öğrencilerin internet kullanmada sorunlar yaşadığı ve doğru kullanımda güçlükler çektikleri bilinmektedir. Öğrencilere, internet kullanımlarında yasaklar konulması, korumacı şekilde olan yaklaşım biçimlerinin uygulanması yerine daha çok yapıcı ve bilgi verici eğitimlerin verilmesi gerekmektedir. Yasaklardan ziyade öğrencilerin karşılaşılabilecekleri olumsuz yönler hakkında yapıcı olarak eğitim verilmesi internet kullanımlarında faydalı olacaktır (Binark ve Bek, 2010). Yasaklayıcı internet anlayışı sonucunda, internet kullanımında maliyetlerin artması, güncel olmayan eski ve telif hakkı olmayan yazılımların kullanılması, bilgi edinme yanlışlıkları, kalite eksiliği ve zararlı içeriklerin kullanılması gibi sorunlar ortaya çıkmaktadır (Altan, 2007).

Bununla birlikte eğitim alanında internetin olumlu yanlarının yanında olumsuz ve dikkat edilmesi gereken yanları da bulunmaktadır. İnternet kullanımında özellikle eğitimcilerin önem vermesi gereken unsurlar bulunmaktadır. Ülkemiz koşulları dikkate alındığında internetin eğitimdeki kullanımında aşağıdaki sorunlardan bahsetmek mümkün olmaktadır (Altan, 2007).

- *İnternete Erişim:* Öğrencilerin ve öğretmenlerin bir kez internete eriştikten sonra, onu otomatik olarak eğitime faydalı bir şekilde kullanabilecekleri yanlış inancıdır. Erişim önemli ve gerekli olmasına rağmen, internetin sınıfta bulunması onun eğitime faydalı bir şekilde kullanılacağını garanti etmez.
- *Eski Donanım ve Yazılım:* Günümüzde pek çok okulda teknolojik olarak çok geride kalmış bilgisayarlar ve sistemler bulunmaktadır. Mevcut bilgisayarların çoğu modemle donatılmamış ve internet bağlantısı yetersizdir. İnternet çok faydalı bir öğretme ve öğrenme aracı haline gelmiş ise de, okulların ve öğrencilerin içinde bulunduğu durum nedeni ile eğitimde eşitsizlikler ortaya çıkacaktır.
- *İnternetin Maliyeti:* İnternette yararlanma ücretlidir. Ancak bu ücret devlet okullarında, direkt olarak okul tarafından ödendiği için, bu hizmet

bedavaymış gibi algılanmaktadır. Her ne kadar hizmet fiyatlar düşüş göstermekte ise de, internet yaygın olarak tüm okullarda ve öğrencilerin tamam tarafından kullanılmaya başlanırsa maliyetin okul bütçelerine nasıl yansıtacağı bilinmemektedir.

- *Sansür ve İnternet*: Pek çok ülkede olduğu gibi ülkemizde de internetle ilgili en büyük sorunu sansür konusu oluşmaktadır. İnternetle ilgili en büyük sorun belki de internette bulunan uygun olmayan materyallerdir. Pek çok okul ya sansür uygulamakta ya da kontrol dışı internet kullanımını tamamen yasaklamaktadır. Bu tür materyallerle ilgilenen öğrencilere de okuldan atılmaya kadar giden çeşitli cezalar uygulanmaktadır.

İnternetin, eğitimde düzensiz kullanımının öğrenci verimliliğini azalttığına bilim insanları tarafından belirlenmesi, teknolojinin eğitim sistemleri içerisinde kullanılması konusunda çalışmalar yapmıştır. Bu bilim insanları, eğitim sistemlerinde eski metotlarla birlikte internet ve de teknolojik imkanların da kullanılması gerektiğini savunmaktadır. İlkokul seviyesinden üniversite son sınıfa kadar eğitim sisteminin her aşamasında internet teknolojilerinin kullanılması öğrencilerin gelişimlerinde ve eğitimlerinde gereklidir. Bilgisayarların ve internet teknolojilerinin etkin kullanımı eğitimdeki her süreçte aktif ve etkili bir şekilde kullanılmalıdır. Eğitim planlarının her aşamasında günün şartlarına uygun olarak, eğitim sistemlerinin hazırlanmasında ve uygulanmasında, rekabet koşullarına uygun olarak teknolojiden ve de internetten faydalanmak gerekmektedir (Özen, Gülaçtı ve Çıkkılı, 2004).

2.4.2. Öğrencilerin İnternet Algıları

İnternet çağı olarak nitelendirilen günümüzde yaşayan bireylerin bilgi ve kültür seviyesinin artırılması için özellikle öğrencilerin internet alanında bilgi seviyelerini geliştirmek ve yeterli seviyeye ulaşmaları için öncelikle öğrencilerin internete yönelik tutumlarının açığa çıkartılması gerekmektedir. Durum tespiti yapıldıktan sonra geliştirilmesi gereken alanlarda öğrencilerin eğitilmesi daha uygun olmaktadır. İnternetin yoğun olarak kullanılmasından dolayı, öğrencilerin internet kullanım bilgi düzeylerinin ve internete yönelik olan tutumlarının belirlenmesi

eğitimde internet kullanımı sürecinin etkili olması ve verimliliğinin artırılması açısından önem taşımaktadır. Bu nedenle öğrencilerin internet algılarının belirlenmesi ve hangi faktörlerin etkili olduğunun ortaya çıkarılması gerekmektedir.

Hayatın artık her alanında internet kullanılmakta ve gençler tarafından etkin bir iletişim aracı olarak gösterilmektedir. Bu durumun bir sonucu olarak internet her kafede bulunmaya başlamış olup, gençler özellikle de bu tür sosyal ortamları tercih etmektedir. Örneğin, Amerikan “Frank N. Magid Associates” araştırma şirketi raporuna göre, her on Amerikan vatandaşından birinin internetteki oyunlar içindeki kıyafet, silah, kılıç ve benzeri eşyalar için yaklaşık 30 dolar para harcadığı göstermektedir. Bu rapor sonucunda, internetteki oyunların sanal fakat harcamaların gerçek olduğunu vurgulamışlardır (İşçibaşı, 2011).

İnternetteki online ya da çevrim dışı oyunlar gençlerin bir kısmında olumlu etkiler oluşturabilmektedir. Yabancı dil öğrenme ve geliştirme, sosyal ortamlarda bulunma ve konuşma yeteneğinin artması, hızlı karar alma gibi olumlu etkiler yapabilmektedir. Ancak genel olarak gençlerin internet oyunlarında çok zaman geçirmesi maddi ve manevi bağımlılık düzeylerinde olumsuz etkiler bırakmaktadır. Özellikle küçük yaştan itibaren bu oyunlara alışkanlık kazanan kişilerin zihinsel yapılarında olumsuz etkiler oluşturduğu ve bağımlılık düzeylerinin arttığı sonucu ortaya çıkmıştır (Özer ve Birsen, 2010).

Öğrenciler açısından internette geçen zamanların tek başına internet bağımlılığı konusunda bir belirleyici olmadığı ile ilgili de görüşleri savunan araştırmacılar vardır (Balta ve Horzum, 2008; Uludağ, Ertekin, Tekin, Ertekin, 2016). Ancak, burada önemli olan internet başında geçen zamanın nedenidir. Eğitim amaçlı internet kullanan öğrencilere göre eğlence ve sosyal iletişim amaçlı olarak kullananların bağımlılığa daha yatkın oldukları sonucunu veren araştırmalar bulunmaktadır (Aksoy, 2015; Şahin, 2009). Başkalarıyla ya da arkadaşlarıyla sohbet ve oyun amaçlı internet kullanan öğrencilerin, eğitim ya da bilgi edinme amaçlı internet kullanan öğrencilere göre daha bağımlı olduğu belirtilmektedir (Akdağ, Yılmaz, Özhan ve Şan, 2014).

Araştırma sonuçlarına göre interneti kullanan kişilerin şikayet ettikleri konuların başında zararlı ya da olumsuz içerikler gelmektedir. Bir araştırmada, İsviçre'deki 12 yaş ortalamasında 104 öğrenci ile yapılmış olan görüşmeler sonucunda, öğrencilerin internetin olumsuz yönlerine ilişkin en çok ifade ettikleri konu, olumsuz içerikler olmuştur. Bu olumsuz içerikler ele alındığında, pornografik sayfalar, ırkçılıkla ilgili olanlar ve şiddet içeren konularda 44 öğrencinin, teknik konulardaki sorunlarla ilgili 30 öğrencinin, oluşabilecek tehlikelerle ve rahatsız edebilecek insanlarla ilgili olarak 21 öğrencinin, kullananları rahatsız eden baş ağrısı gibi faktörlerle ilgili 7 öğrencinin, ekonomik problemlerle ilgili 6 öğrencinin, taciz konusunda 6 öğrencinin, tüm konularda ise 2 öğrencinin ve sorun olmadığını belirten 19 öğrencinin görüş bildirdiği belirtilmektedir (Dunkels, 2008).

Öğrencilerin internet algıları üzerindeki önemli bir konu da siber zorbalık konusudur. Elektronik zorbalık ve çevrimiçi zorbalık gibi isimlerle de ifade edilen siber zorbalık, sosyal web siteleri (MySpace, Facebook, vb.), e-posta, sohbet odaları, cep telefonu, mesajlaşma, kameralar, resimli mesajlar ve telefon görüşmeleri gibi teknolojiyi kullanarak taciz olarak tanımlanan zorbalık şekillerini içeren yeni zorbalık yöntemleridir (Notar, Padgett ve Roden, 2013). Özellikle hem cep telefonundan hem de bilgisayar ortamından sosyal medya kullanan çok sayıda öğrenci bulunmakta ve sosyal medya kullanımındaki yaş sınırı her geçen gün giderek azalmaktadır. Bu nedenle, internet aracılığı ile sosyal medya araçlarını kullanan gençler hem kendileri hem de yabancı insanlar tarafından çeşitli tacizlere, zorlamalara veya uygunsuz paylaşımlara maruz kalabilmektedir. Bunun sonucunda da gençlerde hem sosyal hem psikolojik hem de fiziksel sorunlar ortaya çıkabilmektedir. Cep telefonları ve diğer bilgisayar teknolojileri ile internet kullanan öğrencilerin siber zorbalık adı verilen endişe verici durumlarla karşılaşması da olası bir durumdur (Aksaray, 2011).

Siber zorbalık örnekleri birçok ülkede farklı şekilde kendini göstermektedir. Örnek olarak, Amerika'da yaşayan 9 yaşındaki bir kız çocuğuna evinde kullandığı kişisel bilgisayarını ile gelen mesajda "seni öldürmeye geliyorum" ifadeleri kullanılmış, aynı şekilde başka bir 12 yaşında kız çocuğuna ise okuldaki

bilgisayardan ırkçılıkla ilgili ve korkutma amaçlı e-posta yollanmıştır. İnternetin bağlanma şekli farklı olsa da birçok çocuğa ya da gence bu tür mesajlar gönderilebilmektedir (Yaman ve Sönmez, 2012). Farklı bir olayda, Amerika'da yaşayan 13 yaşında bir kız çocuğuna ünlü bir sosyal iletişim sitesinden taciz mesajları gelmiş ve çocuk intihar teşebbüsünde bulunmuştur. Araştırma sonucu çocuğa mesajları yollayan kızın annesinin eski bir arkadaşı olarak tespit edilmiştir (Yaman ve Sönmez, 2012).

Örneklerden de görüleceği gibi öğrencilerin internet kullanımını kontrol altında tutmak oldukça zor olmaktadır. Okullarda görevli birçok öğretmen, yönetici ve danışman internetin uygun olmayan kullanımı konusunda yeterli bilgi ve donanıma sahip değildir. Eğitimcilerin, öğrencilerin uygunsuz internet kullanımı tespit etme de yetersiz kaldıkları görülmektedir.

2.5. Kelime İlişkilendirme Testi Kavramı

Eğitimde kavramların eğitimi ve kavramsal öğrenme faktörleri, öğrenim faaliyetlerinin temel konuların başında gelmektedir. Okul yönetimlerince kavramsal öğrenme faaliyetleri derslere uygun olarak hazırlanmalıdır. Özellikle ülkemizde halk arasında günlük olarak kullanımlarda birçok kavram farklı olarak kullanılabilir. Bu nedenden dolayı eğitim faaliyetleri içerisinde öğretilen kavramlar günlük yaşamdaki kavramlarla farklılık gösterebilmektedir. Öğrenme yöntemlerinde bu tür zorluklar ortaya çıktığından, öğrencilerin öğrenme faaliyetlerinde güçlükler yaşanabilmektedir. Ortaya çıkan bu kavram yanlışlarının düzeltilmesi için sistemli ve ilkökul seviyesinden itibaren sürekli eğitimler verilmesi zorunludur. Bu durumla baş edebilmek için öğretmenlerin dikkatli ve özenli olarak çalışması ve de öğrencilerin hangi kavramlarda yanlışlığa düştüğünü belirlemesi gerekmektedir. Bir kavramın öğretilmesinde, öncelikle öğrencilerin algılarındaki bilgiler tespit edilmeli ve daha sonra yanlışlıklar düzeltilerek yeni bilgiler öğrencilere aktarılmalıdır. Öğrenci algılarındaki bu kavram algılarının düzeltilmesi için kavramlar arasındaki ilişkilerin açık ve anlaşılır bir biçimde öğretilmesi uygun olacaktır (Ecevit ve Şimşek, 2017).

Yakın zamanlarda oluşturmacı yaklaşımın yayılması ile birlikte, zihinsel yapılarıdaki algıların durumunu belirlemede, değişim süreçlerini ölçmede ve oluşabilecek kavram yanılgılarını azaltma da eski yöntemler yerini yeni yöntemlere devretmiştir (Ercan Taşdere ve Ercan, 2010). Bu duruma ilişkin bazı stratejiler, kelime ilişkilendirme testi yöntemi, yapılandırılmış grid, dallanmış ağaç, kavram haritaları, kavramsal değişim metinleri, analogi, tahmin-gözlem ve açıklama olarak ifade edilmektedir. Yukarıda belirtilen stratejiler, öğrencilere, kişisel olarak veya sınıf genelinde düşüncelerini anlatma imkanı tanımaktadır. Bu yöntemlerle öğretmenlerde öğrencilerinin düşüncelerini ve ifade yeteneklerini daha iyi şekilde algılayabilmektedir. Kelime ilişkilendirme testleri sayesinde öğrencilerin zihinsel yapılarını ve kavramlar arasındaki ilişkileri çözümlenmek, algılarının durumlarını tespit etmek ve yeterliliğini ölçmek gibi önemli bilgiler elde edilmektedir (Özatlı ve Bahar, 2010).

İnsanların kelimeler ve kavramlar arasındaki algılarını tespit etmek amacı ile kelime ilişkilendirme testi tekniği ortaya çıkarılmıştır. Kelime ilişkilendirme testinde kullanılan kelimeler ve kavramlar, konularda yer alacak ilgili birimlerden olacağından, kelime ilişkilendirme testi tekniği sadece kelimeleri ya da kavramları değil, ortaya çıkacak durumların algılanmasını ölçmek amaçlı olarak kullanılmaktadır (Polat, 2013). Diğer bir tanımla, öğrencilerin zihinlerinde yer etmiş olan bilgilerin ve kavramların algılarını, aralarındaki ilişkileri, ortaya çıkan bu ilişkilerin anlam derecelerini ve yeterlilik düzeylerini belirlemeye çalışan önemli bir ölçme ve değerlendirme olarak ifade edilmektedir (Eren, Sahin, Celik, Akturk, 2014; Işıklı, Taşdere ve Göz, 2011). Kelime ilişkilendirme testi en basit şekliyle bir veya bir seri anahtar kelimenin öğrencilere neyi çağrıştırdığının sözlü veya yazılı formda istenmesidir (Ay, 2011). Katılımcılardan yazılı ve sözlü formda toplanan içerik daha sonra incelenerek, katılımcılar tarafından belirtilen kelimelerden frekans tablosu oluşturulmaktadır. Frekans tablosunda belirtilen kavramlara bakılarak, aralarındaki ilişkiler tespit edilir ve öğrencilerin zihinsel algıları tanımlanmaya çalışılmaktadır (Ay, 2011).

Kelime ilişkilendirme testleri, uzun süreli hafızadaki kavramlar arasındaki ilişkinin ve bilgi ağının yeterli olup olmadığını belirlemek için kullanılan bir yöntemdir (Bahar ve Özatlı, 2003). Verilen kavramların sadece doğru anlaşılıp anlaşılmadığı değil; bilimleri, durumları ve hatta insanları anlamak için de uygulanmaktadır (Çardak, 2009). Kelime ilişkilendirme testinde bağımsız kavramlar, öğrencilerin zihinsel yapısını ve bu yapılarındaki kelimeler ve de kavramlar arasındaki bağları, özetle bu kelime ve kavramlarla ilgili algılar arasındaki ilişkilerin durumunu anlamak amacıyla kullanılan en çok kullanılan yöntemlerden biridir (Ekici ve Kurt, 2014; Eren, Sahin, Celik, Akturk, 2014).

Kelime ilişkilendirme testinde verilerin toplanma aşaması, öğrencilere verilen süre içerisinde herhangi bir konu ile ilgili bir anahtar kavramların öğrencinin aklına getirdiği kelimeler ile cevaplaması olarak yapılmaktadır. Öğrencilerin algısındaki her anahtar kavram için verdikleri cevaplarla ilgili anlamsal yakınlık göstermiş olduğu farz edilmektedir. Öğrencilere yapılan hatırlamalar sırasında, bilişsel araştırmalar daha hızlı olacağından ötürü kavramlarla ilgili cevaplar da çabuk şekilde verilecektir. Bu yöntem ile öğrencilerin belirli süre içerisinde herhangi bir konu hakkındaki bir anahtar kavram ile ilgili olarak aklına getirdikleri kavramlar cevap olarak kaydedilir. Öğrencilerin verdikleri cevaplara göre algılarındaki ifadelerin arasındaki ilişkilerin ilişkileri analiz edilerek incelenir (Bahar ve Özatlı, 2003).

Kelime ilişkilendirme testlerinin uygulanmasında ise verilen anahtar kavramlar ile ilgili öğrencilerin cümleler yazılmasına özen gösterilmesi gerekmektedir. Elde edilen bilgilerin analiz edilmesi sırasında ise yazılmış olan bütün cümleler ayrı ayrı incelenmek zorundadır. Bunun sebebi öğrencilerin anahtar kavramlara ilişkin olarak verdikleri cevapların sadece o anda akıllarına gelen çağrışımlar olabilme ihtimalini azaltmaktır (Nartgün, 2006). Bu teknikte, kavramların yanlış algılanması ve önemsenmemesi gibi sorunlar ortaya çıkabilmektedir. Kavram yanlışlarını tespit etmede (Ercan ve Taşdere, 2010) ve değişimleri tespit etmekte (Nakiboğlu, 2008) birçok bilim alanında bu testler uygulanmıştır. Bu çalışmalar da fen ve fen eğitimi alanları başta gelmektedir. Az

sayıda diğer bilim dallarında kelime ilişkilendirme testi ile ilgili çalışmalar mevcuttur (ifti, 2009).

Gerek sosyal gerekse fen bilimleri alanında yapılan araştırmalarda kelime ilişkilendirme testleri uzun yıllardır kullanılmaktadır. Ancak özellikle de fen bilimleri alanında kelime ilişkilendirme testleri daha yoğun olarak kullanılmıştır. Bu nedenle, birçok araştırmada kavramsal stratejiler üzerinde durulmaktadır. Bazı kavramsal stratejiler gözlem, tahmin, açıklama yapma, değişim metinleri ve analogi olarak belirtilmektedir. Öğretim ile ilgili stratejilerden bazıları ise, kelime ilişkilendirme testi, yapılandırılmış grid ve tanılayıcı dallanmış ağaç stratejileridir. Kavram haritaları ise lme ve değerlendir ile ğretim teknikleri olarak ifade edilmektedir. Yaygın olarak öğrencilerin zihinsel algılarındaki düşünceleri anlamaya ölçmeye yarayan tekniklerin başında kelime ilişkilendirme testi gelmektedir (Nakiboğlu, 2008).

2.6. İlgili Araştırmalar

2.6.1. Kelime İlişkilendirme Testi Kullanılarak Yapılan Araştırmalar

Öğrenciler zerine yapılan bilimsel araştırmalar ele alındığında araştırmacılar, kelime ilişkilendirme testi tekniğini öğrencilerin zihinsel yapılarındaki algılar üzerinde yaptığı görülmektedir. Bu araştırmalar ile birlikte, öğrenimleri sırasında, öğrenimleri öncesi ve sonrasında etkilerinin incelendiği araştırmalar da bulunmaktadır. Bu çalışmalardan bazıları aşağıda özetlenmiştir.

Yiğit ve Kıyıcı (2019) tarafından yapılan “ğretmen Adaylarının ğretmen Algısı” adlı çalışma da, 177 ğretmen adayının gelecekteki mesleklerine yönelik algılarının belirlenmesine yönelik araştırma yapılmış ve çalışma da kelime ilişkilendirme testi kullanılmıştır. Çalışmanın sonuçlarında elde edilen bulgulara göre, sosyal bilgiler ğretmenliği adayları en az farklı cevap kelime ile yanıtlar vermiştir. Ayrıca, okul öncesi ğretmeni adaylarının mesleklerine yönelik algılarının diğer ğretmen adaylarına göre daha fazla yapılanmış olduğu sonucu elde edilmiştir. Araştırma sonuçlarında, matematik ğretmeni adaylarının ğretmen kavramını en fazla “okul”, “sevgi”, “ğrenci” kavramları ile; okul öncesi ğretmeni adaylarının en

fazla “sevgi” kavramı ile; sınıf öğretmeni adaylarının en fazla “öğrenci” kavramı ile; fen bilgisi öğretmen adaylarının en fazla “rehber” kavramı ile ve sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının ise en fazla “okul” kavramı ile ilişkilendirdikleri ortaya çıkmıştır.

Gürkan (2019)’ın sınıf öğretmeni adaylarının eğitim programı, öğretim, öğretimi planlama ve öğretimi değerlendirme kavramlarına ilişkin bilişsel yapılarına yönelik olarak yaptığı çalışmaya 2017-2018 eğitim yılında Gaziantep ilindeki bir vakıf üniversitesinde öğrenim gören 109 sınıf öğretmeni adayı katılmıştır. Verilerin kelime ilişkilendirme testi yöntemi kullanılarak toplandığı araştırma bulgularına göre, öğretmen adaylarının kavramlarla ilgili hedef/kazanım, öğrenci, öğretmen ve süre/zaman olmak üzere dört kavram arasında sınırlı kelimeler kurdukları belirlenmiş, adayların eğitim programı kavramına önem verdikleri sonucu ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte, adayların eğitim programı kavramıyla ilgili en fazla, öğretimi planlama kavramıyla ilgili ikinci sırada, öğretim kavramıyla üçüncü sırada ve öğretimi değerlendirme kavramıyla da ilgili en az kavram yanılıgısı yaşadıkları da sonucuna ulaşılmıştır.

Coşkun ve Doğan (2019) turizm alanında kelime ilişkilendirme testi ile bir araştırma yapmışlardır. Turizm işletmeciliği öğrencilerinin yavaş şehir kavramına yönelik bilişsel yapılarının ölçülmeye çalışıldığı çalışma, 58 ön lisans öğrencisine uygulama yapılmış, öğrencilere yavaş şehir anahtar kavramı verilmiş ve araştırma bulgularında öğrencilerin bilişsel yapısını ortaya koyan 16 boyutlu kavram ağı haritası yapılmıştır.

Çetin ve Ünsal (2019) yapmış oldukları çalışmada, öğretmen adaylarının değerlerle ilgili zihinsel yapılarını kelime ilişkilendirme testi aracılığı ile ortaya koymaya amaçlamışlardır. Bir üniversitede 2017-2018 öğretim yılı bahar döneminde öğrenim gören 48 sınıf öğretmeni adayı üzerine yapılan araştırmanın bulgularında, katılımcıların milli, ahlaki, insanı, manevi ve kültürel değerler anahtar kavramlarına yönelik olarak zihinsel yapılarının güçlü olmadığı sonucuna ortaya çıkmıştır. Katılımcıların zihin haritalarının sade olduğu, zihin haritalarında dallanma ve kelime sayısının az olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Güven ve Sülün (2018), disiplinler arası öğretim yaklaşımının fen bilgisi öğretmen adaylarının enerji kavramına yönelik bilişsel yapılarına etkisinin incelenmesine yönelik olarak kelime ilişkilendirme testi yöntemi kullanarak bir çalışma yapmışlardır. Bu araştırma, 2016-2017 öğretim yılı güz döneminde bir devlet üniversitesinin Fen Bilgisi Öğretmenliği Anabilim Dalı'nın 4. sınıfında öğrenim gören 66 öğretmen adayı üzerinde 10 hafta boyunca uygulanmış, iki çalışma grubu belirlenmiş ve bu grupların birinde disiplinler arası öğretim yaklaşımı ile diğerinde ise mevcut yaklaşımlar ile enerji eğitimi verilmiştir. Araştırma bulgularına göre, disiplinler arası öğretim uygulamalarının öğretmen adaylarının enerji kavramına yönelik bilişsel yapılarını geliştirdiği ve zenginleştirdiği sonucu ortaya çıkmıştır.

Akış ve Kaya (2018), kelime ilişkilendirme testi yöntemi kullanarak coğrafya 4. sınıf öğrencilerinin “kuraklık” kavramıyla ilgili bilişsel yapılarının belirlenmesine yönelik çalışma yapmışlardır. Araştırma, Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı 4. Sınıf'ta öğrenim gören 32 öğrencilerine yapılmıştır. Araştırma bulguları toplam 6 kategoriye ayrılmış, her kategorideki cevap kelimelerin frekans değerleri ve yüzdeleri hesaplanmış, cevap kelimelerin sınıflandırılmasında ise; “kuraklığın olası etkileri” isimli kategori baskın olarak ön plana çıkmıştır. Diğer sonuçlar ise, “kuraklığın insana etkileri”, “kuraklığın nedenleri”, “kuraklığı tanımlama”, “kurak bölgeler” ve “kuraklıkla ilişkili canlılar” şeklindedir. Çalışmada bütün kategorilerde yer alan cevap kelimelerin çoğunlukla akademik bilgi gerektiren kelimeler olduğu düşünüldüğü zaman öğrencilerin önemli ölçüde kuraklıkla ilgili kavramları doğru yapılandıkları ve kelime düzeyinde kavram yanılgılarının fazla olmadığı sonucu ortaya çıkmıştır.

Kızılay (2018) tarafından fen bilgisi öğretmen adaylarının mühendislik kavramına ilişkin bilişsel yapılarının incelenmesine yönelik olarak kelime ilişkilendirme testi kullanılarak bir çalışma yapılmıştır. Araştırma, 2015-2016 eğitim-öğretim yılında bir üniversitenin fen bilgisi öğretmenliğinde öğrenim gören 34 öğretmen adayı ile yürütülmüştür. Öğretmen adayları mühendislik anahtar kavramına ilişkin olarak 113 farklı kelime ile cevap vermişlerdir. En çok kullanılan cevap kelimeler ise, inşaat, çevre, makine, kimya ve bilgisayar kelimeleri olmuştur.

Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının mühendislik anahtar kavramını fen, teknoloji ve matematik gibi diğer disiplinlerle ilişkilendirdikleri görülmüştür.

Aldağ, Tapur ve Duran (2018) tarafından yapılan bir başka araştırmada ise coğrafya öğretmen adaylarının güneş enerjisi konusundaki algılarının belirlenmesine yönelik olarak kelime ilişkilendirme testi yöntemi kullanılmıştır. 2016-2017 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde, Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinden oluşan 36 kişiye “güneş enerjisi” anahtar kavramına yönelik 10 adet ifade yazmaları istenmiştir. Araştırma bulgularına göre, öğretmen adaylarının en çok yazdıkları ifadelerin, güneş paneli, sürdürülebilir-yenilenebilir enerji, güneş tarlası, güneş pili, doğal enerji, doğa dostu enerji, güneşlenme süresi, Ekvatorial Bölge, güneşli gün, Güney Doğu Anadolu, ışık-ısınma, Akdeniz Bölgesi, ileri teknoloji gibi kavramlar olduğu ortaya çıkmıştır. Bu ifadelerin yüksek oranda yazılmış olmaları, öğretmen adaylarının anahtar kavram hakkında genel olarak doğru algıya sahip oldukları sonucunu ortaya koymuştur.

Kurtaslan, Aydın ve Özer (2018) tarafından yapılan bir çalışmada, kelime ilişkilendirme testi ile ortaokul ve lise öğrencilerinin “müzik öğretmeni” kavramı hakkında bilişsel yapılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma 2017-2018 öğretim yılı bahar döneminde İzmir Selçuk Şehit Ömer Halis İMKB Anadolu Lisesi ve İsa Bey Ortaokulu’nda müzik dersini alan 210 öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırmanın bulgularına göre, ortaokul ve lise öğrencilerinin en yoğun olarak ilişkilendirdiği cevap kelimesi “eğlencedir” olarak tespit edilmiştir. Eğlence kelimesi müzik dersinin kapsamı içinde olan ve ses eğitimi, kulak eğitimi, kuramsal müzik bilgileri eğitimi, çalgı eğitimi konuları ile ilişkilendirilmiş ve öğrencilerin müzik öğretmeni anahtar kavramını ile ilişkili olumlu cevap verdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Güneş ve Gözüm (2013) yaptıkları bir araştırmada, ilköğretimde işlenen ekoloji konusunun 10. sınıf öğrencilerin ekosistem ekolojisi konusundaki hazırbulunuşluk düzeyleri üzerindeki etkilerini kelime ilişkilendirme aracılığıyla belirlemeyi amaçlamışlardır. Bu çalışma ile hem öğrencilerin bilişsel yapılarının hem de kavram yanılgılarının belirlenmesi hedeflenmiştir. Çalışmanın verileri, Samsun ilindeki bir Anadolu Lisesinde öğrenim gören 29 onuncu sınıf öğrencisinden

toplanmıştır. Araştırmada öğrencilere uygulanan ön kelime ilişkilendirme testi sonucunda beş anahtar kavrama karşılık 127 cevaplayıcı kavram olduğu, son kelime ilişkilendirme testi sonucunda ise aynı anahtar kavramlar için 152 cevaplayıcı kavram olduğu görülmüştür.

Eren (2012) yaptığı bir çalışmada, ortaokul öğrencilerinin bilişim teknolojilerine yönelik algılarını ve bilişsel yapılarındaki kavramlar arası bağları ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Türkiye'deki bir ortaokulda öğrenim gören 244 öğrencinin katılımıyla yürütülen bu araştırmanın verilerini toplamak için kelime ilişkilendirme testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, öğrenciler verilen anahtar kavramlardan en çok bilgisayar, internet ve iletişim kavramlarını; en az ise bilgisayar destekli öğretim ve bilişim teknolojileri kavramlarını ilişkilendirmişlerdir. Bu da öğrencilerin bilişsel yapılarında bilgisayar, internet ve iletişim kavramlarının merkezi oluşturduğunu göstermiştir. Bilgisayar destekli öğretim ve bilişim teknolojileri kavramlarının ise öğrenciler tarafından yüzeysel olarak bilindiği ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğrenciler anahtar kavramlara en çok bilgisayar, telefon, oyun, Facebook ve internet cevaplarını vermişlerdir. Verilen bu cevaplar öğrencilerin bilişim teknolojilerini daha çok günlük yaşamlarındaki eğlence ve vakit geçirme araçları olarak gördüklerini ve eğitim amaçlı düşünmediklerini göstermiştir.

Işıklı, Taşdere ve Göz (2011) öğretmen adaylarının Atatürk İlkelerine yönelik olarak algılarını tespit etmeyi amaçlayan çalışma yapmışlardır. Kelime ilişkilendirme testi tekniği ile sınıf öğretmeni olacak adayların Atatürk İlkelerine ilişkin zihinsel yapılarının durumunu tespit etmeyi hedeflenmiştir. Araştırma, Uşak Üniversitesindeki sınıf öğretmenliği 1.sınıfta eğitim alan 100 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Ortaya çıkan sonuçlara göre, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Atatürk ilkelerine ilişkin bilişsel yapılarını ortaya çıkarılması için kavram ağları çizilmiştir.

Bahar ve Özatlı (2010), öğrencilerin boşaltım sistemleri konusunda algılarının tespit edilmesi ve yeni teknikler ile bu algıların sonuçlarını ortaya koymaya çalışan bir araştırma yapmışlardır. Çalışmada, örnek olay tarama modeli ve ön test-son test kontrol gruplu deneme modeli kullanılmıştır. Çalışma, Balıkesir

ilinde öğrenim gören 10. ve 11. sınıf öğrencileri ile yürütülmüştür. Çalışmanın deneysel kısmında öğrenciler kontrol ve deney grubu olmak üzere ikiye ayrılmıştır. “Boşaltım Sistemleri” ünitesi deney grubuna kavram haritaları ve V- diyagramları uygulanarak öğretilirken, kontrol grubunda sadece düz anlatım tekniği kullanılmıştır. Her iki gruba öğretim öncesi ve sonrasında kelime ilişkilendirme testi, boşaltım sistemleri başarı testi uygulanmıştır. Araştırma kapsamında toplanan verilerin analizi sonucunda; kavram haritaları ve V-diyagramları uygulanan deney grubundaki öğrencilerin düz anlatım tekniği kullanılan kontrol grubundaki öğrencilere göre daha başarılı oldukları, öğretim sonrasında kontrol grubunda görülen yanlış anlama ve bilgi eksikliklerinin deney grubu öğrencilerinde olmadığı ve kavram haritaları sayesinde deney grubundaki öğrencilerin konu ile ilgili bilişsel yapılarında anlamlı değişimlerin olduğu görülmüştür.

Ercan, Taşdere ve Ercan (2010) tarafından yapılan araştırmada, kelime ilişkilendirme testi tekniği ile ilköğretim okulu 7. sınıf öğrencilerinin güneş sistemi ile uzay konularında zihinsel algıları incelenmeye çalışılarak, ortaya çıkan kavramsal yanılgıları ortaya koymuşlardır. Araştırma sonucunda, kelime ilişkilendirme testi tekniğinin zihinsel algıları belirlemede, kavramlardaki değişimleri ortaya çıkarmada ve kavramsal yanılgıları tespit etmede etkili bir yöntem olduğu sonucuna varılmıştır.

Farklı bir araştırmada ise Çiftçi (2009), kelime ilişkilendirme testi tekniği kullanılarak üniversitede öğrenim gören Sosyal ve Türkçe öğretmen adaylarının mesleklerindeki zihinsel algılamalarını belirlemeye çalışmıştır. Araştırma sonuçları, cinsiyete göre analiz edilmiştir. Analiz sonucunda elde edilen bulgulara göre, erkek ve kız öğrencilerin algılarında kavramlara karşı farklılıklar olduğu ortaya çıkmıştır. Kız öğrenciler ölüm, ağaç ve yağmur cevap kelimelerini tercih ederken, erkek öğrenciler ise vatan cevap kelimesini daha çok kullanılmıştır.

Başka bir bilimsel araştırmada ise, Bahar ve Kılıç (2001) memur olmak isteyen adaylara yaptıkları kelime ilişkilendirme testi tekniği kullanarak, Atatürk İlkeleri algıları konusunda çalışmışlardır. Araştırma sonuçlarına göre, Atatürkçülük mantığını meydana getiren düşünce yapısının katılımcılar tarafından doğru olarak algılandığı ancak bazı ilkelere bilinenden farklı manalar yüklendikleri ortaya

çıkmiştir. Araştırma sonucunda memur adaylarının zihinsel algılarının ortaya çıkarılmasında kelime ilişkilendirme testi tekniğinin olumlu sonuçlar verdiği ifade edilmiştir.

Bahar, Johnstone ve Sutcliffe (1999) yatıkları bir araştırmada, biyoloji okuyan üniversite 1. sınıftaki öğrencilerin genetik konusunda algıları hakkında dersler verilerek sonuçlara ulaşılmaya çalışılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, kavramlara ilişkin öğrencilerin birçok cevap kelime üretmelerine karşın, kavramlar birbirine karışmış ve ilişkili bir ağ yapısı ortaya çıkmamıştır. Elde edilen veriler ışığında, dört seçenekli sınavlar yapan öğretmenlerin sorularında kullanılan kavramlar istenen ilişkileri açıklamadığı, tam tersi olarak ayrı ayrı kavramlar olarak farklılıklar ortaya çıktığı sonucuna ulaşılmıştır.

2.6.2. Öğrencilerin İnternet Algılarıyla İlgili Yapılan Araştırmalar

Yapılan literatür taraması sonucunda öğrencilerin internet algılarını kelime ilişkilendirme testi tekniği ile araştıran bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bununla birlikte literatürde, öğrencilerin internet algılarını metaforlar ve öğrenci resimleri aracılığıyla araştıran olgu bilim çalışmalarının yapıldığı görülmüştür. Bu çalışmalardan bazıları aşağıda özetlenmiştir.

Şahin ve Baturay (2013) yaptıkları bir çalışmada, ortaöğretim öğrencilerinin İnternete algılarını belirlemeyi ve analiz etmeyi amaçlamışlardır. Olgu bilim desenindeki bu araştırmanın çalışma grubunu Konya'nın Çumra ilçesinde ve Karaman il merkezinde bulunan birer devlet ortaöğretim okulunda öğrenim gören ve yaşları 15-18 arasında değişen 251 ortaöğretim öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmanın verileri “İnternet..... gibidir/benzer, çünkü.....” ifadesinin öğrenciler tarafından doldurulmasıyla elde edilmiştir. Araştırma verilerin analizinde ise içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Öğrencilerden toplanan verilerin analiz edilmesi sonucunda öğrencilerin toplam 92 metafor geliştirdikleri ve geliştirilen bu metaforların 8 farklı kategoride toplandığı görülmüştür. Çalışmanın sonucunda öğrencilerin interneti en çok “Bilgi kaynağı” en az ise “İletişim aracı” kavramı olarak algıladıkları tespit edilmiştir.

Senyuva ve Kaya (2013) ise Türkiye’de hemşirelik öğrencilerinin internete ilişkin metaforik algılarını belirlemek üzere bir çalışma yapmışlardır. Nitel ve nicel araştırma desenlerinin bir arada kullanıldığı bu çalışmanın çalışma grubunu bir hemşirelik yüksekokulunda öğrenim gören 575 lisans öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmanın verileri, öğrencilerinin sosyo-demografik özelliklerini ve internet kullanım durumlarını belirlemeye yönelik 9 sorudan oluşan bilgi formu ve öğrencilerinin internet kavramına ilişkin algılarını ortaya çıkarmak amacıyla her bir öğrenciden “İnternet gibidir; çünkü”cümlesini tamamlaması istenerek toplanmıştır. Araştırma kapsamında toplanan nitel verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılırken, nicel verilerin analizinde ise frekans ve ki-kare analiz teknikleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin, internet kavramına ilişkin 204 adet geçerli metafor geliştirdikleri görülmüştür. Geliştirilen metaforlar arasında ilk sırayı, 51 tekrarla kütüphane, ikinci sırayı 32 tekrarla dünya ve üçüncü sırayı da 17 tekrarla kitap metaforları almıştır. Öğrenciler tarafından geliştirilen metaforlar ortak özellikleri bakımından on kavramsal kategori altında toplanmıştır. Hemşirelik öğrencilerinin, internet kavramına ilişkin algılarında, “Bilgi kaynağı olarak İnternet” (133 öğrenci, 51 metafor), “Zararlı bir araç olarak İnternet” (109 öğrenci, 44 metafor), “Hem yararlı hem zararlı olarak İnternet” (74 öğrenci, 56 metafor) ve “Çok kapsamlı olarak İnternet” (91 öğrenci, 50 metafor) kavramsal kategorilerinin öne çıktığı görülmüştür. Ayrıca, kavramsal kategorilerin, hemşirelik öğrencilerinin sınıfı, mezun olduğu ortaöğretim kurumu, internet kullanıp kullanmama, interneti öncelikle kullanma amacı ve internete bağlandığı yerler açısından farklılık göstermediği saptanmıştır.

Ersoy ve Türkkın (2009) tarafından yapılmış olan ilköğretim öğrencilerinin internet algılarının belirlenmesinde metaforların, öğrenci resimlerinin ve yarı yapılandırılmış görüşmelerin kullanıldığı çalışma da, olgu bilim deseni yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya Eskişehir’de özel bir ilköğretim okulunun dördüncü sınıfında öğrenim gören 23 öğrenci katılmıştır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin interneti daha çok araştırma yapma ve oyun oynama amaçlı kullandıkları ve bu yönde resimler çizdikleri görülmüştür. Bununla birlikte, öğrenciler Google internet

sitesini araştırma motoru ile özdeşleştirmiştir. Öğrencilerin, internet algısındaki yazılı bilgilerini resimlerle paralel olarak yansıttığı sonucu elde edilmiştir.

Sonuç olarak yapılan literatür incelemesi sonrasında kelime ilişkilendirme testi tekniği kullanılarak birçok farklı bilim alanında farklı kavramlar ile ilgili çalışmaların yapıldığı görülmektedir. Ancak, öğrencilerinin internet algılarını ölçen çok sayıda araştırmaya rastlanılmamıştır. Mevcut araştırmalar da ya öğrencilerinin farklı kavramlara yönelik algılarını kelime ilişkilendirme testi aracılığı ile belirlemeye çalışmış ya da kelime ilişkilendirme testi kullanılmadan farklı yöntemlerle öğrencilerin internet algıları ölçülmeye çalışılmıştır. Öğrencilerin internet algılarının kelime ilişkilendirme testi tekniği kullanılarak belirlenmesi konusunda hiçbir çalışmanın yapılmamış olması da çalışmanın özgünlüğü açısından değerli görülmekte ve bu anlamda çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın modeli, araştırmanın katılımcıları, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve verilerin analizi hakkında bilgi verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmamızda, bireylerin duygu ve düşüncelerini ortaya çıkarmada etkili olan nitel araştırma modeli kullanılmıştır. Nitel araştırmalar özellikle sosyal olaylar ve psikolojik durumlarla ilgili nicel araştırmalara göre daha derinlemesine bilgi vermektedir. Geleneksel araştırma metotlarıyla ifade edilmesi güç olan sorulara cevap aramada nitel araştırmalar daha sık olarak kullanılmaktadır (Büyüköztürk, Çakmak Kılıç, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2011). Nitel araştırma desenlerinden birisi olan olgu bilim (fenomenoloji) bireylerin bakış açıları ele alınarak deneyimlerinin çalışılması şeklinde tanımlanmaktadır (Kuzu, 2013). Olgu bilim deseni, farkında olunan ama tam olarak kavrayamadığımız olguları araştırmayı amaçlayan çalışmalar için uygun bir araştırma zemini oluşturmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Bu çalışmada da lise öğrencilerinin internet ile ilgili algıları incelenmiştir.

3.2. Araştırmanın Katılımcıları

Araştırmanın katılımcıları uygun örnekleme yöntemine uygun olarak 2012-2013 eğitim-öğretim yılında Konya ili merkezinde bulunan bir Anadolu Ticaret Meslek Lisesi'nde öğrenim gören öğrenciler arasından belirlenmiştir. Uygun örnekleme yöntemi, bir araştırmanın amacı doğrultusunda hedeflenen grup üyeleri arasından kolay ulaşılabilen, yakın çevrede bulunabilen ve istenilen zamanda iletişime geçilebilen gönüllü bireylerden çalışma grubunu oluşturmaya dayanan bir örnekleme yöntemidir (Büyüköztürk vd., 2011; Cohen, Manion ve Morrison, 2013).

Araştırmaya katılımı hedeflenen “Bilişim Teknolojileri”, “Gazetecilik”, “Muhasebe ve Finansman” ve “Radyo Televizyon” alanlarında öğrenim görmekte olan 9, 10, 11 ve 12. sınıf öğrencilerinin toplam sayısı 635 kişi olarak belirlenmiştir.

Bu katılımcılardan 475 öğrenci araştırmaya katılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin bilgileri aşağıdaki tablolarda verilmektedir.

Tablo-1: Çalışma Grubunun Demografik Özellikleri

Değişken	Seçenek	n	%
Cinsiyet	Kadın	251	53,0
	Erkek	224	47,0
Bölüm	Bilişim Teknolojileri	175	36,8
	Gazetecilik	78	16,4
	Muhasebe ve Finansman	130	27,4
	Radyo Televizyon	92	19,4
Sınıf	9. Sınıf	176	37,0
	10. Sınıf	101	21,0
	11. Sınıf	81	17,0
	12. Sınıf	117	25,0
Toplam		475	100,0

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak kelime ilişkilendirme testi kullanılmıştır. Testi oluşturmak için internet kavramıyla ilgili, konunun üzerine inşa edildiği ve konu için önemli olduğu düşünülen 16 kavram seçilmiştir. Bu kavramlar “Web Tarayıcısı, Köprü/Bağlantı (Link), Arama Motoru, Web Sayfası, Upload-Download, Online Eğitim, Online Alışveriş, Sosyal Ağlar, Online Oyun, E-Bankacılık, E-Kütüphane, Güvenli İnternet, Siber Zorbalık, İnternet Etiği, Elektronik İmza ve Lisanslı Yazılım” olarak belirlenmiştir. Testin oluşturulma esnasında 4 uzmandan görüş alınmıştır. Daha önce konu ile ilgili çalışma yapmış 3 öğretim üyesi ve 1 doktora yapmakta olan ve bu alanda tez yazmış olan Bilişim Teknolojileri öğretmeninin görüşlerine başvurulmuştur. Uzmanların 4’ünün de konu ile ilgili seçilen 12 kavramı uygun görmesiyle Web Tarayıcısı, Köprü/Bağlantı (Link), Arama Motoru, Upload-Download, Online Eğitim, Online Alışveriş, Sosyal Ağlar, Online Oyun, Güvenli İnternet, Siber Zorbalık, İnternet Etiği ve Lisanslı Yazılım kavramları araştırmada kullanılan anahtar kavramlar olarak belirlenmiştir. Bunun dışında kalan 4 kavram (web sayfası, e-bankacılık, e-kütüphane ve elektronik imza) kelime ilişkilendirme testinden çıkarılmıştır.

Daha sonra her bir anahtar kavram bir sayfaya gelecek şekilde ve istenilen cevap sayısı kadar yani 5 kere alt alta yazılarak ve alt kısmına ilgili cümle kısmı eklenerek test düzenlenmiştir. Testin örnek sayfası Ek-1’de verilmiştir. Her sayfanın sonuna kadar anahtar kavramların tekrar edilmesi zincirleme cevap riskini önlemektedir. Öğrenci her kavram yazımında anahtar kavrama dönmezse o yazdığı kavramla ilgili kelimeler yazacaktır. Bu da testin amacı dışına çıkmasına engel olacaktır (Bahar ve Özatlı, 2003). Kelime ilişkilendirme testinin uygulama aşamasında anahtar kavram ile ilgili cümle yazılmasına dikkat gösterilmiş ve verilerin analizi aşamasında yazılan bu cümleler tek tek incelenmiştir. Bu sayede anahtar kelimelerle ilgili anlamlı ilişkisi olmayan kavramların çağrışım yapmasının azaltılması hedeflenmektedir. Kavram yanılgılarını azaltmak amacı ile ön test ve son test arasında öğrencilere “İnternet Kavramları Semineri” verilmiştir. Araştırmanın uygulaması, öğrencilere gerekli açıklamalar ve örnekler verildikten sonra yapılmıştır.

3.4. Verilerin Toplanması

Gerekli resmi izin ve onaylar (Ek-4) alınarak Konya ili merkezinde bulunan bir Anadolu Ticaret Meslek Lisesi’nde ilgili müdür yardımcısı ile birlikte bölümler, sınıf mevcutları, öğrenci sayıları ve ders programları hakkındaki bilgilere dayanarak ön test, eğitim süreci ve son test aşamalarına ait süreci planlanmıştır. Planlama yapılırken öğrencilerin devam durumları, staj günleri, ders saatleri, alan derslerinin olduğu saatler gibi faktörler göz önünde bulundurulmuştur. Okul yönetiminden öğrencilere ait alınan bilgilere dayanarak öğrencilere uygulanacak olan ön test ve son teste ait dokümanların fotokopi ile çoğaltılması, kelime ilişkilendirmeye ait dokümanların kesilmesi ve sınıf mevcutlarına göre ayrılarak hazırlanması sağlanmıştır. Daha sonra sırasıyla kelime ilişkilendirme ön testinin öğrencilere uygulanması, öğrencilere internet kavramları seminerinin verilmesi ve kelime ilişkilendirme son testinin öğrencilere uygulanması aşamaları sırasıyla gerçekleştirilmiştir.

3.4.1. Kelime İlişkilendirme Ön Testi Uygulama Süreci

Okul yönetimi ve ders öğretmenleri ile öğrencilerin uygun olduğu zaman diliminde planlanan uygulamanın gerçekleşmesi aşamasında ilk olarak ön test kısmına ait olan demografik bilgilerin yer aldığı tek sayfadan oluşan soruları içeren anket formu dağıtılmış ve sonrasında toplanmıştır. Ön test aşamasında öğrencilerin anahtar kavramlara ait algılarını ölçmek amacıyla önceden uzman görüşü alınarak hazırlanan anahtar kavramlara ait kelime ilişkilendirme testindeki ilk anahtar kavram olan Web Tarayıcısı anahtar kavramı kesilmiş formdaki fotokopilerini sınıf ortamında öğrencilere dağıtılmıştır. Öğrencilerin kelimelere karşı hafızasındaki algıları ve bununla ilgili bir cümle kurmaları için 60 saniye süre verilmiştir. Bu süre zarfında çok fazla düşünmeden akıllarına gelen ilk kelimeleri ve ilgili cümleyi yazmalarını istenmiştir. 60 saniye sonrasında ilk anahtar kavram olan Web Tarayıcısı anahtar kavramına ait öğrencilerin zihinlerinde canlanan kelimeleri ve cümleleri ifade ettikleri ön test formları toplanmıştır. Daha sonra diğer anahtar kavramlar olan Köprü/Bağlantı (Link), Arama Motoru, Upload-Download, Online Eğitim, Online Alışveriş, Sosyal Ağlar, Online Oyun, Güvenli İnternet, Siber Zorbalık, İnternet Etiği ve Lisanslı Yazılım anahtar kavramları ile bu işlemler her defasında tekrarlanmıştır. Bu işlemler sonrasında sınıftaki her bir öğrenciye ait demografik bilgilerinin yer aldığı bir sayfalık form ve her bir öğrencinin zihnindeki algıya ait doldurmuş olduğu 12 adet kelime ilişkilendirme testi formu elde edilmiştir. Bu işlem daha önceden belirlenen çalışma grubundaki diğer bölümler ve sınıflar için tekrar edilerek tüm öğrencilerden ön testi oluşturan algılara ait veriler toplanmıştır. Bu süre zarfında işlem yapıldıktan sonra her kelime için bu işlem tekrarlanarak kelimelere ait testler sırasıyla dağıtılmış, süre verilmiş ve toplanmıştır.

Tablo-2: Ön Test Aşamasındaki Bölümlere Ait Öğrenci Sayıları

BÖLÜMÜ	SINIFI	ÖĞRENCİ SAYISI	TOPLAM
Bilişim	9A-9B	29-30	175
	10A	32	
	11A	25	
	12A-12B	32-27	
Gazetecilik	9A	29	78
	10A	15	
	11A	17	
Muhasebe Finansman	12A	17	130
	9C-9D	28-30	
	10B	32	
Radyo Televizyon	11B	19	92
	12C	21	
	9B	30	
	10B	20	
TOPLAM	11B	22	475
	12B	20	

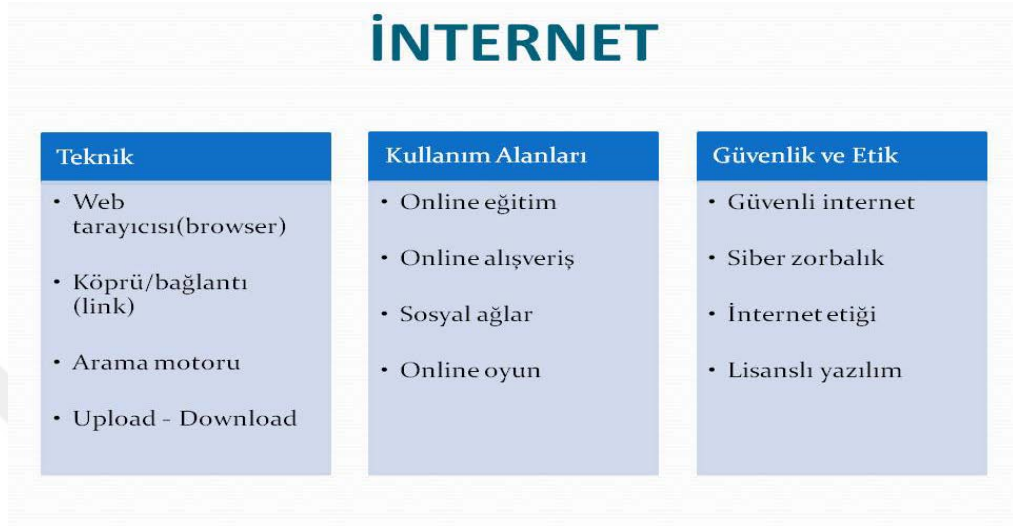
3.4.2. İnternet Kavramları Semineri

Seminer içeriği ile ilgili detaylı bir literatür çalışması ve uzman görüşü alınarak içeriğe ait bir sunum hazırlama süreci takip edilmiştir. Sunum ile ilgili olarak öncesinde internet kavramını tanıtılması daha sonra ise internet kavramının kategorileri şeklinde yer alan alt başlıklarının tanıtılması düşünülmüştür (Şekil-1). Seminer içeriği ile ilgili oluşturulan sunum dosyası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümünde görevli, 2 Doçent ve 2 Dr. Öğretim Üyesi olmak üzere toplam 4 uzmanın görüşüne sunulmuştur. Uzmanların vermiş oldukları dönütler neticesinde seminer sunusuna son hali verilmiştir (Ek-5). Seminer sürecinde öğrencilere Web Tarayıcısı, Köprü/Bağlantı (Link), Arama Motoru, Upload-Download, Online Eğitim, Online Alışveriş, Sosyal Ağlar, Online Oyun, Güvenli İnternet, Siber Zorbalık, İnternet Etiği ve Lisanslı Yazılım anahtar kavramları hakkında detaylı bilgi verilmiştir.

Konya ili Anadolu Ticaret Meslek Lisesi Bilişim, Gazetecilik, Muhasebe Finansman ve Radyo Televizyon bölümünde öğrenim gören 9, 10, 11 ve 12. Sınıf öğrencisi, toplam 473 kişiye araştırmacı tarafından verilen seminer her sınıf için ayrı ayrı olarak, ikişer ders saatinde oturumlar halinde verilmiştir. Bu süreçte öğrencilerin kavram yanlışlarının giderilmesi için dersler soru-cevap yöntemi kullanılarak,

örnekler verilerek ve görsellerle desteklenerek işlenmiştir. Seminer sürecindeki eğitim konularını gösteren ifadeler Şekil-1’de verilmektedir.

Şekil-1: İnternet Kavramının Alt Başlıkları

3.4.3. Son Test Uygulama Süreci

Seminer eğitimlerinin ardından, öğrencilerin bilgi düzeylerindeki farklılıkları ölçmek için son test aşamasına geçilmiştir. Son test aşamasında bir ders saati boyunca ön testte verilmiş olan kelime ilişkilendirme testleri tekrar öğrencilere uygulanmıştır. Bu aşamada öğrencilerin her bir anahtar kavrama ilişkin cümle kurmaları için yine 60 saniye süre verilmiştir. Bu süre zarfında işlem yapıldıktan sonra her kelime için bu işlem tekrarlanarak kelimelere ait testler sırasıyla dağıtılmış, süre verilmiş ve toplanmıştır. Her bir öğrencinin zihnindeki algıya ait doldurmuş olduğu 12 adet kelime ilişkilendirme testi elde edilmiştir. Bu işlem yukarıdaki Tablo-2’de belirtilen tüm bölümler ve sınıflar için tekrar edilerek son testlere ait veriler toplanmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırmada kelime ilişkilendirme testi kullanılarak elde edilen verilerin analizinde nitel veri analizi teknikleri içinde kabul edilen betimsel analiz kullanılmıştır. Anahtar kavramların analizi ile elde edilen en fazla tekrarlanan cevap kavramlar, cevap kavramların kendi içinde dağılımı, anahtar kavramlara toplamda

kaç farklı cevap verildiği yanıtlarından hareketle oluşturulan frekans yüzde tabloları çıkarılmıştır. Cevap kavramlardan elde edilen bulgulara göre kavram ağları kesme noktalarına göre oluşturulmuştur. Kesme noktaları tekniği ile kelime ilişkilendirme testlerinde bulunan anahtar kavramlar için en fazla cevap verilen kelimelere göre kesme noktaları oluşturulmuştur. Bu cevaplar, kavram ağının ilk kısmındaki bölümle yazılarak ifade edilmektedir. Kesme noktaları belirli aralıklarla aşağıya doğru yazılmakta ve tüm anahtar kelimeler kavram ağlarında yer bulana kadar işlem devam etmektedir. Araştırmada kullanılan kesme noktası aralıkları ve renkleri aşağıda belirtilmektedir.

- Ön test sonuçlarına göre kesme noktası 300-400 aralığında yeşil renk ile ifade edilmiştir.
- Ön test sonuçlarına göre kesme noktası 200-300 aralığında koyu sarı renk ile ifade edilmiştir.
- Ön test sonuçlarına göre kesme noktası 100-200 aralığında bordo renk ile ifade edilmiştir.
- Ön test sonuçlarına göre kesme noktası 50-100 aralığında açık mavi renk ile ifade edilmiştir.
- Ön test sonuçlarına göre kesme noktası 0-50 aralığında turuncu renk ile ifade edilmiştir.
- Son test sonuçlarına göre kesme noktası 400 ve üzeri lacivert renk ile ifade edilmiştir.
- Son test sonuçlarına göre kesme noktası 300-400 aralığında yeşil renk ile ifade edilmiştir.
- Son test sonuçlarına göre kesme noktası 200-300 aralığında koyu sarı renk ile ifade edilmiştir.
- Son test sonuçlarına göre kesme noktası 100-200 aralığında bordo renk ile ifade edilmiştir.
- Son test sonuçlarına göre kesme noktası 50-100 aralığında açık mavi renk ile ifade edilmiştir.
- Son test sonuçlarına göre kesme noktası 0-50 aralığında turuncu renk ile ifade edilmiştir.

Araştırmada ön test ve son test olarak kullanılan kelime ilişkilendirme testinin sonuçlarını değerlendirmek amacıyla anahtar kavramlara verilen cevapların hepsi ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Ön test ve son testte hangi anahtar kavram için hangi kelimelerin ya da kavramların kaçar defa tekrarlandığını gösteren frekans tabloları oluşturulmuştur. Ön test ve son test frekans tabloları Ek-2 ve Ek-3’de verilmektedir. Oluşturulan bu frekans tablosu temel alınarak kavram ağları oluşturulmuştur.

Araştırmanın alışma grubunda olup da bazı nedenlerden ötürü kelime ilişkilendirme ön testi, internet kavramları semineri ve kelime ilişkilendirme son testinden herhangi birisine katılamayan öğrencilerin verileri analiz kapsamına alınmamıştır. Bunun yanında çalışma grubundaki bazı öğrencilerin kelime ilişkilendirme testlerine alaycı bir tutumla cevap vermeleri, kelimelere hep aynı cevabı tekrar etmeleri, hiç cevap vermemeleri gibi nedenlerle bu öğrencilerden de elde edilen veriler analize dahil edilmemiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde, çalışma grubuna ön test ve son test olarak uygulanan kelime ilişkilendirme testinden elde edilen veriler analiz edilmiştir. Verilerin analizi sonucunda ortaya çıkan bulgular araştırmanın amaçları kapsamındaki alt problemlere göre sunulmuş ve yorumlanmıştır.

4.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi olan “Kelime ilişkilendirme testinin çalışma grubu öğrencilerine ön test ve son test olarak uygulanması sonucunda öğrencilerin ön cevap kelime sayıları ile son cevap kelime sayıları arasında farklılık var mıdır?” sorusuna ilişkin Öğrencilerin Web Tarayıcısı, Köprü/Bağlantı (Link), Arama Motoru, Upload-Download, Online Eğitim, Online Alışveriş, Sosyal Ağlar, Online Oyun, Güvenli İnternet, Siber Zorbalık, İnternet Etiği Ve Lisanslı Yazılım anahtar kavramları ile ilgili ön cevap kelime sayıları ile son cevap kelime sayıları Tablo-3’te gösterilmiştir.

Tablo-3: Anahtar Kavramlara Verilen Ön Cevap Kelime Sayıları ile Son Cevap Kelime Sayıları

Anahtar Kavramlar	Ön Cevap Kelime Sayısı	Son Cevap Kelime Sayısı	Toplam
Web Tarayıcısı	2213	2119	4332
Köprü/Bağlantı Link	2234	2115	4349
Arama Motoru	2249	2130	4379
Upload-Download	2228	2123	4351
Online Eğitim	2221	2105	4326
Online Alışveriş	2233	2138	4371
Sosyal Ağlar	2233	2121	4354
Online Oyun	2240	2132	4372
Güvenli İnternet	2220	2117	4337
Siber Zorbalık	2223	2113	4336
İnternet Etiği	2215	2096	4311
Lisanslı Yazılım	2224	2118	4342
Genel Toplam	26733	25427	52160

Öğrencilerin anahtar kavramlara verdikleri ön cevap sayılarında en çok Arama Motoru (2249) anahtar kelimesine ilişkin, en az ise Web Tarayıcısı (2213) anahtar kavramına ilişkin cevaplar verdikleri görülmektedir. Öğrencilerin son cevap sayılarına bakıldığında ise en çok Online Alışveriş (2138) anahtar kavramına ilişkin, en az ise İnternet Etiği (2096) anahtar kavramına ilişkin cevaplar verdikleri görülmektedir. Öğrencilerin anahtar kavramlara verdikleri toplam cevap sayılarına bakıldığında ise kelime ilişkilendirme ön testinde 26733 adet, kelime ilişkilendirme son testinde 25427 adet cevap kelime ürettikleri tespit edilmiştir. “İnternet Kavramları Semineri” öncesi ve sonrasında her bir anahtar kavramı teker teker incelediğimizde, öğrencilerin kelime ilişkilendirme son testine göre kelime ilişkilendirme ön testinde daha fazla cevap kelime ürettikleri söylenebilir.

4.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “Kelime ilişkilendirme testinin çalışma grubu öğrencilerine ön test ve son test olarak uygulanması sonucunda öğrencilerin ön cevap kelime çeşitleri ile son cevap kelime çeşitleri arasında farklılık var mıdır?” sorusuna ilişkin öğrencilerin Web Tarayıcısı, Köprü/Bağlantı (Link), Arama Motoru, Upload-Download, Online Eğitim, Online Alışveriş, Sosyal Ağlar, Online Oyun, Güvenli İnternet, Siber Zorbalık, İnternet Etiği ve Lisanslı Yazılım anahtar kavramları ile ilgili ön cevap kelime çeşitleri ve son cevap kelime çeşitleri incelendiğinde, son cevap kelime çeşitlerinin ön cevap kelime çeşitlerine her bir kavram için üstünlük sağladığı görülmektedir. Kelime ilişkilendirme testine göre hazırlanan frekans tabloları incelendiğinde verilen cevap kelimelerin kalitesinin ve anlamlılığının kelime ilişkilendirme son testinde daha fazla olduğu görülmektedir. Her bir anahtar kavram için kelime ilişkilendirme ön testi ve son testi cevap kelimeleri aşağıdaki Tablo-4’te verilmektedir.

Tablo-4: Anahtar Kavramlara Verilen Toplam Çeşit ve Cevap Sayısına İlişkin Bulgular

Anahtar Kavram	Ön test			Son test		
	En Çok Cevap Verilen İlk Beş Kelime	Çeşit Sayısı	Cevap Sayısı	En Çok Cevap Verilen İlk Beş Kelime	Çeşit Sayısı	Cevap Sayısı
Web Tarayıcısı	Yandex(197), Google(169), Mozilla(164), İnternet Explorer(133), Opera(105)	39	2213	Mozilla Firefox(252), Google(244), Yandex(224), Chrome(201), Opera(160)	29	2119
Köprü/Bağlantı (Link)	Facebook(106), Boğaziçi Köprüsü(75), İnternet(73), Meyve Suyu(46), İçecek(41)	66	2234	Facebook(79), Bağlantı(74), Adres(57), Http(57), Müzik(52)	71	2115
Arama Motoru	Google(361), Yandex(261), Facebook(114), YouTube(114), İnternet(88)	36	2249	Google(373), Yandex(347), Yahoo(144), Mozilla Firefox(103), Bing(101),	28	2130
Upload-Download	İndirmek(177), Müzik(168), Film(142), Oyun(110), Yüklemek(85)	34	2228	Müzik-mp3(214), Yüklemek(205), İndirmek(152), Oyun(132), Film(121),	51	2123
Online Eğitim	Vitamin(137), Eba(102), Ekol Hoca(89), İnternet(43), E-okul(41)	57	2221	Vitamin(168), Ekol Hoca(128), Eba(103), E-okul(55), TTnet Vitamin(36)	70	2105
Online Alışveriş	Gittigidiyor(155), Markafoni(110), Morhipo(92), Sahibinden(62), Trendyol(58)	44	2233	Gittigidiyor(158), Morhipo(122), Markofoni(115), Trendyol(84), Sahibinden(72)	49	2138
Sosyal Ağlar	Facebook(392), Twitter(358), Ask.fm(120), Msn(74), YouTube(67)	32	2233	Facebook(407), Twitter(378), Msn(138), Ask.fm(113), Bağımlılık(113)	30	2121
Online Oyun	Metin 2(189), Counter Strike(83), Wolfteam(71), Knightonline(63), Okey(43)	48	2240	Metin 2(296), Counter Strike(140), Wolfteam(89), Knight(76), Okey(64)	64	2132
Güvenli İnternet	TTnet(85), Kısıtlama(33), Yasak Siteler(33),Aile Koruması(30), Google(23)	16	2220	Çocuk Profili(134), Aile Profili(128), Aile Koruması(52), TTnet(40), Güvenlik(37)	53	2117

Tablo-5: Devam

Anahtar Kavram	Ön test			Son test		
	En Çok Cevap Verilen İlk Beş Kelime	Çeşit Sayısı	Cevap Sayısı	En Çok Cevap Verilen İlk Beş Kelime	Çeşit Sayısı	Cevap Sayısı
Siber Zorbalık	Hacker(60), Kavga(29), Zorbalık(29), İnternet(28), Bilmiyorum(25),	61	2223	Hacker(114), Şifre Kırma(71), Hırsızlık(51), Tehdit(34), Zorbalık(31)	60	2113
İnternet Etiği	Bilmiyorum(71), Ahlak(45), Kurallar(31), İnternet(23), Et(23), Etek(23)	49	2215	Kurallar(103), Saygı(61), Ahlak(60), Uygun Olan(43), Güvenlik(43)	71	2096
Lisanslı Yazılım	Windows(102), Microsoft Office(46), Microsoft(39), Program(35), Bilgisayar(27),	68	2224	Windows(80), Güvenilir(62), İzin(55), Microsoft(43), Orijinal(32)	68	2118

Araştırma bulguları sonucunda toplam cevap sayıları ve çeşitlerine yönelik olarak elde edilen veriler Tablo-4'te gösterilmektedir. Bu verilerle oluşturulan tabloda anahtar kavramlara ilişkin olarak verilmiş olan cevap çeşitleri ile cevap sayıları ve anahtar kavramlara verilen en çok cevap çeşitlerinin ilk 5 tanesi gösterilmektedir. Tablo-4'ü incelediğimizde, ön test aşamasında öğrenciler tarafından anahtar kavramlara ilişkin verilen cevap sayıları ve cevap çeşitleri ile anahtar kavramlar için en çok kullanılmış olan ilk beş cevaplar şu şekilde olmuştur:

- Web Tarayıcısı anahtar kavramına öğrenciler tarafından 2213 adet cevap verilmiş, 39 adet cevap çeşidi sonucuna ulaşılmıştır. Bu anahtar kavramda en çok kullanılan cevap kelimeler sırası ile Yandex(197), Google(169), Mozilla(164), İnternet Explorer(133), Opera(105) olmuştur.
- Köprü/Bağlantı (Link) anahtar kavramına, öğrenciler 2234 cevap sayısı ile karşılık vermiş ve 66 cevap çeşidi tespit edilmiştir. Facebook(106), Boğaziçi Köprüsü(75), İnternet(73), Meyve Suyu(46), İçecek(41) kelimeleri en çok cevap verilen ilk beş kelime olmuştur.
- Arama Motoru anahtar kavramına, öğrenciler 2249 cevap sayısı ile karşılık vermiş ve 36 cevap çeşidi tespit edilmiştir. Google(361), Yandex(261),

Facebook(114), YouTube(114), İnternet(88) cevapları ise en çok kullanılan kelimeler olmuştur.

- Upload-Download anahtar kavramına öğrenciler tarafından 2228 adet cevap verilmiş, 34 adet cevap çeşidi sonucuna ulaşılmıştır. Bu anahtar kavramda en çok kullanılan cevap kelimeler sırası ile İndirmek(177), Müzik(168), Film(142), Oyun(110), Yükleme(85) olmuştur.
- Online Eğitim anahtar kavramına, öğrenciler 2221 cevap sayısı ile karşılık vermiş ve 57 cevap çeşidi tespit edilmiştir. Vitamin(137), Eba(102), Ekol Hoca(89), İnternet(43), E-okul(41) cevapları ise en çok kullanılan kelimeler olmuştur.
- Online Alışveriş anahtar kavramına öğrenciler tarafından 2233 adet cevap verilmiş ve 44 adet cevap çeşidi sonucuna ulaşılmıştır. Bu anahtar kavramda en çok kullanılan cevap kelimeler sırası ile Gittigidiyor(155), Markafoni(110), Morhipo(92), Sahibinden(62), Trendyol(58) olmuştur.
- Sosyal Ağlar anahtar kavramına, öğrenciler 2233 cevap sayısı ile karşılık vermiş ve 32 cevap çeşidi tespit edilmiştir. Facebook(392), Twitter(358), Ask.fm(120), Msn(74), YouTube(67) cevapları ise en çok kullanılan kelimeler olmuştur.
- Online Oyun anahtar kavramına öğrenciler tarafından 2240 adet cevap verilmiş, 48 adet cevap çeşidi sonucuna ulaşılmıştır. Bu anahtar kavramda en çok kullanılan cevap kelimeler sırası ile Metin 2(189), Counter Strike(83), Wolfteam(71), Knightonline(63), Okey(43) olmuştur.
- Güvenli İnternet anahtar kavramına, öğrenciler 2220 cevap sayısı ile karşılık vermiş ve 16 cevap çeşidi tespit edilmiştir. TTnet(85), Kısıtlama(33), Yasak Siteler(33), Aile Koruması(30), Google(23) cevapları ise en çok kullanılan kelimeler olmuştur.
- Siber Zorbalık anahtar kavramına öğrenciler tarafından 2223 adet cevap verilmiş, 61 adet cevap çeşidi sonucuna ulaşılmıştır. Bu anahtar kavramda en çok kullanılan cevap kelimeler sırası ile Hacker(60), Kavga(29), Zorbalık(29), İnternet(28), Bilmiyorum(25) olmuştur.

- İnternet Etiği anahtar kavramına, öğrenciler 2215 cevap sayısı ile karşılık vermiş ve 49 cevap çeşidi tespit edilmiştir. Bilmiyorum(71), Ahlak(45), Kurallar(31), İnternet(23), Et(23), Etek(23)cevapları ise en çok kullanılan kelimeler olmuştur.
- Lisanslı Yazılım anahtar kavramına öğrenciler tarafından 2224 adet cevap verilmiş, 68 adet cevap çeşidi sonucuna ulaşılmıştır. Bu anahtar kavramda en çok kullanılan cevap kelimeler sırası ile Windows(102), Microsoft Office(46), Microsoft(39), Program(35), Bilgisayar(27), olmuştur.

Diğer taraftan Tablo-4'ü son testte öğrenciler tarafından anahtar kavramlara yönelik olarak verilen cevaplar açısından incelediğimizde, cevap sayıları ve cevap çeşitleri ile anahtar kavramlar için en çok kullanılmış olan ilk beş cevaplar şu şekilde olmuştur:

- Web Tarayıcısı anahtar kavramına öğrenciler tarafından 2119 adet cevap verilmiş, 29 adet cevap çeşidi sonucuna ulaşılmıştır. Bu anahtar kavramda en çok kullanılan cevap kelimeler sırası ile Mozilla Firefox(252), Google(244), Yandex(224), Chrome(201), Opera(160) olmuştur.
- Köprü/Bağlantı (Link) anahtar kavramına, öğrenciler 2115 cevap sayısı ile karşılık vermiş ve 71 cevap çeşidi tespit edilmiştir. Facebook (79), Bağlantı (74), Adres (57), http (57), Müzik(52)kelimeleri en çok cevap verilen ilk beş kelime olmuştur.
- Arama Motoru anahtar kavramına, öğrenciler 2130 cevap sayısı ile karşılık vermiş ve 28 cevap çeşidi tespit edilmiştir. Google(373), Yandex(347), Yahoo(144), Mozill Firefox(103), Bing(101) cevapları ise en çok kullanılan kelimeler olmuştur.
- Upload-Download anahtar kavramına öğrenciler tarafından 2123 adet cevap verilmiş, 51 adet cevap çeşidi sonucuna ulaşılmıştır. Bu anahtar kavramda en çok kullanılan cevap kelimeler sırası ile Müzik-mp3(214), Yükleme(205), İndirmek(152), Oyun(132), Film(121)olmuştur.
- Online Eğitim anahtar kavramına, öğrenciler 2105 cevap sayısı ile karşılık vermiş ve 70 cevap çeşidi tespit edilmiştir. Vitamin(168), Ekol Hoca(128),

Eba(103), E-okul(55), TTnet Vitamin(36) cevapları ise bu anahtar kavram için en çok kullanılan kelimeler olmuştur.

- Online Alışveriş anahtar kavramına öğrenciler tarafından 2138 adet cevap verilmiş, 49 adet cevap çeşidi sonucuna ulaşılmıştır. Bu anahtar kavramda en çok kullanılan cevap kelimeler sırası ile Gittigidiyor(158), Morhipo(122), Markofoni(115), Trendyol(84), Sahibinden(72)olmuştur.
- Sosyal Ağlar anahtar kavramına, öğrenciler 2121 cevap sayısı ile karşılık vermiş ve 30 cevap çeşidi tespit edilmiştir. Facebook(407), Twitter(378), Msn(138), Ask.fm(113), Bağımlılık(113)cevapları ise en çok kullanılan kelimeler olmuştur.
- Online Oyun anahtar kavramına öğrenciler tarafından 2132 adet cevap verilmiş, 64 adet cevap çeşidi sonucuna ulaşılmıştır. Bu anahtar kavramda en çok kullanılan cevap kelimeler sırası ile Metin 2(296), Counter Strike(140), Wolfteam(89), Knight(76), Okey(64)olmuştur.
- Güvenli İnternet anahtar kavramına, öğrenciler 2117 cevap sayısı ile karşılık vermiş ve 53 cevap çeşidi tespit edilmiştir. Çocuk Profili(134), Aile Profili(128), Aile Koruması(52), TTnet(40), Güvenlik(37) cevapları ise en çok kullanılan kelimeler olmuştur.
- Siber Zorbalık anahtar kavramına öğrenciler tarafından 2113 adet cevap verilmiş, 60 adet cevap çeşidi sonucuna ulaşılmıştır. Bu anahtar kavramda en çok kullanılan cevap kelimeler sırası ile Hacker(114), Şifre Kırma(71), Hırsızlık(51), Tehdit(34), Zorbalık(31)olmuştur.
- İnternet Etiği anahtar kavramına, öğrenciler 2096 cevap sayısı ile karşılık vermiş ve 71 cevap çeşidi tespit edilmiştir. Kurallar(103), Saygı(61), Ahlak(60), Uygun Olan(43), Güvenlik(43)cevapları ise en çok kullanılan kelimeler olmuştur.
- Lisanslı Yazılım anahtar kavramına öğrenciler tarafından 2118 adet cevap verilmiş, 68 adet cevap çeşidi sonucuna ulaşılmıştır. Bu anahtar kavramda en çok kullanılan cevap kelimeler sırası ile Windows(80), Güvenilir(62), İzin(55), Microsoft(43), Orijinal(32) olmuştur.

4.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan “Kelime ilişkilendirme testinin çalışma grubu öğrencilerine ön test ve son test olarak uygulanması sonucunda öğrencilerin ön kavram ağı haritaları ile son kavram ağı haritaları arasında farklılık var mıdır?” sorusuna ilişkin öğrencilerin Web Tarayıcısı, Köprü/Bağlantı (Link), Arama Motoru, Upload-Download, Online Eğitim, Online Alışveriş, Sosyal Ağlar, Online Oyun, Güvenli İnternet, Siber Zorbalık, İnternet Etiği ve Lisanslı Yazılım kavramları ile ilgili olarak verilen cevap kelimelerin sayılarına göre hazırlanmış olan kesme noktaları ve bu kesme noktalarına göre çizilen kavram ağı haritaları verilmiştir.

4.3.1. Kesme Noktası 400 ve Üzeri Olan Cevap Kelimelerden Oluşturulan Kavram Ağı Haritaları

Kelime ilişkilendirme testinin lise öğrencilerine ön test ve son test olarak uygulanması sonucunda oluşturulan frekans tablosuna göre belirlenen ve kesme noktası 400 ve üzeri olan cevap kelimelerden oluşturulan ön kavram ağı haritaları ve son kavram ağı haritaları aşağıda verilmiştir.

4.3.1. a. Ön Kavram Ağı Haritaları

Araştırma verilerinden elde edilen sonuçlara göre, kesme noktası 400 ve üzeri cevap kelimelerine karşılık sonuçlar elde edilememiştir. Bu nedenle, kesme noktası 400 ve üzeri ön kavram ağı haritaları oluşturulamamıştır.

4.3.1. b. Son Kavram Ağı Haritaları

Aşağıdaki Şekil-2’de kelime ilişkilendirme son testindeki anahtar kavramlara verilen cevap sayılarının 400 ve üzerinde kesme noktasına göre hazırlanmış son kavram ağı haritaları verilmektedir.

Şekil-2: Kesme Noktası 400 ve Üzerine Göre Oluşturulmuş Son Kavram Ağı Haritası

Şekil-2'deki son kavram ağına göre Sosyal Ağlar anahtar kavramıyla “Facebook” cevap kelimesinin ilişkilendirildiği görülmektedir. Ön test sonrası öğrencilere verilen eğitim neticesinde verdikleri “Facebook” cevap kelimesinde artış olmuştur. Bu nedenle son test aşamasında öğrencilerin Sosyal Ağlar anahtar kelimesi için “Facebook” cevap kelimesini en çok tercih ettikleri kelime olarak belirlenmiştir.

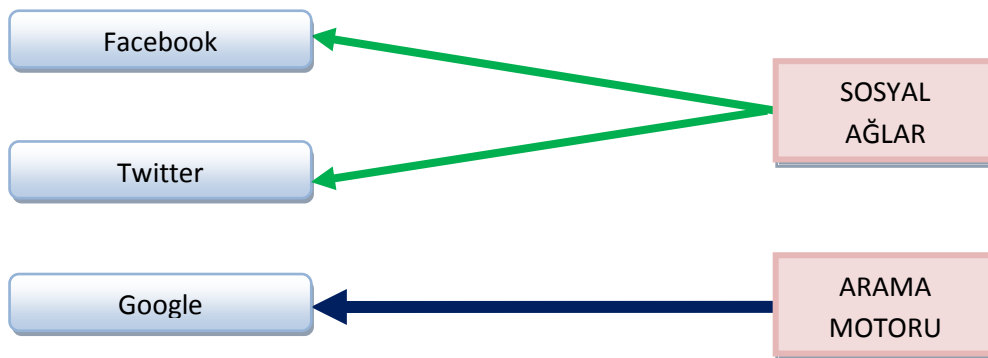
4.3.2. Kesme Noktası 300-400 Arası Olan Cevap Kelimelerden Oluşturulan Kavram Ağı Haritaları

Kelime ilişkilendirme testinin lise öğrencilerine ön test ve son test olarak uygulanması sonucunda oluşturulan frekans tablosuna göre belirlenen ve kesme noktası 300-400 arası olan cevap kelimelerden oluşturulan ön kavram ağı haritaları ve son kavram ağı haritaları aşağıda verilmiştir.

4.3.2. a. Ön Kavram Ağı Haritaları

Aşağıdaki Şekil-3'te kelime ilişkilendirme ön testindeki anahtar kavramlara verilen cevap sayılarının 300-400 arasında kesme noktasına göre hazırlanmış ön kavram ağı haritaları verilmektedir.

Şekil-3: Kesme Noktası 300-400'e Göre Oluşturulmuş Ön Kavram Ağı Haritası

Öğrencilere yapılan kelime ilişkilendirme ön testi sonucunda, kesme noktası 300-400 arası olan cevaplara göre Sosyal Ağlar anahtar kavramına “Facebook” ve “Twitter” cevap kelimelerini kullandıkları görülmektedir. Ön test aşamasındaki

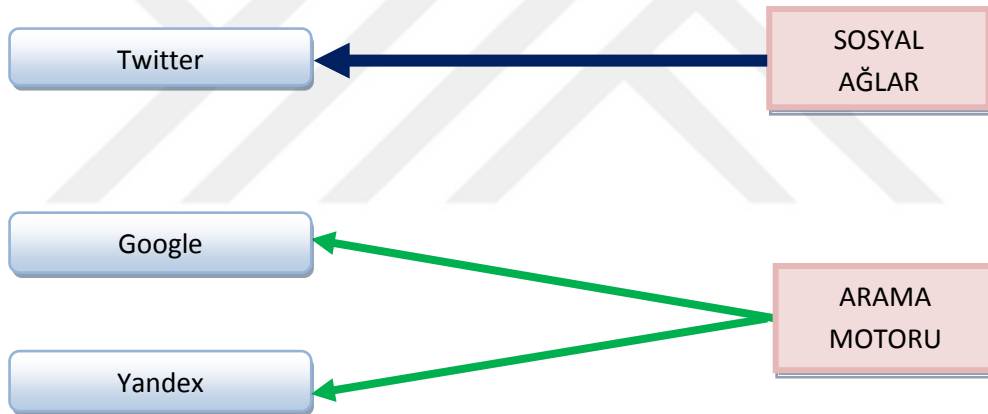
“Facebook” cevap kelimesinde son testte artış olmuş ve algılarda farklılıklar ortaya çıkmıştır.

Aynı zamanda bu kesme noktaları arasında ön test sonucuna göre Arama Motoru anahtar kavramına öğrencilerin “Google” cevap kelimesini kullandıkları tespit edilmiştir.

4.3.2. b. Son Kavram Ağı Haritaları

Aşağıdaki Şekil-4’te kelime ilişkilendirme son testindeki anahtar kavramlara verilen cevap sayılarının 300-400 arasında kesme noktasına göre hazırlanmış son kavram ağı haritaları verilmektedir.

Şekil-4: Kesme Noktası 300-400’e Göre Oluşturulmuş Son Kavram Ağı Haritası

Öğrencilere konu ile ilgili olarak verilen “İnternet Kavramları Semineri” neticesinde elde edilen son test sonuçlarına göre, kesme noktası 300-400 aralığında Sosyal Ağlar anahtar kavramına “Twitter” cevap kelimesini kullanarak cevap verildiği belirlenmiştir. Yine bu aralıktaki son test sonuçlarına göre, Arama Motoru anahtar kavramına öğrencilerin “Google” cevap kelimesi ile birlikte “Yandex” cevap kelimesini kullandıkları görülmektedir.

4.3.3. Kesme Noktası 200-300 Arası Olan Cevap Kelimelerden Oluşturulan Kavram Ağı Haritaları

Kelime ilişkilendirme testinin lise öğrencilerine ön test ve son test olarak uygulanması sonucunda oluşturulan frekans tablosuna göre belirlenen ve kesme noktası 200-300 arası olan cevap kelimelerden oluşturulan ön kavram ağı haritaları ve son kavram ağı haritaları aşağıda verilmiştir.

4.3.3. a. Ön Kavram Ağı Haritaları

Aşağıdaki Şekil-5'te kelime ilişkilendirme ön testindeki anahtar kavramlara verilen cevap sayılarının 200-300 arasında kesme noktasına göre hazırlanmış ön kavram ağı haritaları verilmektedir.

Şekil-5: Kesme Noktası 200-300'e Göre Oluşturulmuş Ön Kavram Ağı Haritası

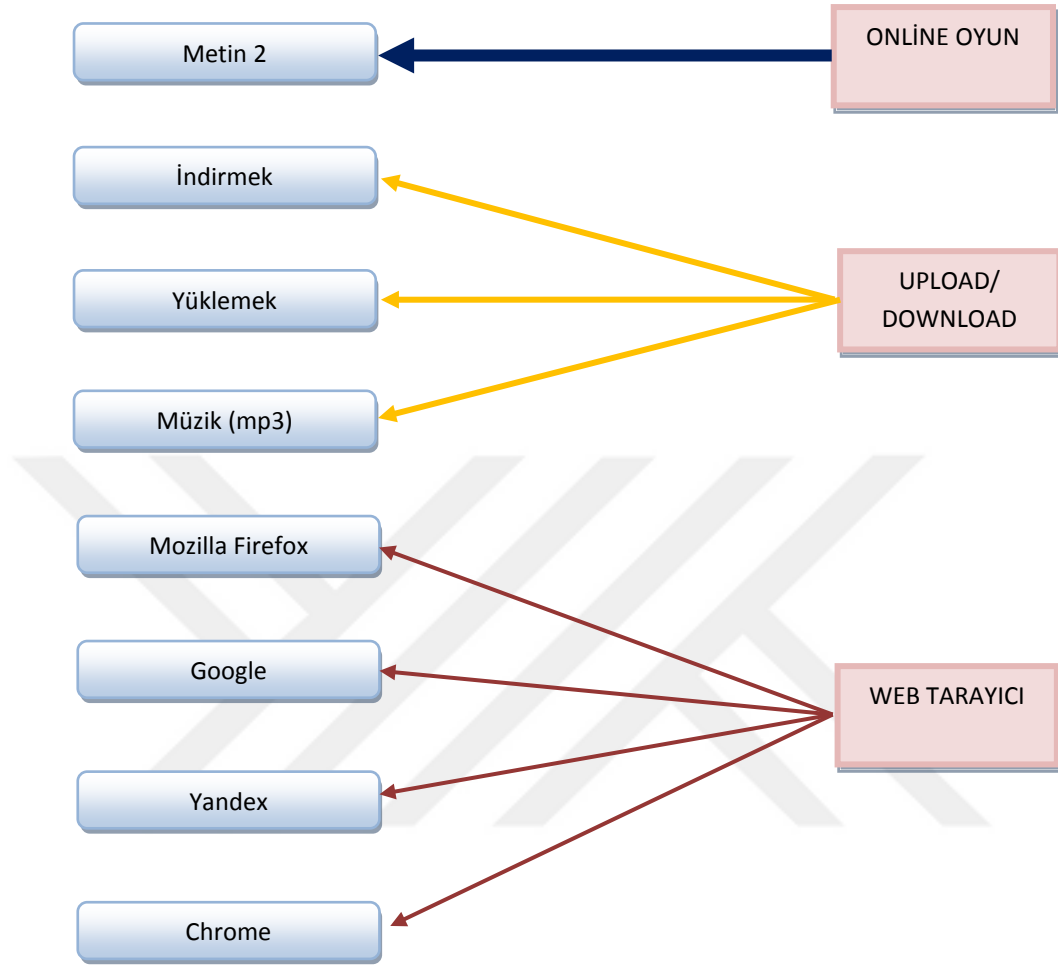

Kesme noktası 200-300 aralığında elde edilen ön test sonuçlarına göre, Arama Motoru anahtar kavramına “Yandex” kelimesi ile cevap verilmiştir.

4.3.3. b. Son Kavram Ağı Haritaları

Aşağıdaki Şekil 6'da kelime ilişkilendirme ön testindeki anahtar kavramlara verilen cevap sayılarının 200-300 arasında kesme noktasına göre hazırlanmış son kavram ağı haritaları verilmektedir.

Şekil-6: Kesme Noktası 200-300'e Göre Oluşturulmuş Son Kavram Ağı Haritası

Kesme noktası 200-300 aralığında elde edilen son test sonuçlarına göre, bu öğrencilerin Online Oyun anahtar kavramına “Metin 2” cevap kelimesini, Upload-Download anahtar kavramına “İndirmek”, “Müzik (mp3)” ve “Yüklemek” cevap kelimelerini; Web Tarayıcısı anahtar kavramına “Mozilla Firefox”, “Google”, “Yandex” ve “Chrome” cevap kelimelerini verdikleri görülmektedir.

Elde edilen son kavram ağı sonuçlarına göre öğrencilerin ön teste verdikleri cevapları ile eğitim sonrası son teste verilen cevaplar arasında farklılıklar ortaya çıkmıştır. Ön testte öğrenciler sadece Arama Motoru anahtar kavramına tek bir cevap ile karşılık vermişken, son teste Online Oyun, Upload-Download ve Web Tarayıcı anahtar kavramlarına sekiz farklı cevap ile karşılık vermişlerdir.

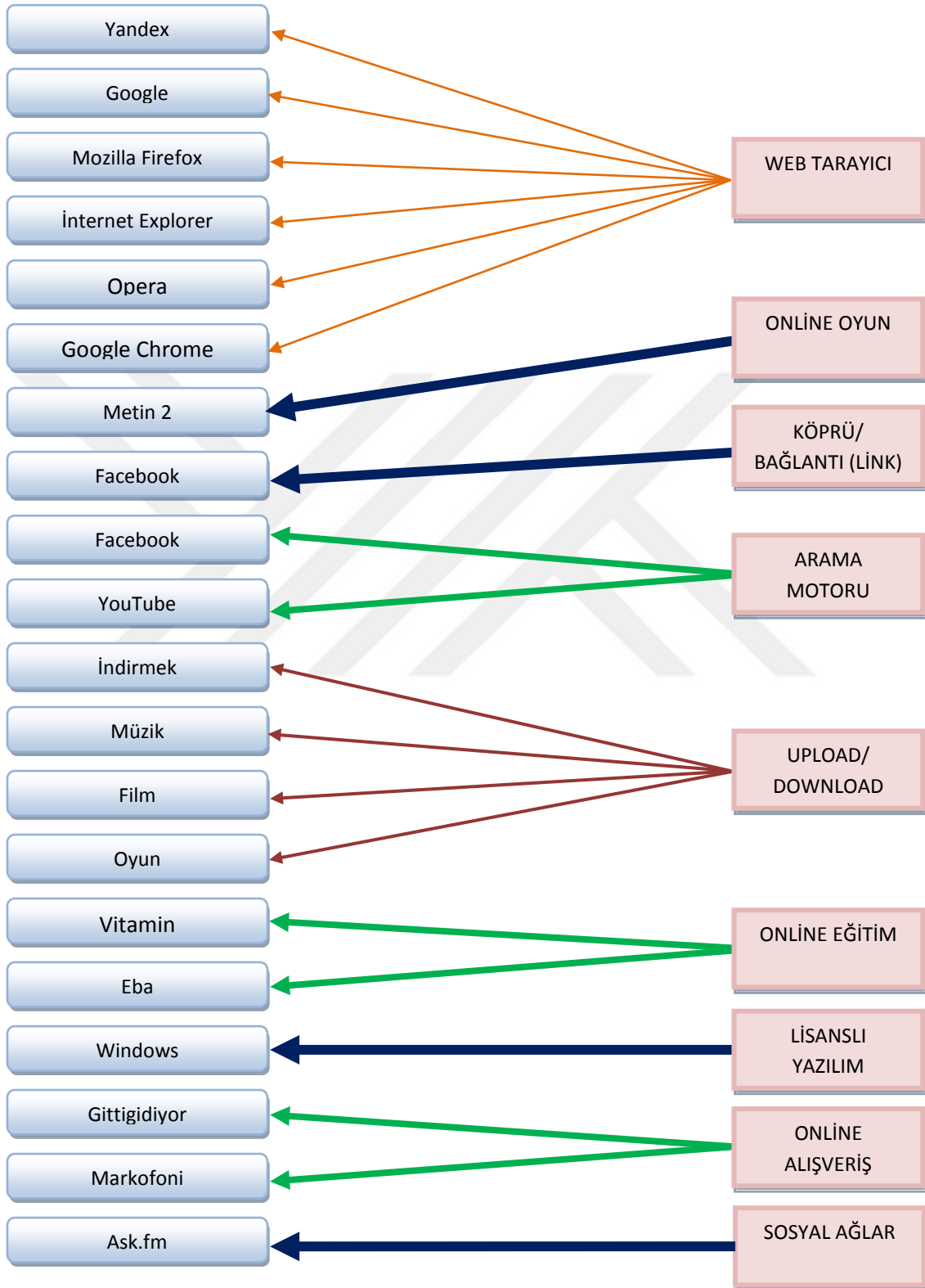
4.3.4. Kesme Noktası 100-200 Arası Olan Cevap Kelimelerden Oluşturulan Kavram Ağı Haritaları

Kelime ilişkilendirme testinin lise öğrencilerine ön test ve son test olarak uygulanması sonucunda oluşturulan frekans tablosuna göre belirlenen ve kesme noktası 100-200 arası olan cevap kelimelerden oluşturulan ön kavram ağı haritaları ve son kavram ağı haritaları aşağıda verilmiştir.

4.3.4. a. Ön Kavram Ağı Haritaları

Aşağıdaki Şekil-7’de kelime ilişkilendirme ön testindeki anahtar kavramlara verilen cevap sayılarının 100-200 arasında kesme noktasına göre hazırlanmış ön kavram ağı haritaları verilmektedir.

Şekil-7: Kesme Noktası 100-200'e Göre Oluşturulmuş Ön Kavram Ağı Haritası

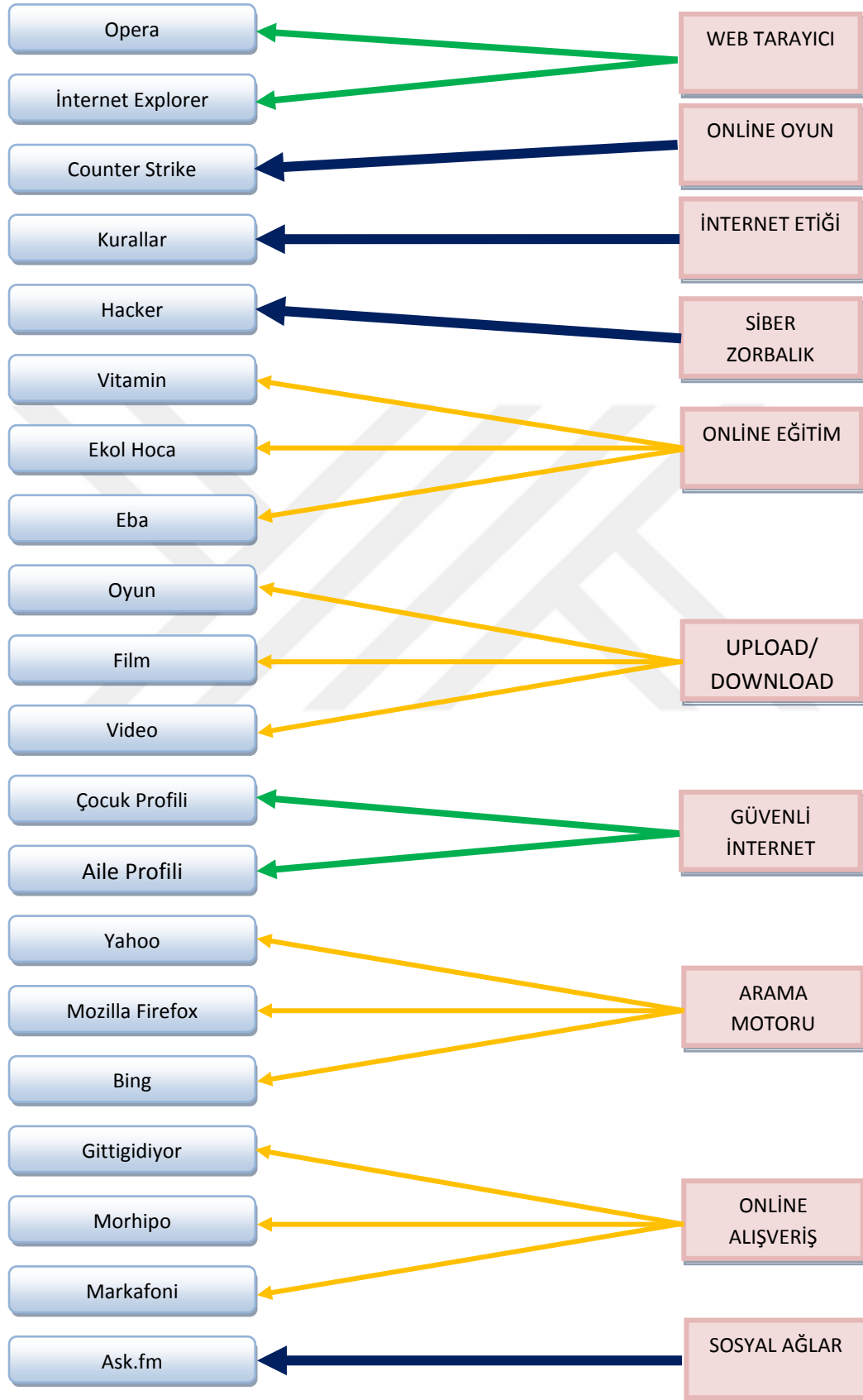
Ön kavram ağı sonuçlarına göre 100-200 kesme noktası aralığında Web Tarayıcı, Online Oyun, Köprü/Bağlantı (Link), Arama Motoru, Upload-Download, Online Eğitim, Lisanslı Yazılım, Online Alışveriş ve Sosyal Ağlar anahtar kavramları ortaya çıkmış ve sonuç olarak dokuz farklı anahtar kavram öğrenciler tarafından ifade edilmiştir. Bu anahtar kavramlar 20 farklı cevap kelimesi ile ifade edilirken, Web Tarayıcı anahtar kavramı altı farklı (Yandex, Google, Mozilla Firefox, İnternet Explorer, Opera, Google Chrome,) cevap kelimeleri ile en çok kullanılan anahtar kavram olmuştur. Öğrencilerin Online Oyun anahtar kavramıyla “Metin 2” cevap kelimesini ilişkilendirdikleri görülmektedir.

Köprü/Bağlantı (Link) ve Arama Motoru anahtar kavramı için “Facebook” cevap kelimesi bu kesme noktaları aralarında öğrenciler tarafından tercih edilmiştir. “YouTube” bir arama motoru olmamasına rağmen bu kesme aralığında öğrenciler tarafından Arama Motoru anahtar kavramıyla ilişkilendirilmiştir. Upload-Download anahtar kavramı için ön testte “İndirmek”, “Müzik”, “Film” ve “Oyun” cevap kelimeleri seçilmiştir. Online Eğitim anahtar kavramı için ön test sonuçlarında öğrenciler tarafından “Vitamin” ve “Eba” cevap kelimeleri kullanılırken, Lisanslı Yazılım anahtar kavramı için ise “Windows” cevap kelimesi kullanılmıştır. Öğrencilerin Online Alışveriş anahtar kavramına ilişkin ön test cevaplarında bu kesme aralığı için “Gittigidiyor” ve “Markofoni” cevap kelimeleri öğrenciler tarafından ifade edilmiştir. Yine bu kesme noktaları arasında Sosyal Ağlar anahtar kavramına ise öğrenciler tarafından “Ask.fm” cevabı ile yanıt verilmiştir.

4.3.4. b. Son Kavram Ağı Haritaları

Aşağıdaki Şekil-8’de kelime ilişkilendirme ön testindeki anahtar kavramlara verilen cevap sayılarının 100-200 arasında kesme noktasına göre hazırlanmış son kavram ağı haritaları verilmektedir.

Şekil-8: Kesme Noktası 100-200'e Göre Oluşturulmuş Son Kavram Ağı Haritası

Kesme noktası 100-200 aralığında elde edilen son kavram ağırları sonuçlarına göre, Web Tarayıcı anahtar kavramına “Opera” ve “İnternet Explorer” cevap kelimeleri ile yanıt verilirken, Online Oyun anahtar kavramına ise “Counter Strike” cevap kelimesi ile yanıt verilmiştir. Aynı kesme noktası aralığındaki cevaplara göre, ön test sonuçlarında İnternet Etiği anahtar kavramı bu kesme noktaları arasında yer almazken, son test sonuçlarında bu anahtar kavramı “Kurallar” cevabı ile yer almaktadır. Siber Zorbalık anahtar kavramı ön test sonuçlarında öğrenci cevapları arasında bulunmamasına rağmen son test sonuçlarında öğrenciler “Hacker” cevap kelimesi ile Siber Zorbalık anahtar kavramına yanıt vermişlerdir.

Son test sonuçlarında bu kesme noktaları aralığında Online Eğitim anahtar kavramına “Vitamin”, “Ekol Hoca” ve “Eba” cevapları verilmiştir. Bu anahtar kavrama ön testte “Vitamin” ve “Eba” cevapları verilirken, son test sonuçlarında “Ekol Hoca” seçeneği de eklenmiştir. Yine bu kesme noktaları arasında Upload-Download anahtar kavramı son test sonuçlarında “Oyun, “Film” ve “Video” kelimeleri ile cevaplanmıştır. Bu anahtar kavrama ön test sonuçlarındaki “Oyun” ve “Film” cevap kelimeleri ile ortak cevap verilmişken, “İndirmek” ve “Müzik” cevapları yerine “Video” kelimesi cevap olarak verilmiştir.

Güvenli İnternet anahtar kavramı son test sonuçlarında “Aile Profili” ve “Çocuk Profili” kelimeleri ile ifade edilmiştir. Öğrenciler ön test aşamasında bu anahtar kavrama çok farklı cevaplar verirken son test aşamasında Güvenli İnternet anahtar kavramını “Çocuk Profili” ve “Aile Profili” ile ilişkilendirmeyi tercih etmişlerdir. Arama Motoru anahtar kavramına ön testte arama motoru olmayan “Facebook” ve “YouTube” cevabı veren öğrenciler, son test sonucunda arama motoru olarak kullanılan “Yahoo” ve “Bing” kelimeleri ile cevap vermelerinin yanında yine bir arama motoru olmayan “Mozilla Firefox” kelimesi ile cevap vermişlerdir.

Bu kesme noktaları arasında Online Alışveriş anahtar kavramına verilen cevaplar açısından ön test ve son test sonuçları benzerlikler göstermektedir. Her iki testte de “Gittigidiyor” ve “Markafoni” cevapları ortak olarak verilmiştir. Son test

sonuçlarında ise “Morhipo” cevabı da bu siteler arasında yer almıştır. Sosyal Ağlar anahtar kavramına ise hem ön testte hem de son testte “Ask.fm” cevabı verilmiştir.

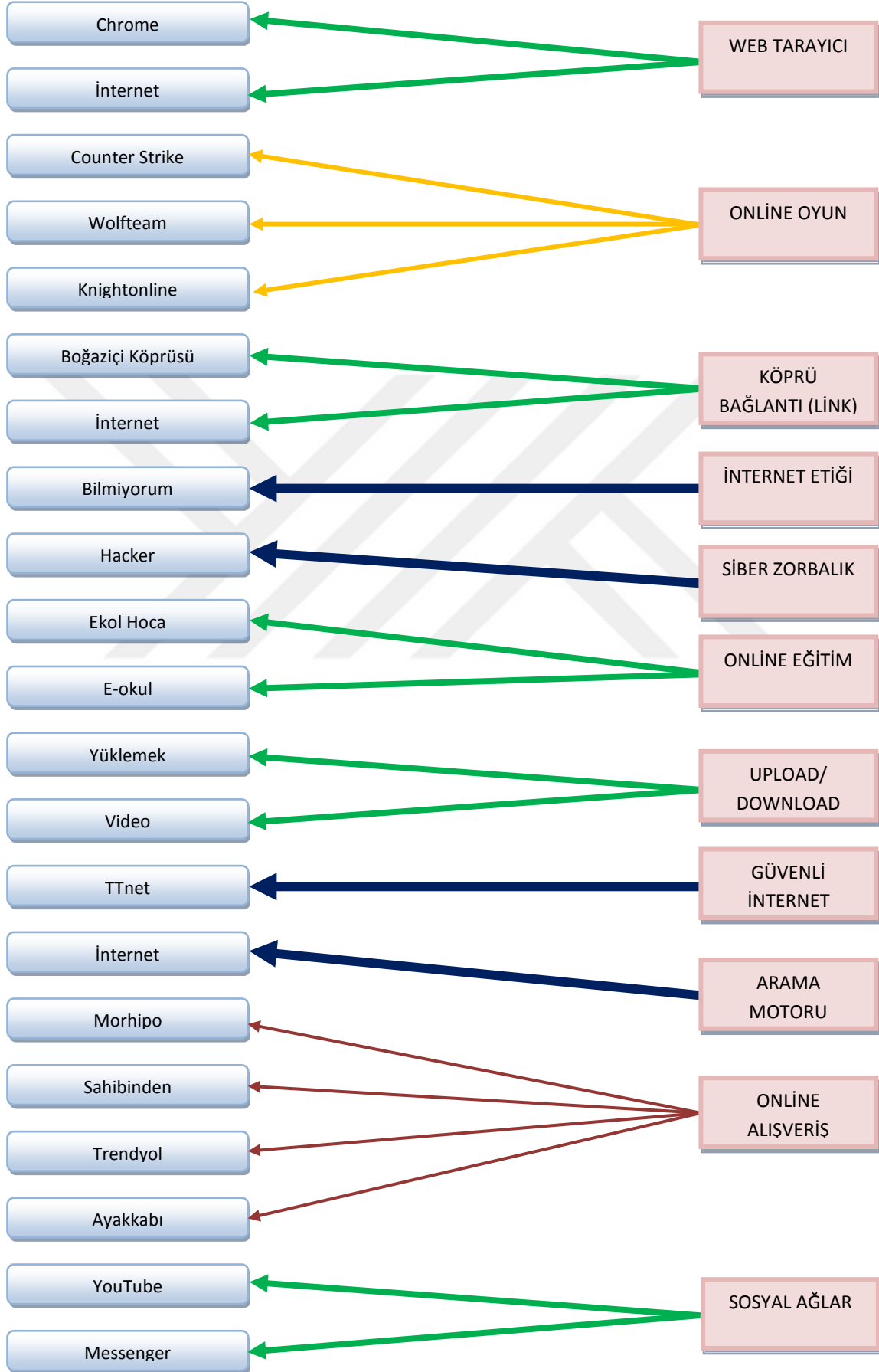
4.3.5. Kesme Noktası 50-100 Arası Olan Cevap Kelimelerden Oluşturulan Kavram Ağı Haritaları

Kelime ilişkilendirme testinin lise öğrencilerine ön test ve son test olarak uygulanması sonucunda oluşturulan frekans tablosuna göre belirlenen ve kesme noktası 50-100 arası olan cevap kelimelerden oluşturulan ön kavram ağı haritaları ve son kavram ağı haritaları aşağıda verilmiştir.

4.3.5. a. Ön Kavram Ağı Haritaları

Aşağıdaki Şekil-9’da kelime ilişkilendirme ön testindeki anahtar kavramlara verilen cevap sayılarının 50-100 arasında kesme noktasına göre hazırlanmış ön kavram ağı haritaları verilmektedir.

Şekil-9: Kesme Noktası 50-100'e Göre Oluşturulmuş Ön Kavram Ağı Haritası

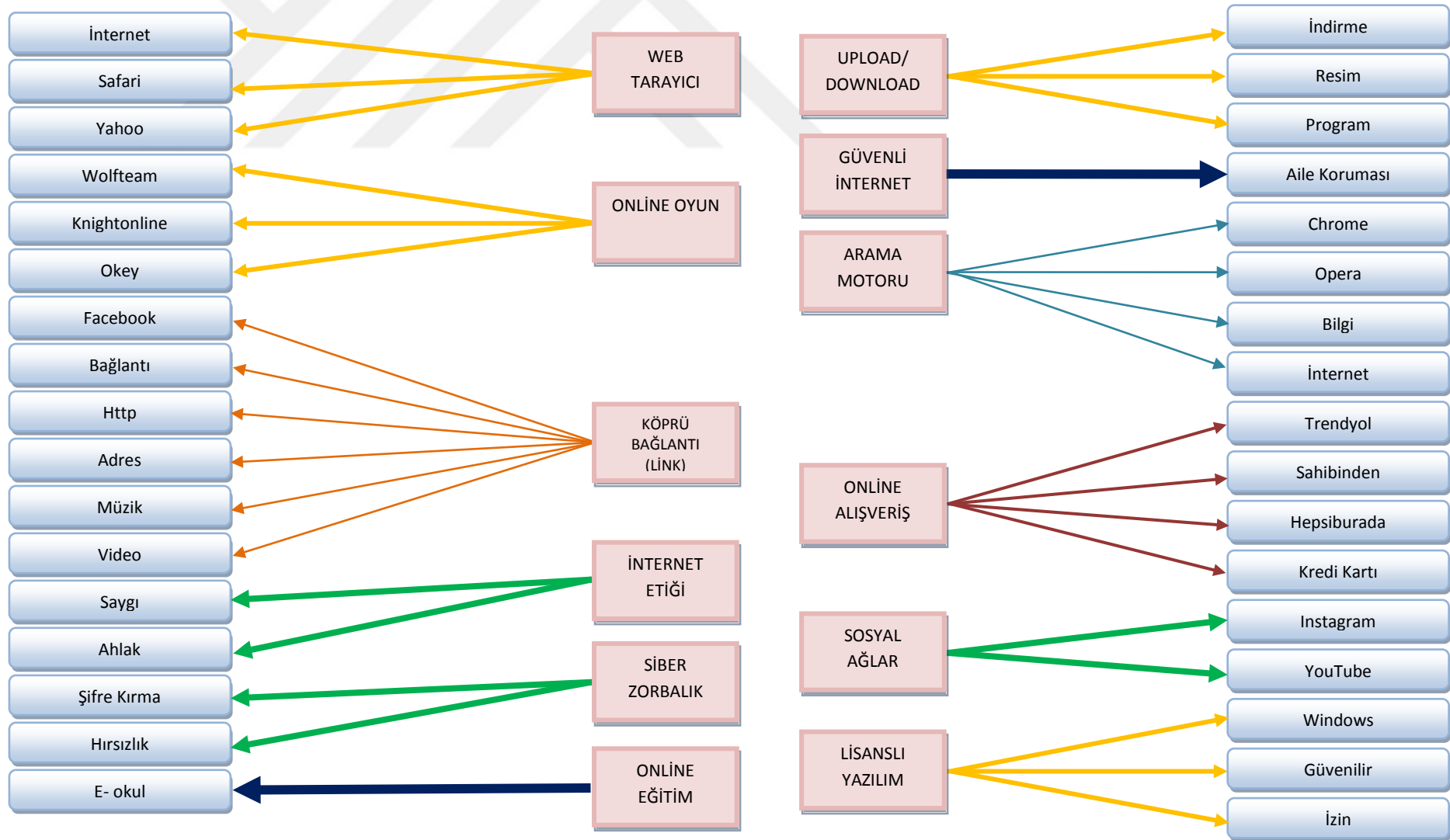
Kesme noktası 50-100 aralığında elde edilen ön test sonuçlarına göre, Web Tarayıcı anahtar kavramına “Chrome” ve “İnternet” cevapları verilirken, Online Oyun anahtar kavramına “Counter Strike”, “Wolfteam” ve “Knightonline” cevaplarının verildiği görülmektedir. Yine bu kesme noktası aralığında ön testte öğrenciler Köprü/Bağlantı (Link) anahtar kavramına “Boğaziçi Köprüsü” ve “İnternet” cevaplarını verirken İnternet Etiği anahtar kavramına da “Bilmiyorum” cevabını vermişleridir.

Kesme noktası 50-100 aralığındaki ön test sonuçlarında Siber Zorbalık anahtar kavramına öğrenciler tarafından “Hacker” cevap kelimesi ile karşılık verildiği görülmektedir. Yine bu kesme noktası aralığında ön testte öğrenciler Online Eğitim anahtar kavramına “Ekol Hoca” ve “E-okul” cevap kelimeleri yanıtlar vermişlerdir. Upload-Download anahtar kavramı ön test sonuçlarında öğrenciler “Yüklemek” ve “Video” cevap kelimeleri ile algılarını ifade etmiştir. Bu kesme aralığındaki ön testte öğrenciler Güvenli İnternet anahtar kavramına “TTnet” kelimesi ile cevap verirken, Arama Motoru anahtar kavramına ise “İnternet” kelimesini kullanarak yanıt vermişlerdir. Ön test sonuçlarına göre Online Alışveriş anahtar kavramına öğrencilerden “Morhipo”, “Sahibinden”, “Trendyol” ve “Ayakkabı” cevap kelimeleri ile yanıtlar alınmıştır. Ön test sonuçlarında son anahtar kavram olarak Sosyal Ağlar anahtar kavramı öğrenciler tarafından “YouTube” ve “Messenger” cevapları ile ifade edilmiştir.

4.3.5. b. Son Kavram Ağı Haritaları

Aşağıdaki Şekil-10’da kelime ilişkilendirme ön testindeki anahtar kavramlara verilen cevap sayılarının 50-100 arasında kesme noktasına göre hazırlanmış son kavram ağı haritaları verilmektedir.

Şekil-10: Kesme Noktası 50-100'e Göre Oluşturulmuş Son Kavram Ağı Haritası

Ön test sonrası anahtar kavramlara ilişkin olarak öğrencilere verilen “İnternet Kavramları Semineri” eğitimi sonrasında kesme noktası 50-100 aralığındaki son test sonuçlarında Web Tarayıcı anahtar kavramına öğrenciler tarafından “İnternet”, “Safari” ve “Yahoo” cevap kelimeleri ile yanıtlar verilirken Online Oyun kavramına “Wolfteam”, “Knightonline” ve “Okey” cevap kelimelerinin verildiği görülmektedir. Yine bu kesme aralığında öğrencilerin Köprü/Bağlantı anahtar kavramına “Facebook”, “Bağlantı”, “Http”, “Adres”, “Müzik” ve “Video” cevaplarını verdikleri görülmektedir.

Kesme noktası 50-100 aralığına göre çizilen son kavram ağı haritasına göre, İnternet Etiği anahtar kavramına öğrenciler tarafından “Saygı” ve “Ahlak” cevap kelimeleri ile cevaplar verilirken Siber Zorbalık anahtar kavramına “Şifre Kırma” ve “Hırsızlık” cevaplarının verildiği görülmektedir. Yine bu kesme aralığında Online Eğitim anahtar kavramına öğrenciler tarafından sadece “E-okul” cevap kelimesi ile karşılık verilmiştir. Upload-Download anahtar kavramı için bu kesme aralığında öğrenciler tarafından verilen cevap kelimelere baktığımızda öğrencilerin “İndirme”, “Program” ve “Resim” cevap kelimelerini tercih ettikleri görülmektedir.

Kesme noktası 50-100’e göre oluşturulmuş son kavram ağı haritasına göre Güvenli İnternet anahtar kavramına öğrenciler tarafından “Aile Koruması” cevap kelimesi ile yanıt verilirken Arama Motoru anahtar kavramına “Chrome”, “Opera”, “Bilgi” ve “İnternet” cevap kelimeleri ile yanıtların verildiği görülmektedir. Yine bu kesme noktasına göre çizilen son kavram ağı haritasına göre öğrencilerin Online Alışveriş anahtar kavramına “Trendyol”, “Sahibinden”, “Hepsiburada” ve Kredi Kartı” cevap kelimeleri ile yanıtlar verdiği görülmektedir.

Kesme noktası 50-100’e göre oluşturulmuş son kavram ağı haritasında bir diğer anahtar kavram olan Sosyal Ağlar kavramı öğrenciler tarafından “Instagram” ve “YouTube” cevap kelimeleri ile ifade edilmiştir. Yine bu kesme noktasına göre oluşturulan son kavram ağı haritasında öğrenciler Lisanslı Yazılım anahtar kavramını “Windows”, “Güvenilir” ve “İzin” cevap kelimeleri ile yanıtlanmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine ilişkin elde edilen sonuçlar tartışılmış ve önerilere yer verilmiştir.

5.1. Öğrencilerin Cevap Kelime Sayılarına İlişkin Sonuç ve Tartışma

Öğrencilerin ürettikleri cevap kelime sayısı açısından kelime ilişkilendirme ön test ve son test sonuçlarını incelediğimizde, kelime ilişkilendirme son testine göre kelime ilişkilendirme ön testinde daha fazla cevap kelime ürettikleri sonucuna ulaşmıştık. Bu durum öğrencilerin “İnternet Kavramı Semineri”ni aldıktan sonra kendilerine sunulan kavramlarla ilgili bilişsel yapılarındaki yanlış olan kelimeleri eleyerek kelime ilişkilendirme son testinde söylememiş olmalarıyla açıklanabilir. Ancak, öğrenciler tarafından üretilen kelime sayısının fazla olması kavram ile ilgili bilginin niteliği hakkında çok fazla geri bildirim sağlamayabilir. Kelime ilişkilendirme testinde önemli olan cevap kelimelerin niteliği ve kalitesidir. Cevap kelimelerin niteliği ve kalitesi ise, anlamlı, bilimsel, doğru ve kavram ile ilgili doğrudan bağlantılı olmasına bağlıdır. Cevap kelime sayısı ve çeşidi kavramı anlamayı tek başına açıklayamayacağı, verilen cevap kelimelerin niteliğinin de önemli olduğu birçok araştırmacı (Bahar, Johnstone ve Sutcliffe, 1999; Shavelson, 1974; Yalvaç, 2008) tarafından da dile getirilmiştir.

5.2. Öğrencilerin Cevap Kelime Çeşitlerine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Öğrencilerin ürettikleri cevap kelime çeşidi açısından kelime ilişkilendirme ön test ve son test sonuçlarını incelediğimizde, anahtar kavramlara verilen cevap çeşitlerine ilişkin sonuç ve tartışmalar aşağıda sırasıyla verilmiştir.

Web Tarayıcısı anahtar kavramına öğrenciler tarafından ön testte 2213 adet cevap kelimesi ve 39 adet cevap çeşidi üretilmiştir. Son testte ise öğrenciler tarafından 2219 adet cevap kelime üretilmiş ve 29 adet cevap çeşidi ile yanıt verilmiştir. Ön test ile son test sonuçları arasında hem cevap çeşidi hem de cevap sayısında azalma olduğu görülmektedir. Bu durum, öğrencilerin anahtar kavrama

ilişkin bilinç düzeylerinin seminer eğitimi sonrasında artmış olması ile ilişkilendirilebilir. Örneğin, öğrenciler ön testte Web Tarayıcısı anahtar kavramına Mozilla(164) cevap kelimesi ile yanıt verirken son test sonucunda bu yanıt öğrenciler tarafından Mozilla Firefox(252) olarak ifade edilmiştir. Sonuçlardan da görüleceği üzere öğrencilerin Web Tarayıcısı anahtar kavramı ile ilgili kavrama daha uygun kelimeler kullandıkları ve bu nedenle cevap çeşitlerinin azaldığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Web tarayıcılarından daha sık kullanılanlarının tekrarlanma sayılarının arttığı görülmektedir.

Köprü/Bağlantı(Link) anahtar kavramına öğrenciler ön testte 2234 cevap kelimesi üretmiş ve 66 cevap çeşidi ile karşılık vermiştir. Aynı anahtar kavrama öğrenciler son testte 2215 cevap kelimesi ile karşılık vermiş ve 71 cevap çeşidi üretmiştir. Öğrencilerin anahtar kavrama ilişkin cevap çeşit sayılarının arttığı ancak toplam cevap sayılarının azaldığı görülmektedir. Öğrencilerin ön testte verdikleri Meyve Suyu(46), İçecek(41) ve İnternet(73) gibi cevapların son testte olmadığı, bunun yerine Bağlantı(74), Adres(57) ve http(57) gibi anahtar kavrama ilişkin daha uygun kelimeler kullandıkları görülmektedir. Ön test ve son test arasında verilmiş olan seminer eğitiminin öğrencilerin cevaplarını anahtar kavrama daha uygun olarak vermesinde faydalı olduğu ifade edilebilir. Öğrencilerin cevap kelime sayılarının azalması zihinlerindeki bu anahtar kavramla ilgili anlamsız cevapları eleyerek anahtar kavrama daha uygun cevaplar verdiklerini ortaya koymaktadır.

Arama Motoru anahtar kavramına ön testte öğrenciler 2249 cevap sayısı ile karşılık vermiş ve 36 cevap çeşidi üretmişlerdir. Öğrenciler son testte ise 2130 cevap kelimesi üretmiş ve 28 cevap çeşidi kullanmıştır. Bu sonuçlara göre öğrencilerin cevap kelime sayısı ve cevap çeşitleri ön teste göre son testte azalmıştır. Öğrencilerin aldıkları seminer eğitimi sonucunda bu anahtar kavramla ilgili anlamsız cevapları eleyerek anahtar kavrama daha uygun cevaplar verdiklerini ifade etmek mümkündür. Örneğin ön testte Facebook(114) arama motoru olarak ifade edilirken, seminer eğitimi sonrasında öğrenciler Facebook kelimesini arama motoru cevabı olarak belirtmemişlerdir. Bunun yanında öğrenciler anahtar kavrama ön testte en çok Google(361) cevap kelimesini üretirlerken son testte de Google(373) cevap kelimesi

frekansı artarak yine öğrenciler tarafından en çok üretilen cevap kelime olduğu görülmektedir. Yani son testte bu anahtar kavram için öğrenciler tarafından üretilen cevap çeşit sayısının azalırken cevap kelime frekansının artması öğrencilere verilen “İnternet Kavramları Semineri”nin öğrencilerin bilişsel yapılarının gelişmesinde etkili olduğunu sonucunu göstermektedir. Kurulgan ve Urgan (2007) üniversite öğrencilerinin internette bilgi arama davranışları üzerinde yapılmış ve araştırma sonuçlarında Google öğrenciler arasında en yüksek oranda, Yahoo ise ikinci sırada tercih edilen arama motorları olarak belirtilmiştir. Bizim çalışmamızda ise son test sonuçlarına göre Arama Motoru kavramına öğrenciler tarafından en çok Google(373) ikinci sırada ise Yandex(347) cevap kelimesi yanıt olarak verilmiştir. Benzer bir çalışmada Çelen ve Seferoğlu (2017) öğrencilerin internette bilgi arama biçimlerini araştırmışlar ve öğrencilerin herhangi bir konuda arama ve araştırma yaparken arama motorlarından en çok Google arama motorunu kullandıkları sonucuna ulaşmışlardır. Sonuç olarak bu çalışmada da hem ön teste hem de son testte Arama Moturu anahtar kavramına öğrenciler tarafından en çok Google cevap kelimesi verilmiştir. Bu da benzer araştırmalarda bulunan sonuçlarla örtüşmektedir.

Upload-Download anahtar kavramına öğrenciler tarafından ön testte 2228 adet cevap kelimesi üretilmiş ve 34 adet cevap çeşidi ile yanıtlar verilmiştir. Öğrenciler bu anahtar kavram için son testte ise 2123 adet cevap kelime üretmiş ve bu kelimelerden 51 adet cevap çeşidi belirlenmiştir. Bu sonuçlara göre, son testte cevap kelime sayısı azalırken, cevap çeşitleri ise artmıştır. Ön testte İndirme(177), Müzik(168), Film(142), Oyun(110) ve Yükleme(85) cevap çeşitleri ile yanıtlar verilmişken, seminer eğitimi sonrasında Müzik-mp3(214) ile birinci sırada ifade edilen cevap kelime olmuştur. Son testte Yükleme(205) cevap kelimesinin frekansı artış gösterirken, İndirmek(152) ve Film(121) cevap kelimelerinin frekansları ön teste göre azalış göstermiştir. Bu anahtar kavrama yönelik olarak öğrencilerin cevap kelime çeşitleri artmış olsa da, anahtar kavrama ilişkin verdikleri cevap kelime sayıları azalmıştır. Öğrencilerin benzer cevap kelimeleri hem ön testte hem de son testte kullandıkları görülmektedir.

Online Eğitim anahtar kavramına öğrenciler ön testte 2221 cevap sayısı ve 57 cevap çeşidi ile yanıtlar vermiştir. Son testte 2105 cevap sayısı ve 70 cevap çeşidi tespit edilmiştir. Son testte anahtar kavrama ilişkin cevap çeşidi sayısının artmasına rağmen toplam cevap sayısında azalma görülmektedir. Vitamin(168), Ekol Hoca(128), Eba(103) ve E-okul(55) gibi cevap kelimeler son testte cevap sayısı olarak daha fazla tekrarlanmıştır. Öğrencilerin internet ortamında online eğitim konusunda Mili Eğitim Bakanlığına ait siteleri kullandıkları diğer araştırmacıların çalışmalarında da belirtilmektedir. Örneğin bu çalışmalardan birinde Ekici ve Uçak (2012) tarafından ilköğretim öğrencileri üzerine yapılmış olan araştırmada, öğrencilerin Milli Eğitim Bakanlığına bağlı siteleri yoğun olarak kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Online Alışveriş anahtar kavramına öğrenciler ön testte 2233 adet cevap kelimesi ve 44 adet cevap çeşidi üretirken son testte bu anahtar kavrama öğrenciler tarafından 2138 adet cevap kelimesi ve 49 adet cevap çeşidi üretilmiştir. Buna göre öğrencilerin anahtar kavrama ilişkin cevap çeşit sayılarının arttığı ancak toplam cevap sayılarının azaldığı söylenebilir. Öğrenciler ön testte Online Alışveriş anahtar kavramına en çok Gittigidiyor(155) cevap kelimesi ile yanıt verirken, seminer eğitimi sonrasında da yine Gittigidiyor(158) cevap kelimesi ile yanıt vermişlerdir. Yani öğrencilerin benzer cevap kelimeleri hem ön testte hem de son testte kullandıkları söylenebilir. Silkü (2009)'nün üniversite öğrencilerinin internetten alışverişe yönelik tutumlarını araştırdığı bir çalışmanın sonucunda üniversite öğrencilerinin online alışveriş için en çok kullandığı mağazanın Gittigidiyor olduğu ortaya çıkmıştır.

Sosyal Ağlar anahtar kavramına öğrenciler ön testte 2233 cevap sayısı ile karşılık vermiş ve 32 cevap çeşidi kullanmıştır. Son testte ise bu anahtar kavram için öğrenciler 2121 cevap sayısı ve 30 cevap çeşidi üretmişlerdir. Bu sonuçlara göre, öğrencilerin ön testte daha fazla cevap sayısı ve cevap çeşidi kullandığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Öğrenciler ön testte Online Alışveriş anahtar kavramına en çok Facebook(392) ve Twitter(358) cevap kelimeleri ile yanıt verirken, seminer eğitimi sonrasında da yine Facebook(407) ve Twitter(378) cevap kelimesi ile yanıt

vermişlerdir. Sonuç olarak, öğrencilerin benzer cevap kelimeleri hem ön testte hem de son testte kullandıkları söylenebilir. Ancak, bu anahtar kavram için son testte bu öğrenciler tarafından üretilen cevap çeşit sayısının azalırken cevap kelime frekansının artması öğrencilere verilen “İnternet Kavramları Semineri”nin öğrencilerin bilişsel yapılarının gelişmesinde etkili olduğunu sonucunu göstermektedir. Koç ve Tatlı (2017) tarafından üniversite öğrencilerinin sosyal ağlar ile ilgili tutumlarına yönelik olarak yapılan araştırma sonucunda da Facebook ve Twitter öğrenciler arasında en çok kullanılan sosyal ağ sitesi olarak bulunmuştur. Yine benzer bir çalışmada Yıldız ve Abdüsselam (2016) ise ortaokul ve ortaöğretim öğrencilerinin internet kullanımına yönelik olarak yaptıkları araştırmada öğrencilerin en çok kullandıkları sosyal ağ sitesinin sırasıyla Facebook, Instagram ve Twitter olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Online Oyun anahtar kavramına ön testte öğrenciler tarafından 2240 adet cevap kelimesi ve 48 adet cevap çeşidi ile yanıtlar verilirken son testte bu kavrama 2132 adet cevap kelimesi ve 64 adet cevap çeşidi kullanılmıştır. Bu sonuçlara göre ön testte öğrencilerin daha fazla cevap sayısı ile Online Oyun anahtar kavramına yanıtlar verdiği ancak son testte daha fazla cevap çeşidi kullandığı görülmektedir. Bu sonuçlara göre, öğrencilerin son testte cevap kelime sayısı azalırken, cevap çeşitlerinin ise arttığı söylenebilir. Ön testte öğrenciler bu anahtar kavrama Metin 2(189), Counter Strike(83) ve Wolfteam (71) cevap çeşitleri ile yanıtlar verirken, seminer eğitimi sonrasında da yine Metin 2(296), Counter Strike(140) ve Wolfteam (89) cevap çeşitlerini kullanmışlardır. Sonuç olarak öğrencilerin benzer cevap kelimeleri hem ön testte hem de son testte kullandıkları görülmektedir.

Güvenli İnternet anahtar kavramına öğrenciler ön testte 2220 cevap sayısı ile karşılık vermiş ve 16 cevap çeşidi kullanmıştır. Son testte ise öğrenciler bu anahtar kavrama 2117 cevap sayısı ve 53 cevap çeşidi ile karşılık vermişlerdir. Buna göre, öğrencilerin Güvenli İnternet anahtar kavrama ilişkin cevap çeşidinin arttığı ancak toplam cevap sayılarının azaldığı görülmektedir. Öğrencilerin ön testte bu anahtar kavrama TTnet(85), Kısıtlama(33) ve Yasak Siteler(33) gibi cevap çeşitleri ile karşılık verdikleri görülmektedir. Öğrencilerin ön test sonrasında almış oldukları

“İnternet Kavramları Semineri” eğitim neticesinde son test cevaplarında ise Çocuk Profili(134), Aile Profili(128) ve Aile Koruması(52) cevaplarını verdikleri belirlenmiştir. Bu cevaplara göre, öğrencilerin seminer eğitimi sonrasında anahtar kavrama yönelik olarak daha uygun cevap kelimeler ile yanıtlar verdikleri, öğrencilerin almış oldukları seminer eğitiminin bilgi düzeylerinde olumlu yönde farklılık yarattığı ve bunun sonucunda da anahtara kavrama yönelik olarak daha uygun kelime çeşitlerini tercih ettiklerini söyleyebiliriz. Çelen, Çelik ve Seferoğlu (2011) ebeveynlerin çocukların ve gençlerin çevrimiçi ortamlarda karşılaşılabilecekleri istenmeyen durumlar açısından güvenliği sağlama konusunda öncelikli sorumlu olduğunu ifade ederken, Demirel, Yörük ve Özkan (2013) yaptıkları bir çalışmada ebeveynlerin sadece %36,9’unun internet filtresi kullandığını ve internet filtresi kullananların da %87,1’isinin “Aile Profili”, %12,9’unun ise “Çocuk Profili” kullandığını belirlemişlerdir.

Siber Zorbalık anahtar kavramına öğrenciler tarafından ön testte 2223 adet cevap kelimesi ve 61 adet cevap çeşidi üretilmiştir. Son testte ise öğrenciler tarafından 2113 adet cevap kelime üretilmiş ve 60 adet cevap çeşidi ile yanıt verilmiştir. Bu sonuca göre, Siber Zorbalık anahtar kavramı için öğrencilerin ön test ve son testte ürettikleri cevap kelime çeşidi açısından çok önemli bir değişim olmadığı söylenebilir. Son testte öğrencilerin cevap sayısı azalırken, cevap çeşidi hemen hemen aynı kalmıştır. Öğrenciler kelime çeşidi bakımından ön testte Kavga(29), İnternet(28) ve Bilmiyorum(25) gibi cevap kelimeler üretirken, son testte Hacker(114), Şifre Kırma(71), Hırsızlık(51), Tehdit(34) ve Zorbalık(31) gibi Siber Zorbalık anahtar kavramı ile ilgili daha uygun cevap kelimeler üretmişlerdir. Sonuç olarak öğrencilerin ön testten sonra aldıkları “İnternet Kavramları Semineri” eğitiminin Siber Zorbalık anahtar kavramına yönelik bilişsel yapılarının gelişmesinde etkili olduğunu söyleyebiliriz.

İnternet Etiği anahtar kavramına öğrenciler ön testte 2215 cevap sayısı ile karşılık vermiş ve 49 cevap çeşidi kullanmıştır. Son test sonuçlarında ise öğrenciler aynı anahtar kavrama 2096 cevap sayısı ile karşılık vermiş ve 71 cevap çeşidi kullanmışlardır. Bu sonuçlar, öğrencilerin İnternet Etiği anahtar kavramı için bilgi

düzeylelerinin geliştiği ve bunun neticesinde de son testte ön teste göre daha fazla cevap çeşidi ürettiği şeklinde yorumlanabilir. Nitekim öğrenciler ön testte İnternet Etiği anahtar kavramı için Bilmiyorum(71), İnternet(23), Et(23) ve Etek(23) gibi cevap kelimeler kullanırken, son testte Kurallar(103), Saygı(61) ve Ahlak(60) gibi bu anahtar kavrama daha uygun cevap kelimeler kullanmışlardır.

Lisanslı Yazılım anahtar kavramına öğrenciler tarafından ön testte 2224 adet cevap kelimesi ve 68 adet cevap çeşidi üretilmiştir. Son testte ise öğrenciler tarafından 2118 adet cevap kelime üretilmiş ve 68 adet cevap çeşidi ile yanıt verilmiştir. Bu sonuca göre, Lisanslı Yazılım anahtar kavramı için öğrencilerin ön test ve son testte ürettikleri cevap kelime çeşidi aynı kalırken, ön testte ürettikleri cevap kelime sayısı son teste göre azalmıştır. Öğrenciler kelime çeşidi bakımından ön testte Windows(102), Microsoft Office(46) ve Program(35) gibi cevap kelimeler üretirken, son testte Güvenilir(62), İzin(55) ve Orijinal(32) gibi Lisanslı Yazılım anahtar kavramı ile ilgili daha uygun cevap kelimeler üretmişlerdir. Sonuç olarak öğrencilerin ön testten sonra aldıkları “İnternet Kavramları Semineri” eğitiminin Lisanslı Yazılım kavramına yönelik bilişsel yapılarının gelişmesinde etkili olduğunu söyleyebiliriz.

5.3. Öğrencilerin Ön ve Son Kavram Ağı Haritalarına İlişkin Sonuç ve Tartışma

Kelime ilişkilendirme testi sonuçlarının analizinde sadece anahtar kavramlara verilen cevap kelime çeşitleri kullanılmaz, aynı zamanda anahtar kavramlara verilen ortak cevap kelimelerin sayısı ve bunların söylenme sırası da önemlidir (Eren, 2012). Bu da anahtar kelimeler arasındaki anlamsal yakınlığın analiz edilmesini ve bunu haritalamamızı sağlar (Bahar & Özatl, 2003). Bunun için öğrencilerin anahtar kavramlara verdiği cevap kelimelerden faydalanılarak kavram ağları oluşturulmuş ve kavramlar arası ilişkilere bakılmıştır. Araştırmada kelime ilişkilendirme testinin çalışma grubu öğrencilerine ön test ve son test olarak uygulanması sonucunda öğrencilerin anahtar kavramlar ile ilgili olarak verdikleri cevap kelimelerin sayıları için kesme noktası tekniğine göre çizilen ön kavram ağı haritaları ile son kavram ağı haritaları karşılaştırılmış ve bu karşılaştırma ile ilgili sonuç ve tartışma aşağıda sunulmuştur.

Kesme noktası 400 ve üzerine göre oluşturulan kavram ağında kavramlar arası en güçlü ilişkiler ortaya çıkmıştır. Araştırmada ön test sonuçlarına göre kesme noktası 400 ve üzeri cevap kelimelerine karşılık sonuçlar elde edilemediği için ön kavram ağı haritaları oluşturulamamıştır. Son test sonuçlarına göre ise, öğrenciler Sosyal Ağlar anahtar kavramına “Facebook” cevap kelimesi ile yanıt vermişlerdir. Sonuç olarak, ön test sonrası öğrencilere verilen “İnternet Kavramları Semineri” eğitimi neticesinde “Facebook” cevap kelimesinde artış olduğu söylenebilir.

Kesme noktası 300-400 arası olan cevap kelimelerden oluşturulan ön kavram ağı sonuçlarına göre, Sosyal Ağlar anahtar kavramına “Facebook” ve “Twitter” cevap kelimelerini kullandıkları görülmektedir. Ön test aşamasındaki “Facebook” cevap kelimesinde son testte artış olmuş ve algılarda farklılıklar ortaya çıkmıştır. Aynı zamanda bu kesme noktaları arasında ön test sonucuna göre Arama Motoru anahtar kavramına öğrencilerin “Google” cevap kelimesini kullandıkları tespit edilmiştir. Öğrencilere anahtar kavramlarla ilgili olarak verilen “İnternet Kavramları Semineri” neticesinde son testte bu kesme noktası aralığında Sosyal Ağlar anahtar kavramına “Twitter” cevap kelimesini kullanarak cevap verildiği düşünülmektedir. Yine bu kesme noktası aralığındaki son test sonuçlarına göre Arama Motoru anahtar kavramına öğrencilerin “Google” cevap kelimesi ile birlikte “Yandex” cevap kelimesini kullandıkları görülmektedir. Bu durumda, ön test ve son test sonuçları arasındaki farklılığı, öğrencilerinin bilgi düzeylerinin arttıkça anahtar kavramlara ilişkin verdikleri cevapların daha uygun ifadelerle cevapladıkları şeklinde yorumlamak doğru olacaktır.

Kesme noktası 200-300 arası olan cevap kelimelerden oluşturulan ön kavram ağı sonuçlarına göre, Arama Motoru anahtar kavramına “Yandex” kelimesi ile cevap verilmiştir. Bu sonuca göre öğrencilerin eğitim almadan önce ön test aşamasında Arama Motoru Anahtar kavramına Google’dan sonra en çok Yandex’i kullandıkları söylenebilir. Yine bu kesme noktası aralığında elde edilen ön test sonuçlarına göre ise öğrencilerin Online Oyun anahtar kavramına “Metin 2” cevap kelimesini, Upload/Download anahtar kavramına “İndirmek”, “Müzik (mp3)” ve “Yüklemek” cevap kelimelerini; Web Tarayıcısı anahtar kavramına Mozilla Firefox”, “Google”, “Yandex” ve “Chrome” cevap kelimelerini verdikleri görülmektedir. Öğrencilerin ön

test sonrasında aldıkları “İnternet Kavramları Semineri” eğitimi neticesinde son testte anahtar kavramlara daha uygun cevaplar verdikleri söylenebilir. Bu kesme noktası aralığında elde edilen son kavram ağı sonuçlarına göre öğrencilerin ön teste verdikleri cevapları ile eğitim sonrası son teste verilen cevaplar arasında farklılıklar ortaya çıkmıştır. Ön testte öğrenciler sadece Arama Motoru anahtar kavramına tek bir cevap ile karşılık vermişken, son teste Online Oyun, Upload-Download ve Web Tarayıcı anahtar kavramlarına sekiz farklı cevap ile karşılık vermişlerdir. Bu sonuçlara göre öğrencilerin aldıkları “İnternet Kavramları Semineri” sonunda belirlenen anahtar kelimeleri algıladıkları ve daha uygun cevaplar verdikleri söylenebilir. Özellikle seminer eğitimi sonrası öğrencilerin cevaplarında görülen bu değişimler, bazı anahtar kavramlara ilişkin kulaktan dolma bilgilere sahip olduklarını ve net bilgilerinin olmadığını göstermektedir. Ancak anahtar kavramlarla ilgili olarak öğrencilere verilen “İnternet Kavramları Semineri” eğitimi sonrasında yapılan son testte öğrencilerin anahtar kavramlara çok daha uygun cevaplar verdikleri belirlenmiştir.

Kesme noktası 100-200 arası olan cevap kelimelerden oluşturulan ön kavram ağı sonuçlarına göre, Web Tarayıcı, Online Oyun, Köprü/Bağlantı (Link), Arama Motoru, Upload-Download, Online Eğitim, Lisanslı Yazılım, Online Alışveriş ve Sosyal Ağlar anahtar kavramları ortaya çıkmış ve sonuç olarak dokuz farklı anahtar kavram öğrenciler tarafından ifade edilmiştir. Bu anahtar kavramlar 20 farklı cevap kelimesi ile ifade edilirken, Web Tarayıcı anahtar kavramı altı farklı (Yandex, Google, Mozilla Firefox, İnternet Explorer, Opera, Google Chrome,) cevap kelimeleri ile en çok kullanılan anahtar kavram olmuştur. Öğrencilerin Web Tarayıcılar için aklına gelen ilk kelimeyi günlük hayatta yaygın olarak kullandıkları web tarayıcılarıyla ilişkilendirdikleri söylenebilir.

Öğrencilerin Online Oyun anahtar kavramıyla “Metin 2” cevap kelimesini ilişkilendirdikleri görülmektedir. Özellikle medya tarafından gündemde tutulan ve bu yaş grubunda favori olarak oynanan oyunların başında gelen “Metin 2” oyununun akla gelen ilk oyunlardan olduğu düşünülmektedir. “Facebook” günümüzde en çok kullanılan sosyal iletişim araçlarından biridir. Bu bağlamda Köprü/Bağlantı (Link) ve

Arama Motoru anahtar kavramlarında “Facebook” cevap kelimesi bu kesme noktaları arasında öğrenciler tarafından tercih edildiği söylenebilir. “YouTube” bir arama motoru olmamasına rağmen bu kesme aralığında öğrenciler tarafından Arama Motoru anahtar kavramıyla ilişkilendirilmiştir. “YouTube”da öğrencilerin keyifli vakit geçirmelerini sağlayan müzik, oyun, film, ders ve çeşitli alanlarda birçok videoya erişim imkanının olmasının “YouTube”un cevap kelime olarak tercih edilmesinde etkili olduğu düşünülmektedir.

Upload-Download anahtar kavramında ön test sonuçlarına göre “İndirmek”, “Müzik”, “Film” ve “Oyun” cevap kelimeleri seçilmiştir. Öğrencilerin günlük hayatlarında internette upload ve download işlemleri için en çok bu cevap kelimeleri kullandıkları sonucu ortaya çıkmaktadır. Yani öğrencilerin film, oyun ve müzik alanlarında upload veya download işlemleri gerçekleştirdikleri düşünülebilir. 100-200 kesme noktaları arasında Online Eğitim anahtar kavramı ön test sonuçlarında ise “Vitamin” ve “Eba” cevap seçenekleri kullanılmıştır. Web ortamında öğrencilerin ders çalışmak veya araştırma yapmak için bu siteleri tercih ettikleri sonucunu ifade etmek doğru olacaktır. Öğrenciler Lisanlı Yazılım anahtar kavramı ön test sonuçlarında “Windows” cevap kelimesini bu kesme noktaları arasında tercih etmiştir. Kişisel bilgisayarda yaygın olarak kullanılan bu programın öğrenci algılarında lisanslı olduğu sonucu ortaya çıkardığı söylenebilir.

Ön test sonuçlarında Online Alışveriş anahtar kavramına ilişkin olarak öğrenciler tarafından “Gittigidiyor” ve “Markofoni” cevap kelimeleri verilmiştir. Bu sonuca göre “Gittigidiyor” ve “Markofoni” cevap kelimelerinin öğrenci algılarında online alışveriş siteleri olduğu söylenebilir. Öğrenciler bu alışveriş sitelerini ya reklamlardan ya da ailelerinin alışveriş tercihlerinden öğrenmiş oldukları ve bunun için cevap olarak vermiş oldukları düşünülebilir. Yine bu kesme noktaları arasında Sosyal Ağlar anahtar kavramına ise öğrenciler tarafından “Ask.fm” cevabı ile yanıt verilmiştir. Bazı öğrencilerin günlük yaşamlarında “Ask.fm” sitesini sosyal bir iletişim aracı olarak gördükleri ve kullandıkları düşünülebilir. Öğrencilere ön test yapıldıktan sonra anahtar kavramlarla ilgili olarak “İnternet Kavramları Semineri” eğitimi verilerek son test aşamasında aynı anahtar kavramlar hakkında cevaplar

alınmıştır. 100-200 aralığındaki kesme noktaları için öğrenciler Web Tarayıcı, Online Oyun, İnternet Etiği, Siber Zorbalık, Online Eğitim, Upload-Download, Güvenli İnternet, Arama Motoru, Online Alışveriş ve Sosyal Ağlar anahtar kavramlarına ilişkin cevap kelimeleri ile yanıtlar vermiştir. Bu kesme noktaları arasında son test sonuçlarına göre algılarda farklılıklar olduğu görülmektedir.

Kesme noktası 100-200 arası olan cevap kelimelerden oluşturulan son kavram ağı sonuçlarına göre, Web Tarayıcı anahtar kavramına “Opera” ve “İnternet Explorer” cevap kelimeleri ile yanıt verilmiştir. Ön test sonuçlarında 6 farklı cevap kelimesi ile bu anahtar kavrama cevap verilmişken, seminer eğitimi sonucunda öğrencilerin algılarında değişimlerin olduğu ve bunun sonucunda da “Opera” ve “İnternet Explorer” cevap kelimeleri ile yanıtların verildiği söylenebilir. Bu sonuca göre, öğrencilerin ön test ile son test arasında anahtar kavramlara ilişkin olarak verilen “İnternet Kavramları Semineri” eğitimi sayesinde anahtar kavramlara daha uygun cevap kelimeleri kullandıkları söylenebilir. Yine bu kesme aralığındaki son test sonuçlarında Online Oyun anahtar kavramına “Counter Strike” cevap kelimesi ile yanıt verilmiştir. Bu anahtar kavrama ön test aşamasında öğrenciler tarafından “Metin 2” cevap kelimesi ile cevap verilmişken, son testte “Metin 2” cevabının frekansı arttığı için son kavram haritasında yer almamıştır. Ancak, son testte öğrencilerin bu kesme aralığında “Counter Strike” cevabını verdikleri görülmektedir. Sonuç olarak burada, öğrencilerin günlük hayatlarında bazı oyun alışkanlıklarının ortak olduğu ve aynı tür oyunları yoğun olarak oynadıkları ifade edilebilir.

Aynı kesme noktası aralığındaki cevaplara göre, ön test sonuçlarında İnternet Etiği anahtar kavramı bu kesme noktaları arasında yer almazken, son test sonuçlarında bu anahtar kavramı “Kurallar” cevabı ile yer almaktadır. Bu sonuç, öğrencilere verilen seminer eğitiminin algılarında farklılık yarattığı ve internet etiği ile ilgili daha detaylı olarak düşündüklerini göstermektedir. Öğrencilerin internet kullanımlarında etiği kurallar ile ilişkilendirdikleri ve İnternet Etiği anahtar kavramı hakkında anlayışlarının farklılaştığı sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Siber Zorbalık anahtar kavramı 100-200 aralığındaki kesme noktası için ön test sonuçlarında öğrenci cevapları arasında bulunmamasına rağmen son test

sonuçlarında öğrenciler “Hacker” cevap kelimesi ile Siber Zorbalık anahtar kavramına yanıt vermişlerdir. Öğrencilerin siber zorbalık konusunda verilen “İnternet Kavramları Semineri” eğitimi sayesinde bu kavram hakkında algılarında değişimlerin olduğu düşünülmektedir. Öğrenciler son test sonuçlarında bu kesme aralığında Online Eğitim anahtar kavramına “Vitamin”, “Ekol Hoca” ve “Eba” cevapları verilmiştir. Ön test sonuçlarında “Vitamin” ve “Eba” cevapları verilirken, son test sonuçlarında “Ekol Hoca” seçeneği de eklenmiştir. Ön test ve son test sonuçlarında bu kesme noktaları arasında öğrenci algılarındaki bu benzerlikler öğrencilerin aynı siteler üzerinden ders çalıştıkları ya da araştırma yaptıkları şeklinde yorumlanabilir.

Bu kesme noktaları arasında Upload-Download anahtar kavramı son test sonuçlarında “Oyun, “Film” ve “Video” kelimeleri ile cevaplanmıştır. Bu anahtar kavram için ön testte “Oyun” ve “Film” cevap kelimeleri ile ortak cevap verilmişken, son testte “İndirmek” ve “Müzik” cevapları yerine “Video” kelimesi cevap olarak verilmiştir. Bu sonuç, öğrencilerin “İnternet Kavramları Semineri” eğitimi sonrası daha çok kullandıkları Download-Upload cevaplarını tercih ettikleri anlamını taşımaktadır. Özellikle film, oyun ve videolarla Upload-Download anahtar kavramını ilişkilendirdikleri sonucu ortaya çıkmaktadır. Yine bu kesme noktaları aralığında Güvenli İnternet anahtar kavramı son test sonuçlarında “Aile Profili” ve “Çocuk Profili” kelimeleri ile ifade edilmiştir. Öğrenciler ön test aşamasında bu anahtar kavrama çok farklı cevaplar verirken son test aşamasında Güvenli İnternet anahtar kavramını “Çocuk Profili” ve “Aile Profili” ile ilişkilendirmeyi tercih etmişlerdir. Bu durum, öğrencilerin aldıkları “İnternet Kavramları Semineri” eğitimi sonrasında ön test aşamasında verdikleri cevaplara göre anahtar kavramlara ilişkin olarak son test aşamasında daha uygun cevaplar verdikleri sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Kesme noktası 100-200 arası olan ön test sonucunda Arama Motoru anahtar kavramına arama motoru olmayan “Facebook” ve “YouTube” cevabı veren öğrenciler, son test sonucunda arama motoru olarak kullanılan “Yahoo” ve “Bing” kelimeleri ile cevap vermelerinin yanında yine bir arama motoru olmayan “Mozilla Firefox” kelimesi ile cevap vermişlerdir. Araştırma kapsamında öğrencilere verilen

“İnternet Kavramları Semineri” eğitiminin öğrencilerin bilişsel durumlarını kısmen olumlu olarak etkilediği ve günlük hayatta kullanılan arama motoru sitelerini cevaplarına yansıttıkları görülmektedir. Yine bu kesme noktaları arasında Online Alışveriş anahtar kavramında ön test ve son test sonuçları benzerlikler göstermektedir. Her iki testte de “Gittigidiyor” ve “Markafoni” cevapları ortak olarak verilmiştir. Son test sonuçlarında “Morhipo” cevabı da bu siteler arasında yer almıştır. Buna göre öğrencilerin online alışveriş konusunda benzer fikirlere sahip olduğu ve benzer cevaplar verdikleri ortaya söylenebilir. Bu kesme noktaları arasında Sosyal Ağlar anahtar kavramına ise hem ön testte hem de son testte öğrenciler tarafından “Ask.fm” cevabı verilmiştir. Buna göre öğrencilerin bu siteyi günlük yaşamlarında yoğun olarak kullandıkları ve genel olarak kullandıklarının söylemek mümkündür.

Kesme noktası 50-100’e göre oluşturulmuş ön ve son kavram ağı haritalarında öğrencilerin kavram anahtarlara verdikleri cevap kelimeler açısından farklılıkların olduğu söylenebilir. Bu kesme noktasında öğrencilerin hem ön testte hem de son testte anahtar kavramların tamamına yakını ile ilgili cevaplar verdikleri ve fikirlerini belirttikleri görülmektedir. Ön kavram ağı haritasına göre, kesme noktası 50-100 arasında ön testte verilen cevaplarda öğrenciler sadece Lisanslı Yazılım anahtar kavramına cevap vermemişken, son testte göre oluşturulan son kavram ağı haritasında ise tüm anahtar kavramlara ilişkin cevap kelimeler ile yanıtlar vermiştir.

Kesme noktası 50-100’e göre oluşturulmuş ön kavram ağı haritasında öğrencilerin Web Tarayıcı anahtar kavramına “Chrome” ve “İnternet” cevaplarını verdikleri görülmüştür. Ön test sonrasında anahtar kavramlara ilişkin olarak verilen “İnternet Kavramları Semineri” eğitimi sayesinde öğrencilerin son testte Web Tarayıcı anahtar kavramına “İnternet”, “Safari” ve “Yahoo” cevap kelimeleri ile yanıtlar verdiği görülmektedir. Bu sonuca göre öğrencilerin “İnternet Kavramları Semineri” eğitimi sonrasında algılarında farklılıklar olduğu ve web tarayıcı olarak uygun ifadelerle cevap verdikleri görülmektedir. Burada öğrencilerin kendi kullandıkları web tarayıcı sitelerini cevaplarına yansıttıkları söylenebilir.

Kesme noktası 50-100'e göre oluşturulmuş ön kavram ağı haritasında öğrenciler tarafından Online Oyun anahtar kavramına “Counter Strike”, “Wolfteam” ve “Knightonline” cevapları verilmiştir. Öğrencilerin son testte Online Oyun kavramına ilişkin olarak cevaplarının çeşitlendiği görülmektedir. “Counter Strike” cevap kelimesini kullanan öğrenci sayısında son testte bir artışın olduğu ve 100-200 kesme noktaları arasındaki sayıya (140) ulaşıldığı görülmektedir. Bu kesme noktasında ön testteki “Wolfteam” ve “Knightonline” cevap kelimelerine “Okey” cevap kelimesinin eklendiği görülmektedir. Sonuç olarak öğrencilerin genel olarak benzer oyunları oynadıkları ve cevaplarında da bunları kullandıklarını söylemek doğru bir çıkarım olacaktır.

Kesme noktası 50-100'e göre oluşturulmuş ön kavram ağı haritasında öğrenciler Köprü/Bağlantı (Link) anahtar kavramına “Boğaziçi Köprüsü” ve “İnternet” cevaplarını vermiştir. Bu kesme noktaları arasında ön testte öğrencilerin verdikleri cevapların bu anahtar kavramı tam olarak ifade etmediği görülmektedir. “İnternet Kavramları Semineri” eğitimi sonrasında son testte ise öğrenciler Köprü/Bağlantı anahtar kavramına “Facebook”, “Bağlantı”, “Http”, “Adres”, “Müzik” ve “Video” cevapları ile yanıt vermişlerdir. Öğrencilerin son testte bu anahtar kavramla ilgili daha uygun cevaplar verdikleri ve algılarında olumlu yönde değişiklikler olduğu söylenebilir. Benzer şekilde öğrencilerin bu kesme noktasındaki ön testte İnternet Etiği anahtar kavramına “Bilmiyorum” cevabı ile bu anahtar kavramla ilgili fikirlerinin olmadığını açıkça ifade ettikleri görülmektedir. Öğrencilerin son testte İnternet Etiği anahtar kavramı ile ilgili “Saygı” ve “Ahlak” cevap kelimeleri ile cevaplar verdikleri görülmektedir. Öğrencilere ön test sonrasında verilen “İnternet Kavramları Semineri” eğitiminin etkili olduğu ve internet etiği konusunda öğrencilerin bu anahtar kavrama daha uygun cevap verdikleri sonucu ortaya çıkmaktadır. Yani eğitim semineri sonucunda öğrencilerin İnternet Etiği kavramını doğru algıladıklarını gösteren cevaplar verdikleri söylenebilir.

Kesme noktası 50-100'e göre oluşturulmuş ön kavram ağı haritasında Siber Zorbalık anahtar kavramına öğrenciler tarafından “Hacker” cevap kelimesi ile karşılık verildiği görülmektedir. Son kavram ağı haritasında öğrencilerin Siber

Zorbalık anahtar kavramına “Şifre Kırma” ve “Hırsızlık” cevaplarını verdikleri görülmektedir. Ön test sonrasında öğrencilere verilen “İnternet Kavramları Semineri” eğitimi sayesinde öğrencilerin bu anahtar kavram ile ilgili bilgi düzeylerinin arttığı, “Hacker” kelimesini cevap kelime olarak tercih eden öğrenci sayısında artış olduğu ve bu kelimenin cevap frekansının 100-200 kesme noktası aralığına çıktığı söylenebilir. Bunun yanı sıra öğrencilerin 50-100 kesme noktası aralığına göre oluşturulan son kavram ağı haritasında Siber Zorbalık kavramını “Şifre Kırma” ve “Hırsızlık” kelimeleri ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Bu durum öğrencilerin aldıkları seminer eğitimi sayesinde bu anahtar kavrama daha uygun cevaplar verdikleri sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Kesme noktası 50-100’e göre oluşturulmuş ön kavram ağı haritasında öğrencilerin Online Eğitim anahtar kavramına “Ekol Hoca” ve “E-okul” cevap kelimeleri ile yanıtlar verdiği görülmektedir. Ön test sonrasında öğrencilere verilen “İnternet Kavramları Semineri” eğitimi sayesinde öğrencilerin bu anahtar kavram ile ilgili bilgi düzeylerinin arttığı, “Ekol Hoca” kelimesini cevap kelime olarak tercih eden öğrenci sayısında artış olduğu ve bu kelimenin cevap frekansının 100-200 kesme noktası aralığına çıktığı söylenebilir. Bunun yanı sıra öğrencilerin 50-100 kesme noktası aralığına göre oluşturulan son kavram ağı haritasında Online Eğitim kavramını “E-okul” cevap kelimesi ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Bu anahtar kavrama verilen cevap kelimeye göre öğrencilerin genel olarak benzer siteler üzerinden ders çalışma ve araştırma yaptıklarını ifade etmek mümkün olacaktır.

Kesme noktası 50-100’e göre oluşturulmuş ön kavram ağı haritasında Upload-Download anahtar kavramına öğrenciler tarafından “Yüklemek” ve “Video” cevap kelimeleri ile karşılık verildiği görülmektedir. Son kavram ağı haritasında öğrencilerin Upload-Download anahtar kavramı için “İndirme”, “Program” ve “Resim” cevap kelimelerini tercih ettikleri görülmektedir. Öğrenciler hem ön testte hem de “İnternet Kavramları Semineri” eğitimi sonrasında uygulanan son testte bu kesme noktasında farklı yanıtlar vermişlerdir. Bu durum öğrencilerin günlük yaşamlarında upload ve download işlemlerini farklı olarak düşünerek gerçekleştirdikleri sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Kesme noktası 50-100'e göre oluşturulmuş ön kavram ağı haritasında öğrencilerin Güvenli İnternet anahtar kavramına "TTnet" cevap kelimesi ile son kavram ağı haritasında ise "Aile Koruması" cevap kelimesi ile yanıt verdiği görülmektedir. Bu anahtar kavram için öğrencilerin her iki testte de farklı algıları ortaya çıkmıştır. Ancak ön test sonrası öğrencilere verilen "İnternet Kavramları Semineri" eğitimi öğrenci algılarında Güvenli İnternet kavramını bir servis sağlayıcı isminden öte Güvenli İnternet kavramına doğru yönelttiği görülmektedir. Seminer eğitimi sonrasında bu kavram ile ilgili bilgi düzeyinde artış olan öğrenciler bu kesme noktasında internet servis sağlayıcıların "aile koruması" sistemi ile Güvenli İnternet kavramını ilişkilendirmişlerdir.

Kesme noktası 50-100'e göre oluşturulmuş ön kavram ağı haritasında Arama Motoru anahtar kavramına öğrenciler tarafından "İnternet" cevap kelimesi ile karşılık verildiği görülmektedir. Son kavram ağı haritasında öğrencilerin Arama Motoru anahtar kavramı için "Chrome", "Opera", "Bilgi" ve "İnternet" cevap kelimelerini tercih ettikleri görülmektedir. Bu cevaplar, öğrencilerin ön testte verdikleri cevaplara göre farklılıklar olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin kendilerine verilen "İnternet Kavramları Semineri" eğitimi ile bu anahtar kavram ile ilgili bilgi düzeylerinde olumlu değişimlerin oluştuğu sonucu ortaya çıkarmaktadır.

Kesme noktası 50-100'e göre oluşturulmuş ön kavram ağı haritasında öğrencilerin Online Alışveriş anahtar kavramına "Morhipo", "Sahibinden", "Trendyol" ve "Ayakkabı" cevap kelimeleri ile son kavram ağı haritasında ise "Trendyol", "Sahibinden", "Hepsiburada" ve Kredi Kartı" cevap kelimeleri ile yanıtlar verdiği görülmektedir. Bu sonuca göre öğrencilerin Online Alışveriş anahtar kelimesine ön teste benzer şekilde cevap kelimeler kullandıkları ve son testte ek olarak "Kredi Kartı" cevap kelimesi ile online alışverişte kredi kartının önemli olduğu vurgusunu da yapmışlardır.

Kesme noktası 50-100'e göre oluşturulmuş ön kavram ağı haritasında Sosyal Ağlar anahtar kavramına öğrenciler tarafından "YouTube" ve "Messenger" cevap kelimeleri ile karşılık verildiği görülmektedir. Son kavram ağı haritasında öğrencilerin Sosyal Ağlar anahtar kavramı için "Instagram" ve "YouTube" cevap

kelimelerini tercih ettikleri görülmektedir. Buna göre öğrencilerin genel olarak eğitim semineri öncesinde de Sosyal Ağlar kavramı ile ilgili doğru algılara sahip oldukları söylenebilir.

Kesme noktası 50-100'e göre oluşturulmuş ön kavram ağı haritasında bulunmayan Lisanslı Yazılım anahtar kavramı öğrencilere verilen "İnternet Kavramları Semineri" eğitimi sonrasında öğrenciler tarafından son testte "Windows", "Güvenilir" ve "İzin" cevap kelimeleri ile yanıtlanarak son kavram ağı haritasında yer almıştır. Bu durum, öğrencilerin lisanslı yazılımlar hakkında yeterli bilgilerinin olmadığını ancak anahtar kavramlarla ilgili verilen seminer eğitimi sayesinde bilgi düzeylerinde artış olduğu ve bu anahtar kavrama uygun cevaplar kelimeler kullandıklarını ortaya koymaktadır.

5.4. Öneriler

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda uygulamaya yönelik ve yapılacak araştırmalara yönelik olarak bazı öneriler getirilmiştir.

5.4. 1. Uygulamaya Yönelik Öneriler

Günümüzde internetin özellikle lise çağındaki öğrenciler tarafından çeşitli amaçlar için sıklıkla kullanıldığı bilinmektedir. Bu öğrencilerin internette daha fazla fayda sağlayabilmeleri için internet kavramları ile ilgili bilgi düzeylerinin ve farkındalıklarının artırılmasına yönelik olarak okullarda bilgilendirici seminerler düzenlenebilir. İnternet kavramları ile ilgili bilgilendirme afişleri, broşürleri ve videoları hazırlanabilir.

İnternetin yaygınlaşmasıyla birlikte internet üzerinden oynanabilen online oyunlar da giderek artmaktadır. Online oyunlar bir takım cazip özellikleri sayesinde öğrencileri kendine çekmeyi başarmıştır. Online oyunlarının eğitim amaçlı kullanımının eğitimi daha eğlenceli hale getireceği düşünülmektedir. Bu nedenle online oyunların derslerde kullanımına ilişkin çalışmalar yapılabilir.

Araştırma sonuçları, öğrencilerin birçoğunun internet ortamındaki yasal mevzuatlardan haberlerinin ve bilgilerinin olmadığı gibi, internetteki davranışlarının

hukuki sonuçları hakkında da herhangi bir bilgi birikimine sahip olmadığını göstermektedir. Öğrenciler tarafından verilen cevap kelimelerin tekrar edilme sayıları ve çeşitliliğine bakıldığında, özellikle Lisanlı Yazılım, Güvenli İnternet, İnternet Etiği ve Siber Zorbalık kavramları hakkında öğrencilerin bilgi eksikliklerinin olduğu görülmektedir. Öğrenciler için okullarda internet ortamındaki yasal ve hukuki sorumluluklar hakkında bilgilendirme seminerler düzenlenebilir.

5.4. 2. Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler

Tüm araştırmalarda olduğu gibi, bu araştırmada da bulgular ışığında genelleme yapmayı engelleyecek bazı sınırlılıkları mevcuttur. Öncelikle, bu çalışma coğrafi olarak Türkiye'nin Konya ili ile sınırlıdır. Bu çalışmanın ve gelecekteki çalışmaların sonuçlarını daha genellenebilir yapmak için başka coğrafi bölgeler çalışmaya dahil edilebilir. İkinci olarak bu çalışmanın verileri bireylerin anahtar kavramlarla ilgili algılarını ortaya çıkarmak için kullanılan kelime ilişkilendirme testine dayalıdır. İleride yapılacak olan çalışmalar bireylerin algılarını ortaya çıkarmada başka teknikler (metafor, resim vb.) kullanılabilir.

Kelime ilişkilendirme tekniği önceki araştırmalarda genellikle öğrencilerin bir kavram hakkındaki bilişsel yapılarını ortaya çıkarmak amacıyla kullanılmaktadır. Bu araştırmada ise diğerlerinden farklı olarak öğrencilerin bilişsel yapılarıyla birlikte teknoloji alanındaki İnternet algılarını ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Bundan sonra yapılacak araştırmalarda bu teknik kişilerin başka alanlardaki (Fen, matematik, sosyal vb.) kavramlar hakkında algı ve düşüncelerini ortaya çıkarmak amacıyla kullanılabilir.

Bu araştırmada lise öğrencilerinin internet algıları kelime ilişkilendirme testi kullanılarak incelenmiştir. İleride yapılacak olan araştırmalarda ilkokul, ortaokul ve yükseköğretimde öğrenim gören öğrencilerin internet algıları kelime ilişkilendirme tekniğiyle araştırılabilir. Böylece internet ile ilgili algıların farklı yaş grupları için değişimi incelenebilir.

KAYNAKLAR

- Akbaba Altun, S. (2006). Complexity of integrating computer Technologies into education in Turkey. *Educational Technology & Society*, 9(1), 176-187.
- Akdağ, M., Yılmaz, B. Ş., Özhan, U., & Şan, İ. (2014). Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılıklarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (İnönü Üniversitesi Örneği). *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 73-96.
- Akınoğlu, O. (2002). *Eğitim ve sosyalleşme açısından internet kullanımı (İstanbul Örneği)* (Yüksek Lisans Tezi). Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Akış, A., & Kaya, B. (2018). Coğrafya 4. sınıf öğrencilerinin “kuraklık” kavramıyla ilgili bilişsel yapılarının belirlenmesi. *International Journal of Geography and Geography Education*, 38, 58-68.
- Akkoyunlu, B. (2002). Öğretmenlerin internet kullanımı ve bu konudaki öğretmen görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 1-8.
- Akkoyunlu, B., & Soylu, M. Y. (2006). A study on students' views on blended learning environment. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 7(3), 43-56.
- Aksaray, S. (2011). Siber zorbalık. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(2), 405-432.
- Aksoy, V. (2015). İnternet bağımlılığı ve sosyal ağ kullanım düzeylerinin fen lisesi öğrencilerinin demografik özelliklerine göre değişimi ve akademik başarılarına etkisi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(19), 365-383.
- Aladağ C., Tapur, T., & Duran, Y. (2018). Coğrafya öğretmen adaylarının güneş enerjisi konusundaki algılarının belirlenmesi. *Gelecek Vizyonlar Dergisi*, 2(3), 17-27.
- Alpar, D., Batdal, G., & Avcı, Y. (2012). Öğrenci merkezli eğitimde eğitim teknolojileri uygulamaları. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 19-31.
- Altan, M. Z. (2007). İnternet ve eğitim. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2, 569-577.

- Altunay, M. C. (2010). Gündelik yaşam ve sosyal paylaşım ağları: Twitter ya da pıt pıt net. *İletişim Dergisi*, 12, 31-57.
- Anıl, D. (2009). Uluslararası öğrenci başarılarını değerlendirme programında Türkiye'deki öğrencilerin fen bilimleri başarılarını etkileyen faktörler. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 34, 87-100.
- Arnas, Y. A. (2005). 3-18 yaş grubu çocuk ve gençlerin interaktif iletişim araçlarını kullanma alışkanlıklarının değerlendirilmesi. *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 4(4), 59-66.
- Arslankara, V. B. (2017). *Lise öğrencilerinin sanal risk algularının internet kullanım durumlarına göre incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ay, M. (2011). Conceptual frameworks of university students regarding accounting. *African Journal of Business Management*, 5(5), 1570-1577.
- Bahar, M., & Kılıç, F. (2001). Kelime iletişim testi yöntemi ile Atatürk ilkeleri arasındaki kavramsal bağların araştırılması. *IX. Eğitim Bilimleri Kongresi Bildirileri Kitabı*. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Bahar, M., Johnstone, A. H., & Sutcliffe, R. G. (1999). Investigation of students' cognitive structure in elementary genetics through word association tests. *Journal of Biological Education*, 33(3), 134-141.
- Bahar, M., ve Özatlı, N. S. (2003). Kelime iletişim testi yöntemi ile lise 1. Sınıf öğrencilerinin canlıların temel bileşenleri konusundaki bilişsel yapılarının araştırılması. *Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 75-85.
- Balta, Ö. Ç., & Horzum, M. B. (2008). Web tabanlı öğretim ortamındaki öğrencilerin internet bağımlılığını etkileyen faktörler. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 41(1), 187-205.
- Barnett, J., & Coulson, M. (2010). Virtually real: A psychological perspective on massively multiplayer online games. *Review of General Psychology*, 14(2), 167-179.
- Basalla, G. (2000). *Teknolojinin evrimi* (Çeviri: Cem Soydemir) (10. Baskı). Ankara: Tübitak Popüler Bilim Kitapları.

- Beldarrain, Y. (2006). Distance education trends: Integrating new technologies to Foster student interaction and collaboration. *Distance Education*, 27 (2), 139-153.
- Binark, M., & Bek, M. G. (2010). *Eleştirel medya okuryazarlığı kuramsal yaklaşımlar ve uygulamalar*. İstanbul: Kalkedon Yayınları.
- Bourne, J., Harris, D., & Mayadas, F. (2005). Online engineering education: Learning anywhere, anytime. *Journal of Engineering Education*, 94(1), 131-146.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak Kılıç, E., Akgün Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Canbek, G., & Sağıroğlu, Ş. (2007). Kötücül ve casus yazılımlar: Kapsamlı bir araştırma. *Gazi Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 22(1), 121-136.
- Cheung, F., Tang, C. S. K., & Tang, S. (2011). Psychological capital as a moderator between emotional labor, burnout, and job satisfaction among school teachers in China. *International Journal of Stress Management*, 18(4), 348-371.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2013). *Research methods in education*. London: Routledge.
- Coşkun, E., & Doğan, S. (2019). Turizm işletmeciliği öğrencilerinin cittaslow–yavaş şehir kavramına yönelik bilişsel yapılarının kelime ilişkilendirme testi aracılığıyla incelenmesi. *Journal of Tourism Theory and Research*, 5(2), 273-281.
- Çakır, S., & Kesler, M. (2012). Bilgisayar güvenliğini tehdit eden virüsler ve antivirüs yazılımları. *XIV. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri Kitabı* (s. 469-476), Uşak: Uşak Üniversitesi.
- Çalık, D., & Çınar, Ö. P. (2009). Geçmişten günümüze bilgi yaklaşımları bilgi toplumu ve internet. *XI. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri Kitabı* (s. 77-85), Malatya: İnönü Üniversitesi.
- Çardak, O. (2009). The determination of the knowledge level of science students on energy flow through a word association test. *Energy Education Science and Technology Part B*, 1(1), 139-155.

- Çelen, F. K., & Seferoğlu, S. S. (2017). İnternet ortamında öğrencilerin bilgi arama biçimleri: Stratejiler, tarzlar, tutumlar, gözlemler ve sorunlarla ilgili bir değerlendirme. Ö. Demirel ve S. Dinçer (Ed.) içinde *Eğitim bilimlerinde yenilik ve nitelik arayışı* (2. Baskı) (s. 1147-1160). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Çelen, F. K., Çelik, A., & Seferoğlu, S. S. (2011). Çocukların internet kullanımları ve onları bekleyen çevrim-içi riskler. *XIII Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri Kitabı*. Malatya: İnönü Üniversitesi.
- Çetin, A., & Ünsal, S. (2019). Öğretmen adaylarının değerlerle ilgili zihinsel yapıları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 49, 187-210.
- Çetin, A. B., & Ceyhan, A.A. (2014). Ergenlerin internette kimlik denemeleri ve problemlili internet kullanım davranışları. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 1(2), 5-46.
- Çiftçi, S. (2009). Kelime çağrışımlarının cinsiyet değişkenine göre gösterdiği temel nitelikler üzerine bir deneme. *Turkish Studies*, 4(3), 633-654.
- Demir, C., & Maskan, A. K. (2014). Web destekli öğrenme halkası yaklaşımı uygulamalarına ilişkin öğrenci görüşleri. *Bilgisayar ve Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 136-150.
- Demirci, A., Taş, H. A., & Özel, A. (2007). Türkiye’de orta öğretim coğrafya derslerinde teknoloji kullanımı. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 15, 37-54.
- Demirel, M., Yörük, M., & Özkan, O. (2013). Çocuklar için güvenli internet: Güvenli internet hizmeti ve ebeveyn görüşleri üzerine bir araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(7), 54-68.
- Demirli, C., & Kütük, Ö. F. (2010). Anlamsal Web (3.0) ve ontolojilerine genel bir bakış. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 18, 97-107.
- Douglas, A., Miller, B., Kwansa, F., & Cummings, P. (2008). Students’ perceptions of the usefulness of a virtual simulation in post-secondary hospitality education. *Journal of Teaching in Travel & Tourism*, 7(3), 1-19.
- Dunkels, E. (2008). Children strategies on the internet, *Critical Studies in Education*, 9(2), 171-184.

- Ecevit, T., & Şimşek, P. Ö. (2017). Öğretmenlerin fen kavram öğretimleri, kavram yanlışlarını saptama ve giderme çalışmalarının değerlendirilmesi. *Elementary Education Online*, 16(1), 129-150.
- Ekici, G. ve Kurt, H. (2014). Öğretmen adaylarının “Aids” kavramı konusundaki bilişsel yapıları: Bağımsız kelime ilişkilendirme testi örneği. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 183, 267-306.
- Ekici, S. ve Uçak, N.Ö. (2012). İlköğretim öğrencilerinin İnternet’te bilgi arama davranışları. *Türk Kütüphaneciliği*, 26(1), 78-96.
- Ekici, S., & Yılmaz, B. (2013). FATİH Projesi üzerine bir değerlendirme. *Türk Kütüphaneciliği Dergisi*, 27(2), 317-339.
- Ercan, F., Taşdere, A., & Ercan, N. (2010). Kelime ilişkilendirme testi aracılığıyla bilişsel yapının ve kavramsal değişimin gözlenmesi. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 7(2), 136-154.
- Eren, F. (2012). *İlköğretim öğrencilerinin bilişim teknolojileri algılarının kelime ilişkilendirme testi kullanılarak incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Eren, F., Çelik, İ. ve Aktürk, A. O. (2014). Ortaokul öğrencilerinin facebook algısı: Bir metafor analizi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(2), 635-648.
- Eren, F., Sahin, I., Celik, I., & Akturk, A. O. (2014). Analysis of secondary school students’ perceptions about information technologies through a word association test. *Online Submission*, 8(8), 2512-2515.
- Erol, E. (1982). *İşletmelerde yenilik politikası*. İ.Ü. Yayın. No: 2884, İstanbul: Formül Matbaası.
- Ersoy, A., & Türkan, B. (2009). İlköğretim öğrencilerinin resimlerinde internet algısı. *Elementary Education Online*, 8(1), 57-73.
- Esen, E., & Siyez, D. M. (2011). Ergenlerde internet bağımlılığını yordayan psiko-sosyal değişkenlerin incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(36), 127-138.
- Eteokleous, N. (2008). Evaluating computer technology integration in a centralized school system. *Computers & Education*, 51(2), 669-686.

- Eyyupoğlu, E. (2017). *Lise öğrencilerinin internet ve bilgisayar oyun bağımlılığı ile asilik davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Fidan, N. K. (2008). İlköğretimde araç gereç kullanımına ilişkin öğretmen görüşleri. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 1(1), 48-61.
- Gündüz, G., & Özdiñ F. (2008). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin internet Öz-yeterlikleri. 8. *Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Güneş, H. ve Gözüm, A.İ.C. (2013). İlköğretimde işlenen ekoloji konusunun 10. sınıf öğrencilerin ekosistem ekolojisi konusundaki hazırbulunuşluk düzeyleri üzerindeki etkisinin saptanmasında kelime ilişkilendirmenin etkisi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 240-256.
- Gürkan, B. (2019). Sınıf öğretmeni adaylarının “eğitim programı, öğretim, öğretimi planlama ve öğretimi değerlendirme” kavramlarına ilişkin bilişsel yapıları. *Kastamonu Education Journal*, 27(2), 633-645.
- Gürol, M., & Sevindik, T. (2001). İnternet tabanlı uzaktan eğitim uygulamaları. *İnternet 2001 Türkiye’de İnternet Konferansları-VII* (s. 1-9), İstanbul.
- Güven, G., & Sülün, Y. (2019). Disiplinler arası öğretim yaklaşımının fen bilgisi öğretmen adaylarının enerji kavramına yönelik bilişsel yapılarına etkisinin incelenmesi. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 12(1), 249-281.
- Güven, İ. (2014). *Türk eğitim tarihi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Güzel, M. (2006). Küreselleşme, internet ve gençlik kültürü. *Küresel İletişim Dergisi*, 1(1), 1-16.
- Hamid, S., Waycott, J., Kurnia, S., & Chang, S. (2010). The use of online social networking for higher education from an activity theory perspective. *The Proceedings of Pacific Asia Conference on Information Systems 2010* (pp. 1413-1425). Taipei, Taiwan.
- Hazar, M. (2011). Sosyal medya bağımlılığı bir alan çalışması. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 32, 151-175.
- Headrick, D. R. (2002). *Enformasyon çağı: Akıl ve devrim çağında bilgi teknolojileri 1700- 1850* (Çev: Zülal Kılıç). İstanbul: Kitap Yayınevi.

- Hinduja, S., & Patchin, J. W. (2008). Cyberbullying: An exploratory analysis of factors related to offending and victimization. *Deviant Behavior*, 29(2), 129-156.
- Howe, J. (2010). *Crowd sourcing* (Çev: Günseli Aksoy). İstanbul: Koç Sistem Yayınları.
- Işıklı, H. (2001). *İnternet Alan isimleri sistemi markalar ve alan isimleri arasındaki ilişki*. Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı Yayın ve Temsil Dairesi Başkanlığı Yayın ve Basım Şube Müdürlüğü.
- Işıklı, M., Taşdere, M., & Göz, N. L. (2011). Kelime ilişkilendirme testi aracılığıyla öğretmen adaylarının Atatürk ilkelerine yönelik bilişsel yapılarının incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 50-72.
- İnan, A. (2000). *İnternet el kitabı: Netscape Communicator 4.5, Internet Explorer 5*. İstanbul: Sistem Yayınları.
- İşçibaşı, Y. (2011). Bilgisayar, internet ve video oyunları arasında çocuklar. *Selçuk İletişim*, 7(1), 122-130.
- Jen, C., I., & Huang, C. S. J. (2000). Application of the concepts of the smart schools of Malaysia to Taiwan's technology education. *The Proceedings of PATT-10 Conference*. Utah, UT, USA.
- Karagözoğlu, G., Arıcı, H., Bülbül, S., & Çoker, N. (1995). *Türkiye'de öğretmen eğitim politikaları ve modelleri*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi Yayınları.
- Karal, H., & Şimşek, A. (2006). Okulların internete taşınmasında BÖTEB'lerin (Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü) rolü. *XI. Türkiye'de İnternet Konferansı Bildirileri Kitabı* (s. 221-225). Ankara: TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi.
- Karim, N. S. A., Zamzuri, N. H. A., & Nor, Y. M. (2009). Exploring the relationship between Internet ethics in university students and the big five model of personality. *Computers & Education*, 53(1), 86-93.
- Kayalidere, G. (2014). Türkiye'nin teknoloji politikalarında teknoparkların önemi ve teknoparklara yönelik vergi avantajları. *Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 75-95.
- Keengwe J., & Anyanwu, L. O. (2007). Computer technology-infused learning enhancement. *Journal of Science Education and Technology*, 16(5), 387-393.

- Kızılay, E. (2018). Fen bilgisi öğretmen adaylarının mühendislik kavramına ilişkin bilişsel yapılarının incelenmesi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 5(27), 2932-2938.
- Kim, K. J., Jeong, I. J., Park, J. C., Park, Y. J., Kim, C. G., & Kim, T. H. (2007). The impact of network service performance on customer satisfaction and loyalty: High-speed internet service case in Korea. *Expert Systems with Applications*, 32(3), 822-831.
- Kocacık, F. (2003). Bilgi toplumu ve Türkiye. *C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, 27(1), 1-10.
- Koç, B., & Tatlı, H. (2017). Üniversite öğrencilerinin sosyal ağ sitelerine yönelik tutum ve davranışları. *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(13), 71-82.
- Kowalski, R. M., & Limber, S. P. (2007). Electronic bullying among middle school students. *Journal of Adolescent Health*, 41(6), 22-30.
- Kurtaslan, Z., Aydın, B., & Özer, B. (2018). Kelime ilişkilendirme testi aracılığıyla ortaokul ve lise öğrencilerinin “müzik öğretmeni” kavramına yönelik bilişsel yapılarının belirlenmesi. *Ekev Akademi Dergisi*, 22(74), 377-392.
- Kurulgan, M., & Argan, M. (2007). Anadolu üniversitesi öğrencilerinin internet üzerinden bilgi arama davranışları. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(1), 291-304.
- Kutup, N. (2010). İnternet ve sanat, yeni medya ve net.art. *XII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri Kitabı* (s. 9-20). Muğla: Muğla Üniversitesi.
- Kuzu, A. (2011). İnternet ve aile. *Aile ve Toplum Dergisi*, 7(27), 9-31.
- Lee, P. S., Leung, L., Lo, V., & Xiong, C. (2008). The perceived role of ICTs in quality of life in three Chinese cities. *Social Indicators Research*, 88(3), 457-476.
- Li, Y. B., & Perkins, A. (2007). The impact of technological developments on the daily life of the elderly. *Technology in Society*, 29(3), 361-368.
- Lim, C. P., & Khine, M. S. (2006). Managing teachers' barriersto ICT integration in Singapore schools. *Journal of Technology and Teacher Education*, 14(1), 97-125.

- Livingstone, S. (2001). *Online freedom and safety for children* [online]. London: LSE Research Online. Available at: <http://eprints.lse.ac.uk/archive/00000416>
- MEB (Milli Eğitim Bakanlığı). (2019). *Eğitimde FATİH Projesi*. 8 Ocak 2019 tarihinde <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/proje-hakkinda/> adresinden erişilmiştir.
- Memiş, T. (2002). *Fikri hukuk bakımından internet ortamında müzik sunumu*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Moreland, J., & Jones, A. (2001). The Enhancement of Technology Education Classroom Practice in New Zealand. In I. Mottier & M. de Vries (Eds.), *New Media in Technology Education, PATT-11 Conference* (pp. 181–192). Netherlands: International Technology and Engineering Educators Association.
- Murata, S., & Stern, S. (1993). Technology education in Japan. *Journal of Technology Education*, 5(1), 29-37.
- Muslu, G. K., & Bolışık, B. (2009). Çocuk ve gençlerde internet kullanımı. *TAF Medicine Preventive Bulletin*, 8(5), 445-450.
- Nakiboğlu, C. (2008). Using word associations for assessing nonmajor science students' knowledge structure before and after gegneral chemistry instruction: The case of atomic structure. *Chemistry Education Research Practice*, 9, 309-322.
- Nartgün, Z. (2006). Fen ve teknoloji öğretiminde ölçme ve değerlendirme. M. Bahar (Ed.), *Fen ve teknoloji öğretimi içinde*, (s. 355-415). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Notar, C. E., Padgett, S., & Roden, J. (2013). Cyberbullying: A review of the literature. *Universal Journal of Educational Research*, 1(1), 1-9.
- Odabaşı, H. F., Kabakçı, I., & Çoklar, A. N. (2007). *İnternet, çocuk ve aile*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Özatlı, N. S., & Bahar, M. (2010). Öğrencilerin boşaltım sistemi konusundaki bilişsel yapılarının yeni teknikler ile ortaya konması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Dergisi*, 10(2), 9-26.
- Özbay, A., & Yetişener, F. (2000). *İnternet programları rehberi*. İstanbul: Hayat Yayıncılık.
- Özcan, M. (2011). *Bilgi çağında öğretmen*. Ankara: Türk Eğitim Derneği İktisadi İşletmesi.

- Özen, Y., Gülaçtı, F., & Çıkılı, Y. (2004). Eğitim bilimleri ve internet. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları, 1*, 52-58.
- Özer, Ö., & Birsen, H. (2010). İnternet aracılığıyla şiddet içerikli oyun oynamayla ilgili kullanım ve doyumlar kuramı çerçevesinde yapılan araştırma. Ömer Özer (Ed.). *Medyada şiddet kültürü* içinde, (s. 347-383). İstanbul: Literatürk Yayınları.
- Pala, Z. (2005). *24 Derste bilgisayar ve internet kullanımı*, İstanbul: Türkmen Kitabevi.
- Polat, G. (2013). 9. sınıf öğrencilerinin çevreye ilişkin bilişsel yapılarının kelime ilişkilendirme test tekniği ile tespiti. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED)*, 7(1), 97-120.
- Seferoğlu, S. S. (2007). İlköğretim bilgisayar dersi öğretim programı: Eleştirel bir bakış ve uygulamada yaşanan sorunlar. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 29, 99-111.
- Senyuva, E. & Kaya, H. (2013). Metaphors for the internet used by nursing students in Turkey: A qualitative research. *Eğitim Arastirmalari-Eurasian Journal of Educational Research*, 50, 87-106.
- Shariff, S. (2009). *Confronting cyber-bullying: What schools need to know to control misconduct and avoid legal consequences*. New York: Cambridge University Press.
- Shavelson, R. J. (1974). Methods for examining representations of a subject-matter structure in a student's memory. *Journal of Research in Science Teaching*, 11(3), 231-249.
- Silkü, H. A. (2009). İletişim fakültesi öğrencilerinin internette alışverişe yönelik tutumları. *Journal of Yasar University*, 4(15), 2281-2301.
- Snow, C., & Ottensmayer, E. (1990). *Managing strategies and technologies, strategic management in high technology firms* (Editors: Michael W. Lawless, R. Gomez-Mejia Luis). Greenwich: Jai Press.
- Suanpang, P., Petocz, P., & Kalceff, W. (2004). Student attitudes to learning business statistics: Comparison of online and traditional methods. *Educational Technology & Society*, 7(3), 9-20.

- Şahin, İ. (2009). Eğitsel internet kullanım özyeterliliği inançları ölçeğinin geçerliliği ve güvenilirliği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 461-471.
- Şahin, Ş., & Baturay, M. H. (2013). Ortaöğretim öğrencilerinin internet kavramına ilişkin algılarının değerlendirilmesi: Bir metafor analizi çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(1), 177-192.
- Şenel, A., & Gençoğlu, S. (2003). Küreselleşen dünyada teknoloji eğitimi. *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12, 45-65.
- Şimşek, N. (2004). Yapılandırmacı öğrenme ve öğretime eleştirel bir yaklaşım. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi*, 3(5), 115-139.
- Şişman, M. (2007). *Eğitim bilimlerine giriş* (3. Baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Tercan, İ., Sakarya S., & Çoklar, A. N. (2012). Çocukların gözüyle onların internet kullanım profilleri ve ailelerin getirdiği sınırlamalar: Anamur ilçe örneği. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 7(1), 1306-1311.
- Timmerman, C. E., & Kruepke, K. A. (2006). Computer-assisted instruction, media richness, and college student performance. *Communication Education*, 55(1), 73-104.
- Tor, H., & Erden, O. (2004). İlköğretim öğrencilerinin bilgi teknolojilerinden yararlanma düzeyleri üzerine bir araştırma. *The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET*, 3(1), 120-130.
- Tunç, B. (2012). *Eğitim bilimlerine giriş* (Editörler: Hasan Bahri Memduhoğlu ve Kürşad Yılmaz) (4. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Turan, Z., Reisoğlu, İ., Özçelik, E., & Göktaş, Y. (2015). Öğretmenlerin çevrimiçi bilgi arama stratejilerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(2), 1-16.
- Turanalp, M. F. (2016). İnternetin ergenlere olumsuz etkileri üzerine din eğitimi temelli bir yaklaşım. *Marife Dini Araştırmalar Dergisi*, 16(1), 111-132.
- Uludağ, A., Ertekin, H., Tekin, M., & Ertekin, Y. H. (2016). İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinde internet bağımlılığı: Çanakkale örnekleme. *Türkiye Aile Hekimliği Dergisi*, 20(2), 72-76.
- Valkenburg, P. M., & Peter, J. (2007). Preadolescents' and adolescents' online communication and their closeness to friends. *Developmental Psychology*, 43(2), 267-277.

- Yalçın, N. (2006). İnterneti doğru kullanıyor muyuz? İnternet bağımlısı mıyız? çocuklarımız ve gençlerimiz risk altında mı?. *VIII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri Kitabı* (s. 580-588). Denizli: Pamukkale Üniversitesi.
- Yalvaç, H. G. (2008). *İşbirlikçi öğrenme yaklaşımının öğretmen adaylarının çevreye ilişkin zihinsel yapılarına etkisi* (Yüksek Lisans Tezi). Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Yaman, E., & Sönmez, Z. (2015). Ergenlerin siber zorbalık eğilimleri. *Online Journal of Technology Addiction & Cyberbullying*, 2(1), 18-31.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (5. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yiğit, E. A., & Kıyıcı, F. B. (2019). Öğretmen adaylarının öğretmen algısı. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 20-39.

araştırma	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	3
araştırmak	-	-	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ares	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
argo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
ask.fm	-	-	-	-	-	-	120	-	-	-	-	-
ateş ve su	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
avira	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
ayakkabı	-	-	-	-	-	52	-	-	-	-	-	-
bağımlılık	-	-	-	-	-	-	-	9	-	3	6	-
bağlantı	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
bağlantı ve fasulye	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
bal dünyası	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
balık	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-
baskı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
bayan ismi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
bearshare	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	5
bedava	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-
bedava kargo	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
beklemek	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
belge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
bellek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-
bilgi	3	-	24	-	13	-	-	-	-	-	-	-
bilginim.net	-	-	-	-	3	-	4	-	-	-	-	-
bilgisayar	16	12	17	6	7	-	-	-	-	-	-	27
bilgisayar üzerine eğitim	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
bilindik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
billgates	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
bilmiyorum	8	-	-	-	4	-	-	-	-	25	71	12
bing	19	-	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-
boğaziçi köprüsü	-	75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
browser	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
bulmak	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
buton	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
c#	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
call of duty	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-
candycrush	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
ceza	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
chat	-	-	-	-	-	-	18	-	-	3	3	-
chrome	88	-	18	-	-	-	-	-	-	-	3	-
counter strike	-	-	-	-	-	-	-	83	-	-	-	-

eta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13
etek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	-
eti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-
eticin	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-
etik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	-
etik değil	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-
etiket	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
etüt	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
excel	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
facebook	6	106	114	3	3	-	392	3	-	9	18	3
farmville	-	-	-	-	-	-	-	38	-	-	-	-
fatih hoca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
fatih sultan mehmet köprüsü	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
fb	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
fen okulu	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-
fifa 2008	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
film	-	4	-	142	3	-	-	-	-	-	-	-
filtre	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-
flash bellek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
forsquarle	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
format	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
fotoğraf	-	7	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
friv.com	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-
ftih hoca	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
futbol	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
futbol manager	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
geçit	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
gezinler	-	-	-	35	-	-	-	-	-	-	-	-
gittigidiyor	-	-	-	-	-	155	-	-	-	-	-	-
gmail	5	-	-	-	-	-	13	-	-	-	-	-
google	169	28	361	-	9	-	17	-	23	-	12	3
google chrome	102	-	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-
google earth	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
google playstore	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
gömlek	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
görgü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
gs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
gsstore	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
gta	-	-	-	-	-	-	-	17	-	-	-	-
güvenli	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	11

tablet	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
tacizler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-
tamindir	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-
tarak	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
taramak	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
tarayıcı	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
tavla	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-
tehdit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-
teknofem	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-
telefon	3	-	7	-	-	3	-	-	-	-	-	-
telekomünikasyon	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-
texbox	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
tinerci	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
tişört	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-
topeleven	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-
torrent	-	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-
trafik	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
travian	-	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-
trendyol	-	-	-	-	-	58	-	-	-	-	-	-
truva	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-
ttnet	-	-	-	-	28	-	-	-	85	3	-	-
ttnet vitamin	-	-	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-
tubidy	-	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-
tumblr	-	-	-	-	-	-	21	-	-	-	-	-
twitter	-	39	46	-	3	-	358	-	-	-	-	3
ucuz	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
ucuz alışveriş	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
uygunsuz siteler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
uzmantv	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
üniversite	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
video	-	4	-	55	3	-	-	-	-	-	-	-
videolar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
virüs	5	-	-	9	-	-	-	-	-	23	-	-
virüs programı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27
visualstudio	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10
vitamin	-	-	-	-	137	-	-	-	9	-	-	-
voleybol	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10
watsapp	-	-	-	-	-	-	18	-	-	-	-	-
web	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
web site	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-

wikipedia	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
windows	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	102
wolfteam	-	-	-	-	-	-	-	71	-	-	-	-
word	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
www	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
yahoo	4	-	34	-	-	-	13	-	-	-	-	-
yandex	197	-	261	-	-	-	-	-	6	-	4	-
yasak siteleri	-	-	-	-	-	-	-	-	33	3	-	-
yasaklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
yasaklı siteleri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-
yasal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3
yavaş	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
yazı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
yazıcı	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
yemek sepeti	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-
yeni sekme	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
YouTube	10	38	114	31	19	-	67	-	-	-	-	-
yönetim	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
yüklemek	-	-	-	85	-	-	-	-	-	-	-	-
zeka testi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-
zenginlik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
zevkli	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
zorbalık	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29	-	-
zorlamak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	-	-
zorluk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-

Not: 1 ve 2 kez tekrar edilen kelimeler kavram ağlarının oluşmasında bir etkiye sebep olmadığı için frekans tablosunda yer verilmemiştir.

EK-3: Son Test Kavram Ağlarının Oluşturulduğu Anahtar Kavram ve Cevap Kelimeleri İçeren Frekans Tablosu

CEVAP KELİMELER	WEB TARAYICISI	KÖPRÜ/BAĞLANTI (LINK)	ARAMA MOTORU	UPLOAD/DOWNLOAD	ONLINE EĞİTİM	ONLINE ALIŞVERİŞ	SOSYAL AĞLAR	ONLINE OYUN	GÜVENLİ İNTERNET	SİBER ZORBALIK	İNTERNET ETİĞİ	LİSANSLI YAZILIM
+18	-	-	-	-	-	-	-	-	11	4	3	-
6 ay hapis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
açıköğretim	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
adidas	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-
adobe	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	14
adres	-	57	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
adsl	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
age of empires	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
ağ	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ahlak	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	60	-
aile	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
aile koruması	-	-	-	-	-	-	-	-	52	-	6	-
aile profili	-	-	-	-	-	-	-	-	128	-	15	-
alay etmek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-
alışveriş	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-
alkol	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
ana başlıklı	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
anafen	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
anasayfa	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
anlaşılır	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
antivirüs	-	-	-	-	-	-	-	-	15	-	-	16
araba	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
arabul	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
araç	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
aradığımı bulmak	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
arama motoru	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
aramak	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
araştırmak	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
argo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	9	-
arkadaş	-	-	-	-	-	-	5	3	-	-	-	-
ask	-	-	43	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ask.fm	9	8	-	-	-	-	113	-	-	-	-	-
asosyallik	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-

aşağı yukarı ok	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-
avast	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
avira	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
ayakkabı	-	-	-	-	-	39	-	-	-	-	-	-
ayıp	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
badoo	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
bağ	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
bağımlılık	-	-	-	-	-	-	46	23	-	-	3	-
bağlanmak	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
bağlantı	-	74	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
baskı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-
başarı	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
bearshare	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-
belge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
bilardo	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
bilgi	10	24	51	11	18	-	-	-	-	-	-	6
bilgi edinme	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
bilgi edinmek	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
bilgilenme	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
bilgileri çalma	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-
bilginim.net	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
bilgisayar	-	8	-	-	-	-	-	-	-	3	-	4
bilgisayara yüklemek	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
bilgiye ulaşım	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
bilmiyorum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-
bing	21	-	101	-	-	-	-	-	-	-	-	-
birebir eğitim	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
bitcoment	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
bizim çiftlik	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-
browser	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
bulmak	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
büyüteç	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
call of duty	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-
candycrush	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
ceza	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	21
chat	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-
chrome	201	-	90	-	-	-	-	-	3	-	-	-
cityville	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-
clash of clans	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
com	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
counter	-	-	-	-	-	-	-	19	-	-	-	-
counterstrike	-	-	-	-	-	-	-	140	-	-	-	-

çalmak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-
çanta	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
çeşitli oyunlar	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
çevrimiçi	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
çocuk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
çocuk kilidi	-	-	-	-	-	-	-	-	32	-	-	-
çocuk profili	-	-	-	-	-	-	-	-	134	-	26	-
çok zalim	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
dailymotion	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
dalga geçmemek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-
darkorbit	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
davranışlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	-
daybuday	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
dedikodu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	4	-
defacto	-	-	-	-	-	18	-	-	-	-	-	-
demo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
ders	-	-	-	-	21	-	-	-	-	-	-	-
destek	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
dil ayrımı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-
din-ırk ayrımı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	-
diyanet	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
doküman	-	-	-	31	-	-	-	-	-	-	-	3
dolandırcılık	-	-	-	-	-	9	-	3	-	18	-	-
dostça	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-
dosya	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-
dosya indirme	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
dosya yükleme	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-
dragoncity	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-
dsmart	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
düzgün davranış	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
dwar	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-
eba	-	-	-	-	103	-	-	-	7	-	-	-
edebiyat öğretmeni	-	-	-	-	28	-	-	-	-	-	-	-
edebiyat öğretmeni.net	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
e-devlet	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-
edu	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
efsane	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-
eğitim	-	-	-	-	21	-	-	-	-	-	-	3
eğlence	-	-	-	-	-	-	-	30	-	-	-	-
eğlenceli	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
eğlenme	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
e-kitap	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-

geçiş	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
gerçek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
gerekli	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
gereksiz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
gezinler	-	-	-	31	-	-	-	-	-	-	-	-
gittigidiyor	-	-	-	-	-	158	-	-	-	-	-	-
gmail	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-
google	244	33	373	-	-	-	27	-	10	-	-	-
görüntülü eğitim	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-
gta	-	-	-	-	-	-	-	36	-	-	-	-
güncelle	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
güncelleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
güvender	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
güvenilir	-	-	-	-	3	-	-	-	28	-	25	62
güvenli	-	4	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-
güvenli değil	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-
güvenli olmayan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
güvenli yazılım	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
güvenlik	3	-	-	-	-	-	-	-	37	9	43	26
güzel	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
gwar	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
haber sayfaları	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
hacker	-	-	-	-	-	-	-	-	-	114	4	-
hak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-
hakaret	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	3	-
hakaret etmek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	-
haksızlık	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
hata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
hatalı site	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
havale	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-
hepsiburada	-	-	-	-	-	64	-	-	-	-	-	-
hırs	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
hırsızlık	-	-	-	-	-	-	-	3	-	51	-	-
hırsızlık yapmak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
hız	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
hızlı	-	5	-	-	3	18	-	3	-	-	-	-
hızlı indir	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-
hi5	-	-	-	-	-	-	14	-	-	-	-	-
hizmet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
hoşgörü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-
hotfile	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-
hotmail	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-

http	4	57	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
huzurlu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
hyperlink	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ırk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-
iletişim	-	22	-	-	-	-	21	-	5	-	-	6
indir.com	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
indirme	-	2	-	89	-	-	-	-	-	-	-	-
indirmek	-	-	-	252	-	-	-	-	-	-	-	-
instagram	-	-	-	-	-	-	55	-	-	-	-	-
internet	88	32	50	10	20	18	5	19	14	3	11	14
internet explorer	137											
internet kavgası	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
internet sayfaları	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
internete yüklemek	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
internetten alışveriş	-	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-
internetten eğitim	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
işletim sistemi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
iyi	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
izin	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	55
izinsiz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
kabalık	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-
kabul etmek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
kaçak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
kalite güvencesi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
kaliteli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
kaliteli yazılım	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
kapıda ödeme	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-
karakter	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-
kargo	-	-	-	-	-	21	-	-	-	-	-	-
kavga	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
kaysperksy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
kes	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
keskin nişancı	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
kısayol	-	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
kısıtlama	-	-	-	-	-	-	-	-	13	-	-	-
kıyafet	-	-	-	-	-	16	-	-	-	-	-	-
kilit	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
klan savaşları	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-
klanlar	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
klavye	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
knightonline	-	-	-	-	-	-	-	76	-	-	-	-
kolay	-	-	-	-	3	23	-	-	-	-	-	-

kolay eğitim	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
kolay ulaşım	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
kolaylık	-	37	3	3	9	26	-	-	-	-	-	-
konu anlatımı	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
kopyala	-	15	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
korsan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	11
korsana karşı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
koruma	3	-	-	-	-	-	-	-	22	-	-	-
kota	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-
koyu mavi renkli	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
köprü	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
körfez tv	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-
körfez yayıncılık	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
kötü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	-	-
kötü madde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
kötü siteler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
kral oyun	-	-	-	-	-	-	-	17	-	-	-	-
kredi kartı	-	-	-	-	-	58	-	-	-	-	-	-
kullanım hakkı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
kumar	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	3	-
kural	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-
kural ihlali	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
kurallar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	103	-
küfretmek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	-
küfür	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29	28	-
lakap takma	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
lakap takmak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-
lakap takmamak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-
lcw	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-
league of legends	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-
legend online	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-
limango	-	-	-	-	-	13	-	-	-	-	-	-
link	-	45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
lisans	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18
listeleme	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
markofoni	-	-	-	-	-	115	-	-	-	-	-	-
matematik	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-
meb	-	-	-	-	9	-	-	-	5	-	-	-
meb vitamin	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
media market	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
megep	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
messenger	-	-	-	-	-	-	31	-	-	-	-	-

metin 2	-	-	-	5	-	-	-	296	-	-	-	-
microsoft	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	43
microsoftoffice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24
mit.az	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
morhipo	-	-	-	-	-	122	-	-	-	-	-	-
morpa kampüs	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
motor	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
mozilla firefox	252	-	103	-	-	-	-	-	-	-	-	-
msn	16	11	45	-	-	-	20	-	-	-	-	3
muhasabe dersimiz	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
murat yayınları	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
mütehcn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
müzik	-	52	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
müzik (mp3)	-	-	-	214	-	-	-	-	-	-	-	-
müzik indirmek	-	-	-	30	-	-	-	-	-	-	-	-
myspace	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
mynet	-	4	-	-	-	-	40	9	-	-	-	-
myspace	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-
n11	-	-	-	-	-	20	-	-	-	-	-	-
net	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
netlog	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-
netsis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
nfs	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
nod 32	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	8
norton	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	14
okey	-	-	-	-	-	-	-	64	-	-	-	-
okeyplus	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
okul	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
okyanus	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-
olay	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	-
opera	160	-	76	-	-	-	-	-	-	-	-	-
org	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
orijinal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32
orijinal yazılım	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11
outlet	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
oyun	4	31	-	132	-	-	-	-	-	-	-	-
oyun indirmek	-	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-
oyuncunun tarzını seçmek	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
ödev	-	-	-	7	3	-	-	-	-	-	-	-
öğrenme	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-
öğretim	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
öğretmen	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-

özel hayata müdahale	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
pahalı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10
para	-	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-	9
parfüm	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
patent	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
paylaşım	-	42	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-
pdf	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pes	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
pes 2012	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
pes 2013	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-
peypal	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-
photoshop	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
portakal	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
profil linki	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
program	-	-	-	72	-	-	-	-	-	-	-	14
psikolojik baskı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	-	-
psikolojik zarar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	-	-
rahatlık	-	-	-	-	6	5	-	-	10	-	-	-
rahatsız etme	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-
rahatsız etmemek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-
rakion	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-
rapidshare	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-
reklam	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
resim	-	36	-	76	-	-	-	-	-	-	-	-
resim indirmek	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
resim yüklemek	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-
rol yapmak	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-
ruhsal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
safari	77	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
sağlam	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
sahibinden	-	-	-	-	-	72	-	-	-	-	-	-
sahte olmayan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
saldırı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-
saldırmamak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
sanal karakter	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-
sanalika	-	-	-	-	-	-	-	17	-	-	-	-
sansür	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
sayfa	-	36	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
saygı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	61	-
saygısızlık	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
search	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
seçim hakkı	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-

sefamerve	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
sekme	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
sevgi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-
shopping.com	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
sigara	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
sınav	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
sınırlı	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-
sınırsız ders	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
sibel can	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
silkroad	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-
site	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-
siteler	-	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
siyasal olmayan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-
skype	-	-	3	-	-	-	41	-	-	-	-	-
sohbet	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
son silah	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
sonuç	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
sosyal ağ çalınma	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
sosyal ağ linki	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
sözleşme	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14
spam	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	4	-
stardoll	-	-	-	-	-	-	-	12	-	-	-	-
suç	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
şartlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-
şenol hoca	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
şiddet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-
şifre	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-
şifre kırma	-	-	-	-	-	-	-	-	-	71	-	-
şifreleme	-	-	-	-	-	-	-	-	32	-	-	-
taciz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	-
takı	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
tam sürüm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
tamindir	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-
tamindir.com	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-
tarama	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
taramak	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
tavla	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-
tecavüz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
tehdit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34	-	-
teknik destek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
teknik zarar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-
teknofem	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-

web sayfası	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
whaatsApp	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-
wikipedia	5	-	8	-	3	-	-	-	-	-	-	-
windows	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	80
winrar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
wlan	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
wolfteam	-	-	-	-	-	-	-	89	-	-	-	-
word	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
www	-	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
yahoo	59	-	144	-	-	-	30	-	-	-	-	-
yandex	224	-	347	-	-	-	4	-	8	-	-	-
yandex browser	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
yapıştır	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
yararlı	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
yasa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
yasak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
yasak site	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-
yasak siteler	-	-	-	-	-	-	-	-	36	-	-	-
yasaklar	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-
yasal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	26
yasal olmayan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
yasal siteler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
yasal uyarı	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
yasal uyarılar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
yaş sınırı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-
yavaş	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
yazılım	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3
yemek sepeti	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
young	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-
youtube	24	37	35	30	-	-	81	-	-	-	-	-
yönlendirme	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
yüklemek	-	-	-	205	-	-	-	-	-	-	-	-
zahmetsiz	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
zaman kaybı	-	-	-	-	-	-	-	15	-	-	-	-
zaman tasarrufu	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
zambak	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
zarar verme	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-
zararlı siteler	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-
zararsız	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-
zekirdek	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
zevkli	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
zirve	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-

zorba	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
zorbalık	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31	11	-
zorlama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24	-	-
zorlamak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-

Not: 1 ve 2 kez tekrar edilen kelimeler kavram ağlarının oluşmasında bir etkiye sebep olmadığı için frekans tablosunda yer verilmemiştir.

EK-4: Araştırma İzin Yazıları

B-29
537 760 2155

07.05.2013
Sinem Mihçı

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

KONYA

Sayı : 48178250.302/358
Konu : Sinem MIHÇI'nın
Anket İzni Hk.

NECMETTİN ERBAKAN
ÜNİVERSİTESİ
Pers. D. Bşk.
06/05/2013 Sayı: 4326
giden
2013.05.06.4326

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İLGİ: Müdürlüğünüzün 08.04.2013 tarih ve 71052239/300/653 sayılı yazısı.

Enstitünüz Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Sinem MIHÇI'nın "Lise Öğrencilerinin İnternet Algılarının Kelime İlişkilendirme Testi Kullanılarak İncelenmesi" adlı tezi kapsamındaki anket yapma isteği ile ilgili Konya Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün 19.04.2013 tarih ve 83688308/605.99/668637 sayılı yazıları ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Tahir YÜKSEK
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ekler:
-Resmi Yazı(1 sayfa)
-Araştırma Önerisi(5 sayfa)

Yenişehir Mah. Dr. Hulusi Baybal Cd. Bera İş Merkezi No: 8/19 Selçuklu – KONYA / TÜRKİYE
Telefon: (0 332) 280 80 12 Faks: (0 332) 280 80 03
e-posta: rektorluk@konya.edu.tr Elektronik Ağ: www.konya.edu.tr

T.C.
KONYA VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 83688308/605.99/668637
Konu: Araştırma İzni

19/04/2013

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 12/04/2013 tarihli ve 48178250.302/310 sayılı yazı

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Sinem MIHÇI'nın "Lise Öğrencilerinin İnternet Algılarının Kelime İlişkilendirme Testi Kullanılarak İncelenmesi" konulu araştırmasını uygulama talebi incelenmiştir.

Üniversiteniz tarafından kabul edilen ve onaylı bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen araştırmanın, Selçuklu Mehmet Halil İbrahim Hekimoğlu Ticaret Meslek Lisesi'nde öğrenim gören öğrencilerine uygulanmasında sakınca görülmemektedir.

Araştırmada Müdürlüğümüz tarafından onaylanarak gönderilen nüshalar kullanılacak olup, sonucun CD ortamında iki nüsha olarak gönderilmesi gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve adı geçene tebliğini arz ederim.

Mukadder GÜRSOY
İl Milli Eğitim Müdürü

EK:
Anket Formu (5 Sayfa)

Güvenli Elektronik İmza
Aşıl ile Ayırıldı.
17-9/04/2013

Nuray SARIALTIN
İl Milli Eğitim Müdürlüğü
V.H.K.I.

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. Evrak teyidi <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden d34c-708e-30c3-8fd6-e665 kodu ile yapılabilir.

Abdulaziz Mah. Atatürk Cad. 42040 Meram/KONYA
Tel : 0332 353 30 50 Faks : 0332 351 59 40
Web : <http://konya.meb.gov.tr>
E-Posta : konyamem@meb.gov.tr

Strateji Geliştirme:
Bilgi:F.GÖRES
Tel : 0332 353 30 50 /1319
istatistik42@meb.gov.tr

Bu çalışma, ergenlerin internet algılarını tespit etmek amacıyla yapılmaktadır. Cevaplarınız araştırma amacıyla kullanılacak ve bilgiler saklı tutulacaktır. Yardımcı olduğunuz ve içtenlikle yanıtladığınız için teşekkür ederim.

1. Kaç kardeşiniz?
 1 2 3 4 5 ve üstü
2. Anne-babanızın genellikle size karşı tutumu nedir?
 Demokratik Otoriter İlgisiz
3. Evinizde bilgisayar var mı?
 Evet Hayır
4. Bilgisayarınız var ise internet bağlantınız var mı?
 Evet Hayır
5. Günde kaç saat bilgisayar kullanıyorsunuz?
 Hiç
 0 - 1 saat
 1 - 3 saat
 3 - 5 saat
 5 saatten fazla
6. Kaç yıldır bilgisayar kullanıyorsunuz?
 1-2 yıl.
 3-5 yıl.
 6-9 yıl.
 10 yıl ve üzeri..
7. Bilgisayar kullanım düzeyinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?
 Başlangıç düzeyinde kullanıyorum
 Orta düzeyde kullanıyorum
 İleri düzeyde kullanıyorum
8. İnterneti daha çok nerede kullanırsınız?
 İnternet Kafe Ev Okul Diğer
9. İnternete ne aracılığıyla bağlanıyorsunuz?
 Masaüstü
 Laptop
 Tablet
 PDA (Cep Bilgisayarı)
 Cep Telefon
10. Bilgisayarı daha çok hangi amaçla kullanıyorsunuz?
 Ödev Hazırlamak
 Film - MP3 indirmek
 Chat Yapmak
 Oyun Oynamak
 WEB' de sörf Yapmak
 Diğer
11. İnterneti kullanım düzeyinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?
 Başlangıç düzeyinde kullanıyorum
 Orta düzeyde kullanıyorum
 İleri düzeyde kullanıyorum
12. Aileniz en çok hangi konuda size kısıtlamalar getirmektedir?
 İnternette gezilen siteler
 Maddi kısıtlama
 Süre kısıtlaması
 Kullanılan programlar (oyun, sohbet, sosyal ağlar)
 Hiçbir şekilde kısıtlama getirmemektedir
 Diğer

Aşağıda verilen kelimeyi gördüğünüzde aklınıza gelen kelimeleri ve o kelime ile ilgili cümleyi yanlarındaki boşluklara yazınız. Kelimeleri ve cümleyi yazmak için 60 saniyeniz vardır.

Web tarayıcısı	
Web tarayıcısı	
Web tarayıcısı	
Web tarayıcısı	
Web tarayıcısı	
İlgili Cümle	

Aşağıda verilen kelimeyi gördüğünüzde aklınıza gelen kelimeleri ve o kelime ile ilgili cümleyi yanlarındaki boşluklara yazınız. Kelimeleri ve cümleyi yazmak için 60 saniyeniz vardır.

Köprü /bağlantı (link)	
Köprü /bağlantı (link)	
Köprü /bağlantı (link)	
Köprü /bağlantı (link)	
Köprü /bağlantı (link)	
İlgili Cümle	

Aşağıda verilen kelimeyi gördüğünüzde aklınıza gelen kelimeleri ve o kelime ile ilgili cümleyi yanlarındaki boşluklara yazınız. Kelimeleri ve cümleyi yazmak için 60 saniyeniz vardır.

Arama motoru	
Arama motoru	
Arama motoru	
Arama motoru	
Arama motoru	
İlgili Cümle	

Aşağıda verilen kelimeyi gördüğünüzde aklınıza gelen kelimeleri ve o kelime ile ilgili cümleyi yanlarındaki boşluklara yazınız. Kelimeleri ve cümleyi yazmak için 60 saniyeniz vardır.

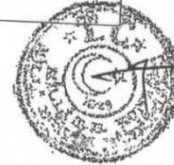
Upload - Download	
Upload - Download	
Upload - Download	
Upload - Download	
Upload - Download	
İlgili Cümle	

Aşağıda verilen kelimeyi gördüğünüzde aklınıza gelen kelimeleri ve o kelime ile ilgili cümleyi yanlarındaki boşluklara yazınız. Kelimeleri ve cümleyi yazmak için 60 saniyeniz vardır.

Online eğitim	
Online eğitim	
Online eğitim	
Online eğitim	
Online eğitim	
İlgili Cümle	

Aşağıda verilen kelimeyi gördüğünüzde aklınıza gelen kelimeleri ve o kelime ile ilgili cümleyi yanlarındaki boşluklara yazınız. Kelimeleri ve cümleyi yazmak için 60 saniyeniz vardır.

Online alışveriş	
Online alışveriş	
Online alışveriş	
Online alışveriş	
Online alışveriş	
İlgili Cümle	

Aşağıda verilen kelimeyi gördüğünüzde aklınıza gelen kelimeleri ve o kelime ile ilgili cümleyi yanlarındaki boşluklara yazınız. Kelimeleri ve cümleyi yazmak için 60 saniyeniz vardır.

Sosyal ağlar	
Sosyal ağlar	
Sosyal ağlar	
Sosyal ağlar	
Sosyal ağlar	
İlgili Cümle	

Aşağıda verilen kelimeyi gördüğünüzde aklınıza gelen kelimeleri ve o kelime ile ilgili cümleyi yanlarındaki boşluklara yazınız. Kelimeleri ve cümleyi yazmak için 60 saniyeniz vardır.

Online oyun	
Online oyun	
Online oyun	
Online oyun	
Online oyun	
İlgili Cümle	

Aşağıda verilen kelimeyi gördüğünüzde aklınıza gelen kelimeleri ve o kelime ile ilgili cümleyi yanlarındaki boşluklara yazınız. Kelimeleri ve cümleyi yazmak için 60 saniyeniz vardır.

Güvenli internet	
Güvenli internet	
Güvenli internet	
Güvenli internet	
Güvenli internet	
İlgili Cümle	

Aşağıda verilen kelimeyi gördüğünüzde aklınıza gelen kelimeleri ve o kelime ile ilgili cümleyi yanlarındaki boşluklara yazınız. Kelimeleri ve cümleyi yazmak için 60 saniyeniz vardır.

Siber zorbalık	
Siber zorbalık	
Siber zorbalık	
Siber zorbalık	
Siber zorbalık	
İlgili Cümle	

Aşağıda verilen kelimeyi gördüğünüzde aklınıza gelen kelimeleri ve o kelime ile ilgili cümleyi yanlarındaki boşluklara yazınız. Kelimeleri ve cümleyi yazmak için 60 saniyeniz vardır.

İnternet etiği	
İnternet etiği	
İnternet etiği	
İnternet etiği	
İnternet etiği	
İlgili Cümle	

Aşağıda verilen kelimeyi gördüğünüzde aklınıza gelen kelimeleri ve o kelime ile ilgili cümleyi yanlarındaki boşluklara yazınız. Kelimeleri ve cümleyi yazmak için 60 saniyeniz vardır.

Lisanslı yazılım	
Lisanslı yazılım	
Lisanslı yazılım	
Lisanslı yazılım	
Lisanslı yazılım	
İlgili Cümle	

EK-5: İnternet Semineri Sunusu

İNTERNETLE İLGİLİ KAVRAMLAR

SİNEM MIHÇI
NİSAN 2013

İnternet

Günümüz bilgisayarlarının olmazsa olmazlarında biri olan internet, bireylere her tür bilgiye kolaylıkla ulaşmayı sağlayan ve mesafe tanımaksızın diğer bireylerle hızlı şekilde iletişime geçmelerini olanaklı kılan bir iletişim ve bilgi paylaşım aracı haline gelmiştir .

İnternet

INTERNET

- Elektronik posta yoluyla dünyanın bir ucundaki insanlarla haberleşmek, dünya çapındaki veri tabanlarından, kütüphanelerden bilgi sağlamak, dünyada olup bitenlerden anında haberdar olmak, müzik dinlemek veya film seyretmek, oyun oynamak, sınırsızca ve zahmetsizce alışveriş yapabilmek, oturulan yerden tüm finansal işlemleri yapabilmek internetin bireylerin hayatlarına kattığı sayısız kolaylıktan sadece bir kaçı olarak sıralanabilir .

İTERNET

Teknik

- Web tarayıcısı(browser)
- Köprü/bağlantı (link)
- Arama motoru
- Upload - Download

Kullanım Alanları

- Online eğitim
- Online alışveriş
- Sosyal ağlar
- Online oyun

Güvenlik ve Etik

- Güvenli internet
- Siber zorbalık
- İnternet etiği
- Lisanslı yazılım

Web tarayıcısı

- Web tarayıcısı (Web browser), web üzerinde yer alan web sitelerindeki sayfalarda yer alan bilgileri görmeye ve dolaşmaya yarayan programlardır. Bu programlar olmadan web üzerinde yer alan milyarlarca sayfadaki bilgilere ulaşımaktadır. Web üzerindeki bilgileri görmeye yarayan programlar olan web tarayıcısı konusunda birçok program bulunmaktadır. Bu programlar genellikle ücretsizdir. En çok kullanılan web tarayıcıları şunlardır: İnternet explorer, Firefox, Opera, Google Chrome, Safari, Avant ve Lynx.
- Web tarayıcısı programlar genellikle ücretsizdir ve internet üzerinden indirilebilmektedir.

Köprü/bağlantı (link)

- Link, (Türkçesi: İlişim ya da Bağlantı) İnternet sayfalarında hypertext kullanılarak kullanıcının başka bir web sayfasına ya da uygulamaya yönlenmesini sağlayan bir bağlantıdır.
- Bu bağlanan web sayfaları aynı web sitesi üzerinde olabileceği gibi başka bir web sitesinde yani başka bir adreste de olabilir. İnternette dolaşmayı bu linkleri kullanarak yapıyoruz.

TEKNİK

ARAMA
MOTORLARI

Arama motoru

- İnternet dediğimiz dünyanın içinde milyarlarca web sitesi barınmaktadır. Bu web siteleri arasında aradığımız siteleri bulmanın çok zor olduğunu düşünmeniz gayet normal. Bu ihtiyaç sonucu ortaya arama motorları çıkmıştır. Peki, nedir bu arama motoru? Arama motoru kullanıcıların istediği sonuçları ortaya çıkarmak için gerekli işlemleri yapan, çok hızlı ve yüksek kapasiteli sunuculara sahip olan, web sitelerinden verileri işleyen servislerdir.
- Arama motoru yazdığımız sözcükleri web sitelerinden elde edilen veriler ile karşılaştırarak en uygun sonuçları ekrana getirir.

TEKNİK

Arama motoru

- Piyasada irili ufaklı birçok arama motoru vardır. Bu sektörün günümüzdeki devleri Google, Yandex, Bing, Yahoo gibi kendini kanıtlamış olan servislerdir. Bu servisler oluşturdukları büyük ölçekli veri tabanları sayesinde birçok site hakkında detaylı istatistikî veriye sahiptir. Bu kadar çok veriye sahip olmalarından ötürü en çok tercih edilen servislerdir.

TEKNİK

Upload-Download

Download ve upload, internette veri indirmek ve veri yüklemek için kullanılan İngilizce terimlerdir.

Download: İnternette veri indirmek anlamında kullanılır. Örneğin bir web sitesini görmek için sitenin adresini tarayıcınızın adres satırına yazdığınızda, tarayıcınız o sayfadaki tüm metinleri, resimleri, ve varsa sesleri bilgisayarınıza indirir, yani "download" eder.

TEKNİK

Upload-Download

Upload: Kendi bilgisayarınızdaki verileri başka bir bilgisayara internet üzerinden yüklemek anlamında kullanılır. Örneğin bir web sitesine kendi fotoğrafınızı yüklemek istediğinizde tarayıcınız fotoğraf dosyanızı karşı bilgisayara aktarır, yani "upload" eder.

KULLANIM ALANLARI

On-line Eğitim

- Geleneksel eğitim anlayışından farklı olarak bu tip eğitimin merkezinde öğrenci bulunur. Her şeyin ders sırasında öğrenilmesinin aksine, on-line eğitimde öğrenci konuları zamandan ve mekandan bağımsız olarak öğrenebilir ve eğitici ile teknolojiyi kullanarak bağlantı kurabilir.

KULLANIM ALANLARI

On-line Eğitim

- On-line eğitim ile insanlar okula gitmeden, yollarda vakit harcamadan eğitim alabilirler. Okullardan uzak yerlerde yaşayanlar, iş, sağlık, aile gibi nedenlerden dolayı buldukları mekanı terk etmeden okuma olanağına sahip olurlar. Doğru metod ve teknoloji kullanıldığı, öğrenciler ve öğretmenler arasında iletişim sağlandığı takdirde on-line eğitim yüz yüze eğitim kadar başarılı olur.
- İnsanlar istedikleri zaman ve istedikleri yerde bilgiye ulaşabilirler. On-line eğitim öğrenci eğitiminde kullanılabileceği gibi, şirket içi eğitimlerde, öğretmen ve yer problemi yaşanan durumlarda ve yüz yüze eğitime destek vermek amacıyla da kullanılabilir.

KULLANIM ALANLARI

Online Alışveriş

- Online alışveriş, kredi kartı, havale veya paypal gibi ödeme sistemleri ile ödeme gerçekleştirerek internet üzerinden yapılan her türlü alışveriştir.

KULLANIM ALANLARI

Online Alışveriş

- Online alışverişin oldukça fazla avantajı var aslında. İlk ve belki de en önemli avantajı olarak "İndirimler"i gösterebiliriz. Birçok marka hem satışlarını arttırmak hem de internet sitelerinin kullanıcılarını yükseltmek ve kullanıcıları açısından alışkanlık oluşturmaya çalışmak için internet siteleri üzerinden birçok indirim sunuyor. Örneğin mağazadan gidip almaya nazaran internette sipariş verdiğinizde belli bir indirim ile daha ucuza alabiliyorsunuz. Kargo ücreti için de çok düşük ücretler alınabiliyor veya talep edilmeyebiliyor bile. Ayrıca internette özel çok indirimli ürünler de yer alabiliyor. Tabii ürün çeşitliliğini de unutmamak lazım. Mağazalarda bulamadığınız veya çok zor bulduğunuz ürünleri bile internette kolaylıkla bulabilirsiniz. Bir diğer önemli özelliği ise alacağınız şeylerin markalarını, modellerini, fiyatları, özelliklerini kolaylıkla, tek tık ile görebilme ve karşılaştırabilme imkanınız oluyor. E tabii alışverişte sağladığı rahatlığı ve kolaylığı da unutmamak lazım. Dışarı çıkmadan, ordan oraya gitmeden evden bilgisayarınızla rahat rahat alışverişinizi yapabilirsiniz.

KULLANIM ALANLARI

Online Alışveriş

- Henüz herkes tarafından kullanılmaya başlanmasa da yine de online alışverişi tercih edenlerin sayısı oldukça fazla. Online alışverişi tercih etmeyenlerin büyük çoğunluğu satış yapan yerlerin güvenilirlikleri hakkında büyük şüpheye düşüyorlar, kredi kartlarının numaralarını vermek istemiyorlar veya dokunarak seçerek deneyerek almak istiyorlar.
- Peki siz bu konuda ne düşünüyorsunuz? Siz Online Alışverişi tercih ediyor musunuz?

KULLANIM ALANLARI

Sosyal Ağlar

- Bireyleri internet üzerinde toplum yaşamı içinde kendilerini tanımlayarak, aynı kültürel seviyesinde rahatlıkla anlaşabilecekleri insanlara internet iletişim metotları ile iletişime geçmek için ve aynı zamanda normal sosyal yaşamda yapılan çeşitli jestleri simgeleyen sembolik hareketleri göstererek insanların yarattığı sanal ortamdaki sosyal iletişim kurmaya yarayan ağlara “sosyal ağlar” denilmektedir.

KULLANIM ALANLARI

Sosyal ağların yararları:

- İstedığınız zaman bilgiye ulaşabilirsiniz.
- Eski arkadaşlarımızı bulabileceğiniz gibi yeni arkadaşlıklar da edebilirsiniz.
- Gruplar kurabilir ve de çeşitli düşünceler ortaya koyabilirsiniz.
- Ruh ikizinizi ve partnerinizi bulabilirsiniz.

KULLANIM ALANLARI

Sosyal ağların zararları

- Sosyalleşmeyi bitirir.
- Çeşitli tuzaklar olabilir.
- Bu siteler çocuklarımızı aptallaştırabilir.
- Bazı hackerlerle karşılaşabilir ve de güvenliğinizi tehlikeye atabilirsiniz.

Sosyal Ağlarda Yeterince Var mınız?

KULLANIM ALANLARI

Online oyun

- Online oyun içerisinde birden fazla kişinin beraberce oynayabildiği bir oyun türüdür. Üyelik işlemleri yapılır ve oyun oynanmaya başlanır. Oyunda gruplaşmak, üyeler arası item alışverişi yapmak mümkündür. Saatlerce bilgisayar başında vaktini boşa harcamak diye nitelendirilse de çok sayıda insan bu oyunları oynamaktadır.
- Özellikle gençlerin ilgi odağı olan bu oyunlar bağımlılık yapan oyun türleridir. Özellikle lise çağında olan öğrencilerin ders notlarının düşmesinde en büyük faktörlerden biri olduğu söylenebilir.
- Ayrıca bazı online oyunlar tam bir sektör halini almış durumda, oyun için gerçek paralar ortaya konulup bir başkasının karakteri yada itemleri para ile satın alınır.

KULLANIM ALANLARI

Online oyun türleri

- Rol Yapma Oyunu, Kullanıcıları yönettikleri karakterlerine bürünmeyi benimsediklerinden daha çok bu oyun tarzını seçmektedirler. Oyuncular yönettikleri sanal karaktere bürünürler.
- Birinci Şahıs Nişancı oyunu
Counter-Strike tarzı oyunlardır.

KULLANIM ALANLARI

Online oyun türleri

- Gerçek Zamanlı Strateji oyunlarıdır. Oyuncular sabit karakteri değil de kendi ırkına ait tüm karakterleri yönetmekte. Bu tür oyunlarda oyuncunun kendisine ait bir ırkı yada ülkesi bulunmakta. Bu ülke yada ırkı geliştirerek düşmanlarına strateji yaparak saldırırlar. Bu tür oyunlarda kalabalık bir ordudan ziyade akıl oyunu önemlidir. Oyuncunun savaş için yapmış olduğu strateji oyundaki konumu netleştirir. Kişisel gelişim için oldukça yararlıdır. Özellikle ergenlik dönemindeki oyuncuların olaylara dışarıdan bakabilme özelliğini geliştirir.

GÜVENLİK VE İNTERNET

**güvenli
internet**
"seçmek
özgürüktür"

Güvenli internet

- Sizi İnternetteki uygunsuz içeriklerden ve zararlı sitelerden koruyan ücretsiz ve kullanımı kolay bir sistemdir.
- Bilgisayarınıza yazılım yüklemenize gerek yoktur. Size Aile Profili ve Çocuk Profili olmak üzere iki alternatif sunar.
- İstedığınız zaman Güvenli İnternet Hizmetini alabilir, istediğiniz zaman profilinizi değiştirebilir, isterseniz bu hizmetten vazgeçebilirsiniz.

Güvenli internet

- **Çocuk Profili** : Pedagoji, sosyoloji ve psikoloji alanlarında uzman akademisyenlerin bulunduğu bir komisyon tarafından belirlenen kriterlere uygun kategorilerdeki sitelere erişilebilen profildir. Çocuk profili ile eğitim, ödev, bankacılık uygulamaları, alışveriş, müzik-oyun-eğlence, haber, e-posta, resmi ve kamu siteleri, tatil, özel şirketler, eğitim kurumları, e-devlet gibi pek çok farklı türden siteye erişebilirsiniz.

Güvenli internet

- **Aile Profili** : Kumar, uyuşturucu, fuhuş, müstehcenlik, şiddet, terör, dolandırıcılık, zararlı yazılım gibi kategorilerdeki siteleri engelleyen profildir. Çocuk profiline ek olarak kişisel sitelere, forum ve paylaşım sitelerine erişim sunar.
- Ayrıca sosyal medya, oyun ve sohbet kategorilerini ise ayrı ayrı seçme imkanı sunar.

Siber Zorbalık

- Siber zorbalık, "bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak bir birey ya da gruba, özel ya da tüzel bir kişiğe karşı yapılan teknik ya da ilişkisel tarzda zarar verme davranışlarının tümüdür."

Siber Zorbalık

iki çeşit siber zorbalık bulunmaktadır:

İlki olayın daha çok teknik yönünü içeren elektronik zorbalık (electronic bullying), diğeri ise olayın daha çok psikolojik yönünü içeren elektronik iletişim (e-iletişim) zorbalığıdır (e-communication bullying).

Siber Zorbalık

- Elektronik zorbalık kişilerin şifrelerini ele geçirmek, web sitelerini hekleme, spam içeren mailler göndermek ya da bulaşıcı mailler göndermek gibi teknik olayları içerir. Elektronik zorbalık, bireysel yapılabileceği gibi birçok kişi tarafından organize bir şekilde aynı anda da yapılabilir. Bu tür saldırılar kişilerin sahip olduğu web sitelerine yapılabildiği gibi büyük kurum ya da devletlere ait yazılım ya da sitelere de yapılmaktadır. Bu saldırılar donanım ve yazılımlara direk olarak etki bulunurken, dolaylı olarak kişilerin duygularına da etki etmektedir.

Siber Zorbalık

- E-iletişim zorbalığı ise bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak kişileri sürekli rahatsız etme (cyber-stalking), kişilerle alay etme, isim takma, dedikodu yayma, internet üzerinden kişiye hakaret etme ya da kişinin rızası olmadan fotoğraflarını yayınlama gibi ilişkiyel saldırı davranışlarını içerir. Bu da direk olarak duyguları etkilemektedir.

İnternet Etiği

- İnternetin günümüzde yaygın bir iletişim aracı olarak kullanılması, beraberinde dikkat edilmesi gereken bazı kuralları da getirmektedir. İnternet üzerinde kabul edilebilir ya da edilemez davranışları tanımlayan kurallar " *internet etiği* " olarak adlandırılır. İnternet etiği olarak adlandırılan bu kurallar, internet kullanılırken diğer insanların haklarına saygılı olmak için ne yapılıp ne yapılamayacağına ilişkindir.

İnternet Etiği

- Kullanıcı sayısı arttıkça etik anlamda kirlenme ve olumsuzlukların artacağı düşünülürse, internette sorunsuz olarak iletişim kurmak için internet etik kurallarının bilinmesi ve uygulanması gerekmektedir. İletişim kurduğunuz ortam, ister e-posta olsun, ister haber grupları ve tartışma listeleri olsun, isterse sohbet olsun, uyulması gereken bazı hususlar vardır.

İnternet Etiği

İnternette sohbet ederken dikkat edilmesi gereken kurallar:

- Devamlı şekilde bir kullanıcının üstüne gitmemeli ve onu rahatsız etmemelisiniz.
- Eğer ilk defa bir sohbet kanalına girmiş iseniz, sohbete katılmadan önce orada olup bitenleri takip etmelisiniz. Eğer odadaki sohbet hoşunuza gitmediyse o sohbet odasını terk edebilirsiniz.
- Eğer birine cevap veriyorsanız bunu saygı sınırları içerisinde yapmalısınız.

İnternet Etiği

- Koyu, kalın veya büyük harflerle yazı tipini bütün cümlelerde kullanmamalısınız. Çünkü büyük harf ya da koyu ve kalın yazı yazmak, dikkat çekmek, ya da kızgınlık anlamına gelmektedir.
- Sohbetteki birinin rumuzunu (Nick Name) kötü söz içerecek şekilde rumuz olarak kullanmamalısınız.
- Sohbet esnasında başkalarını rahatsız edecek şekilde ırk, din, dil, seks, siyaset gibi konular hakkında açıklamalarda bulunmamalı ve diğerlerini de bu yolla rencide etmemelisiniz.
- vb....

Lisanslı Yazılım

- **Lisanslı yazılım**; Yazılımın kullanım hakkının belirli şartlar çerçevesinde yada belirli bir süre veya süresiz bir şekilde kullanılması için satın alınmış yazılımlara lisanslı yazılım denir
- **Lisanslı yazılım** kullanımı işletim sistemi ile başlamakta ve bilgisayarınızda kullandığınız diğer yazılımlarla devam etmektedir. Lisanssız yazılım kullanmanın ciddi cezaları bulunmaktadır.

GÜVENLİK VE İNTERNET

Lisanslı yazılım kullanmanın avantajları nelerdir?

- Yazılımın yeni sürümlerine uygun fiyatlarla geçiş olanağı
- Gerekli kullanım kılavuzları
- Eğitim olanağı
- Teknik destek alabilme
- Tam ve eksiksiz çalışan yazılım fonksiyonları
- Kalite güvencesi
- Virüs riskine karşı koruma
- Yasalara uygunluk

GÜVENLİK VE İNTERNET

Lisanssız Yazılım Kullanımı Nedir?

- Lisanssız Yazılım Kullanımı, Türkiye ve uluslararası telif hakkı yasasıyla korunan yazılım ürünlerinin yetkisiz olarak kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması ya da üretilmesidir. Lisanssız yazılım kullanan her kişi aslında hırsızlık yapmış sayılır ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (FSEK) gereğince cezalandırılır.

GÜVENLİK VE İNTERNET

Lisanssız Yazılım Kullanmanın Riskleri Nelerdir?

- Hatalı ve eksik dokümanlar
- Yeni versiyonlara geçmek pahalıya mal olur
- Eğitim olanağı yoktur
- Teknik destek yoktur
- Fonksiyonlar eksik ve hatalı çalışır
- Kalite ve güvenilirlik açısından zayıftır
- Virüslere karşı hiçbir koruma yoktur
- Yasal takibatlara maruz kalınır

GÜVENLİK VE İNTERNET

Yaptırımlar Nelerdir?

Lisanssız yazılım kullanımı, önemli cezai yaptırımlara neden olur. 3 Mart 2001'de yürürlüğe giren yeni Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre bu cezaların son hali şöyledir.

- Lisans başına 10 milyon TL'den 150 milyon TL'ye kadar para cezası.
- 2 yıldan 6 yıla kadar, para cezasına çevrilmeksizin hapis.
- 3 yıla kadar meslekten men cezası.
- Lisanssız yazılımların yüklenmiş olduğu bilgisayar donanımlarına el konulması.

EK-6: ÖZGEÇMİŞ

 KONYA	T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü	 NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
---	---	---

Adı Soyadı:	Sinem MIHÇI	İmza:	
Doğum Yeri:	Konya		
Doğum Tarihi:	03.10.1987		

Öğrenim Durumu

Derece	Okulun Adı	Program	Yer	Yıl
İlköğretim	Mehmet Nuri Küçükköylü İ.O	-	Konya	1993-1998
Ortaöğretim	Mareşal Mustafa Kemal İ.O	-	Konya	1998-2001
Lise	Mehmet Akif Ersoy Lisesi	Fen Bilimleri Alanı	Konya	2001-2004
Lisans	Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği	Konya	2006-2010
Önlisans	Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi	İş Sağlığı ve Güvenliği	Erzurum	2014-2016
Yüksek Lisans	Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği	Konya	2011-2019
İlgi Alanları:	Bilgisayar, Sinema, Tiyatro, Seyahat etmek, Yüzme, Kitap okuma vb.			
Sahip Olduğu Sertifikalar	Autocad Web Tasarım İngilizce PHP ile Web Programcılığı			
İş Deneyimi:	1) Selçuklu Halk Eğitim Merkezinde 2012 – 2015 tarihleri arasında Usta Öğretici olarak çalıştım. 2) Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulunda 2015 tarihinden itibaren Öğretim Görevlisi olarak çalışmaktayım.			
Yayınlanmış Ya Da Yayınlanacak Olan Bilimsel Çalışmaları:	1) Meslek Lisesi Öğrencilerinin İnternet Bağımlılıklarının Ve Teknolojiye Yönelik Tutumlarının İncelenmesi 2) İlköğretim Öğrencilerinin Akıllı Tahta Kullanımına İlişkin Görüşleri 3) Lise Öğrencilerinin “Akıllı Tahta” Kavramına İlişkin Metaforları			
E - Posta	sinem-html@hotmail.com sinem.mihci@giresun.edu.tr			
Tel:	05377602155			